

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Gyáli Bartók Béla Általános Iskola

Gyál, 2360 Bartók Béla u.75.

A Pedagógiai Program az igazgató által készült, a nevelőtestület bevonásával.

Érvényesség: 2024. szeptember 1-től

Iktatószám: klik032480001/01312-1/2024

.....

Baranya Tiborné igazgató

Tartalom

I. Törvényi és jogszabályi előírások	6
II. Iskolánk rövid története	8
III. Nevelési Program	10
Pedagógiai alapelveink	10
Nevelés és oktatás	15
Az iskolában folyó nevelő és oktatómunka céljai, feladatai, eszközei eljárásai	16
Részvétel a közéletben	19
Az iskola pedagógiai tevékenységének értékrendszere	20
Az intézményünk által kitűzött értékcélok	21
Az iskolában folyó nevelés-oktatás céljai, feladatai, a pedagógiai eszközök és eljárások formái	22
A pedagógusok helyi intézményi feladatai	24
Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	30
Az iskolában folyó nevelés-oktatás és szinterei	45
A tanulói személyiség és a közösségfejlesztésének legfontosabb szintere	46
Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósítását segítő egyéb (tanítási órán kívüli) tevékenységek	48
Kulturális és hagyományőrző tevékenységek, iskolai rendezvények	48
Diákétkeztetés.	50
Tehetség gondozó és felzárkóztató foglalkozások.	50
Képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés.	51
Iskolai sportszakkör	52
Szakkörök.	52
Versenyek, vetélkedők, bemutatók.	52
Témahetek, témanapok (projekthetek, projektnapok).	53
Tanulmányi kirándulások	53
Több napos tanulmányi kirándulások	53
Erdei iskolák, táborozások.	54
Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás.	54
Szabadidős foglalkozások.	54

Iskolai könyvtár. _____	55
Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata. _____	55
Hit- és vallásoktatás. _____	55
A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje _____	55
1.) Sajátos nevelési igényű tanulók _____	60
2.) A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek: _____	61
3.) Tehetség és képesség kibontakoztató tevékenységek _____	62
4.) A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációját segítő tevékenységek _____	62
5.) A tanulási kudarcnak kitett tanulók /alsó tagozat/, és a lemorzsolódásban veszélyeztetett tanulók/felső tagozat/ fejlesztésének, az esélyegyenlőség megteremtésének alkalmazott módszerei _____	63
A napközi otthonos nevelés célja, feladatai, az egész napos iskola _____	65
Iskolán kívüli tanórai foglalkozások _____	66
Erdei iskolák, több napos tanulmányi kirándulások _____	67
Tanulmányi kirándulások _____	67
Pedagógiai folyamataink _____	69
A tanítás-tanulás területei _____	69
Fejlesztési területek – nevelési célok _____	69
Kulcskompetenciák _____	75
Anyanyelvi kommunikáció _____	75
Idegen nyelvi kommunikáció _____	76
Matematikai kompetencia _____	76
Természettudományos és technikai kompetencia _____	77
Digitális kompetencia _____	79
Hatékony, önálló tanulás _____	80
Szociális és állampolgári kompetencia _____	80
Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia _____	81
Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség _____	82
További releváns kompetenciaterületek _____	83
Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok _____	83
Az igazgatóság és a nevelőtestület együttműködése _____	83
A szakmai munkaközösségek együttműködése _____	84
A Kibővített vezetőség és az iskola közösségeinek együttműködése _____	85

A Iskolai Szülői Szervezet és az iskola közösségeinek együttműködése _____	85
A nevelők és a tanulók kapcsolattartása és együttműködése _____	86
A nevelők és a szülők kapcsolattartása és együttműködése _____	86
Az iskola vezetésének és közösségeinek külső kapcsolatai, együttműködése iskolán kívüli intézményekkel _____	89
A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje _____	92
A tanulmányok alatti vizsgák szabályai _____	93
Osztályozó vizsgát _____	93
Pótló vizsgát _____	94
Javítóvizsgát _____	94
Különbözeti vizsgát _____	95
Az iskolába jelentkező tanulók felvételének és átvételének elvei _____	100
A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai _____	101
Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása _____	101
A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása _____	103
Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása _____	106
A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása _____	108
Az iskola egészségnevelési programja _____	109
Az iskola környezeti nevelési programja _____	128
Komplex alapprogram _____	142
ALAPELVEK, CÉLOK, FELADATOK _____	143
Komplex Alapprogramban megjelenő eszközök: _____	147
Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek _____	148
DFHT koncepciója, módszerei: _____	149
A Komplex Alapprogram alprogramjai: _____	150
Komplex óra _____	155
A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAINAK ÁTTEKINTÉSE, ILLESZTÉSE	
A KOMPLEX ALAPPROGRAMHOZ _____	157
A SZÜLŐK ÉS A TANULÓK TÁJÉKOZTATÁSA _____	158
AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ MUNKA IDŐKERETE _____	158
Jelölések a krétában _____	162
IV. Helyi tanterv - Műveltségterületek - tantárgyak _____	163

Választott kerettantervek	163
A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei	163
Az iskolában tanított kötelező és választható tantárgyak	164
Digitális kultúra	165
Óraszámok, óratervek, csoportbontások	166
Csoportbontások	170
A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának és szorgalmának ellenőrzése és értékelése	171
Az iskolai jutalmazás, büntetés formái.	178
A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	181
<i>V. A pedagógiai Program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések</i>	<i>181</i>
A pedagógiai program érvényességi ideje	181
A pedagógiai program felülvizsgálata, módosítása	181
A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala	182
<i>VIII. Mellékletek</i>	<i>184</i>
Arizona program	184
<i>HÁT-TÉR program:</i>	<i>195</i>
<i>VI. Legitimációs záradék</i>	<i>202</i>
<i>VII. Jóváhagyási Záradék</i>	<i>202</i>

I. Törvényi és jogszabályi előírások

Pedagógiai programunk a következő nevelési-oktatási intézmények pedagógiai programjára vonatkozó törvényi és jogszabályi előírásoknak megfelelően készült:

- [20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet,
- 2011. évi CXC. Tv. a nemzeti köznevelésről,
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról,
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről,
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének irányelve,
- 51/2012. (XII. 21) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásáról,
- 7/2014. (I. 17.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosítása,
- 2014. (I. 17.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról,
- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.),
- 2011. évi CCVI. törvény a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról,
- Nkt. 26. § (2) ingyenes és mindenki számára hozzáférhető nevelés-oktatáshoz való jogról,
- Nkt. 35. § (1) a Nkt. 97.§ (7) a hit és erkölcsstan bevezetéséről,
- Nkt. 51. § (1) a társadalmi leszakadás megakadályozása és a tehetséggondozásról,
- Nkt. 54. § (1) (4) a tanuló értékeléséről,
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól,
- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről (a továbbiakban: Nkt.),

- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról (a továbbiakban: Nat),
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról,
- Arizóna program helyi működtetésére vonatkozó részletes dokumentáció,
- Hát-Tér program működésére vonatkozó információk.
- 18/2024(IV.4) BM rendelet a pedagógusok teljesítményértékeléséről

Mottó: "Az iskola dolga,

*hogyan megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni,
hogyan felkeltse a tudás iránti étvágyunkat,
hogyan megtanítsa bennünket a jól végzett munka örömeire
és az alkotás izgalmára,
hogyan megtanítsa szeretni, amit csinálunk,
és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni."*

(Szent-Györgyi Albert)

II. Iskolánk rövid története

Iskolánk 1984-ben kezdte meg működését 3-as sz. Általános Iskola néven a Gyál Erdősor u. 65. sz. alatt épült új 12 tantermes iskolában.

Tanulói csoportjaink az Ady és a Rákóczi utcai (1-es sz.) általános iskola azon gyermekeiből szerveződtek, akik a községet kettészelő vasút ún. gyálszőlősi oldalán laktak.

1988-ban az Erdősor utcai iskolában szakközépiskolai oktatás kezdődött, az általános iskolások a Bartók Béla u. 75. sz. alatt épült 16 tantermes új iskolába költöztek.

1993-tól a 3-as sz. Általános Iskola neve: Bartók Béla Általános Iskola lett.

Tíz évig (1984-1994) a dabasi zeneiskola kihelyezett tagozata működött iskolánkban.

1994-től az önálló Kodály Zoltán Zeneiskola működési feltételeit teremtettük meg iskolánk épületében.

1999/2000-es tanévben iskolánk 1-8. évfolyamáról, egy-egy osztály az Eötvös József Közgazdasági Szakközépiskola épületében kezdte meg a tanulást.

A 2010-11-es tanévben elkezdődtek azok az előkészületek, melyek a Gyál Város Képviselőtestületi döntése alapján az Eötvös József Általános Iskola és Közgazdasági Szakközépiskola átszervezéséhez kapcsolódtak, miszerint a demográfiai tények indokoltá teszik az általános iskolai osztályok visszavételét intézményünkbe. Az átszervezés a 4. évfolyamtól egy-egy osztályt

érintett, nyolcadik évfolyamig 98 tanulóval. Az átszervezés az ütemterv alapján a megfelelő időpontokban megtörtént.

A 2011-12-es tanévet az Eötvös József Általános Iskola és Közgazdasági Szakközépiskolából érkező 85 tanulóval és 5 osztályával kezdtük, és nem utolsó sorban a tanulókkal átjövő 7 kollégával, aki bizalmat szavazott iskolánknak, hagyományainknak, pedagógiai értékrendünknek.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 74.§ (1) bekezdése alapján 2013. január 1-jétől „az állam gondoskodik a köznevelési alapfeladatok ellátásáról”.

Az állami fenntartásba kerülő köznevelési intézmények fenntartói feladatainak ellátására a Kormány a Monori Tankerületi Központot jelölte ki. Székhely: 2200. Monor Petőfi Sándor u. 28. adószám:15835310-2-13, statisztikai számjel: 15835310-8412-2-13, PIR szám:835310, AH-TI361628.

Az iskola közel 30 éves története arra kötelez bennünket, hogy nevelő és oktató munkákban kiemelt figyelmet fordítsunk a lakóhely és a nemzet történetének, hagyományainak megismertetésére, a haza iránti szeretet felébresztésére, a különféle világnézetű emberek cselekvő együttélésének gyakoroltatására.

A fenntartónk által kiadott Alapító okirat szerint alapfeladatunk a beiskolázási körzetünkbe tartozó tanköteles korú gyermekek általános műveltségének megalapozása. E feladat megvalósításának érdekében intézményünk nyolc évfolyamos általános iskolaként működik. Az SNI tanulók integrált nevelését-oktatását 1-8 évfolyamon végezzük.

A beiskolázási körzetünkben élő családok között vannak nagyon jó anyagi helyzetben lévő, de minimális bevétellel rendelkező, nehéz anyagi helyzetben lévő családok is. Szociokulturális háttér tekintetében is igen széles a paletta. Örülünk annak, hogy növekszik a tanulást a műveltséget értékek tekintő családok száma, de sajnós találkozunk szülői érdektelenséggel, tehetetlenséggel is.

Korszerű nevelési, oktatási módszerek alkalmazásával, tanórai differenciálással, egyéni és csoportos fejlesztéssel, változatos tehetséggondozó munkával készült fel tantestületünk a nagy különbségek adta kihívások kezelésére.

Nagyon sok, jó képességű diákunkkal kiemelkedő eredményeket érünk el a városi, országos tantárgyi megmérettetéseken büszkék vagyunk arra, hogy öregbítik iskolánk jó hírét.

A nehéz sorsú hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulóink segítségével megszerezhetik a hiányzó, ám korunkban elvárt szociális, társas, anyanyelvi, matematikai, informatikai kompetenciákat.

III. Nevelési Program

Pedagógiai alapelveink

A Gyáli Bartók Béla Általános Iskola nevelőtestületének pedagógiai hitvallása

A Gyáli Bartók Béla Általános Iskolában tanító pedagógusok mindennapi nevelő és oktató munkájukban az alább felsorolt pedagógiai alapelveket szeretnék érvényre juttatni.

1. Iskolánkban olyan légkört kívánunk teremteni, ahol tanulóink otthon érezhetik magukat.

Ennek keretében:

- a tanuló személyiségét tiszteletben tartjuk,
- a gyerekeket bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe,
- figyelembe vesszük a tanulók egyéni képességeit az oktatás során,
- diákjaink előre megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeket, így tudhatják, mit várunk el tőlük,
- minden gyermek számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban,
- az iskola életében szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk:
  - tanuló és tanuló,
  - tanuló és nevelő,
  - szülő és nevelő,
  - nevelő és nevelő között.

2. Iskolánkban a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat. Nevelőink **szellemileg, erkölcsileg és testileg** egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a ránk bízott gyermekekből.

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka a tanulók alapkészségeit fejleszti, és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alpműveltséget nyújt,
- iskolánk olyan – az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó – ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben,
- az iskola oktató tevékenységének célját a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztésében látjuk,
- fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit,
- szeretnénk elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a munkának becsülete legyen,
- törekszünk a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre,
- segítünk diákjainknak észrevenni és értékelni a jót - megelőzni, felismerni a rosszat,
- törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására, nem adunk teret a szóbeli agresszió megnyilvánulásának, személyes példával ösztönözzük tanítványinkat a kulturált beszéd és egyéb kommunikációs formák alkalmazására.
- szeretnénk tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.

3. Iskolánk – elsősorban a szülőkkel ápoltság révén – folyamatosan részt kíván venni lakóhelyünk életében. Ennek érdekében:

- rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal,
- igyekszünk lehetőséget teremteni arra, hogy iskolánk életéről, tevékenységéről, eredményeiről minél többet megismerhessenek a szülők, valamint városunk érdeklődő polgárai, iskolai honlapot és facebook oldalt működtetünk, kiemelt eseményekről a városi újságban írást jelentetünk meg.
- ápoljuk és bővítjük eddigi kapcsolatainkat a városunkban található iskolákkal, közművelődési intézményekkel, vállalkozásokkal, civil szervezetekkel.
- nevelőink fontos feladatnak tartják, hogy iskolánk – eddigi hagyományaihoz híven – továbbra is képviseltesse magát a különféle városi rendezvényeken, illetve a tanulók számára szervezett városi szintű megmozdulások szervezésében és lebonyolításában maguk is részt vegyenek.

4. Iskolánk minden tanuló számára biztosítani kívánja az

- esélyegyenlőséget.

Ennek érdekében biztosítjuk a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számára a képességkibontakoztató foglalkozásokat, melyek lehetővé teszik számukra a sikeres integrációt, illetve azt, hogy képesek legyenek megfelelni a sikeres társadalmi beilleszkedés követelményeinek.

Esélyegyenlőségi törvény érvényesítése iskolánkban:

A jogszabályoknak megfelelően- az osztályok kialakításánál a heterogén összetételt érvényesítjük (11/1994 (VI. 8.) MKM 39/D.§ (3), 39/E.§(1)).

A tanulócsoporthoz kialakításánál arra törekszünk, hogy minden csoportban azonos számú eltérő szociokultúrájú, illetve SNI státusszal rendelkező gyerek kerüljön.

A felvételi kötelezettség teljesítése után, (amennyiben lehetőség van rá) további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben részesítjük a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, tanulókat.

Biztosítjuk a nyugodt, zavartalan tanítási-tanulási folyamatban való részvételt.

Az Arizona program bevezetésével és Arizóna szoba működtetésével biztosítani kívánjuk minden tanulónk és pedagógusunk számára a nyugodt tanítási-tanulási környezetet.

5. Eszményeinkben olyan tanuló képe él, aki a közös családi és iskolai nevelés eredményeképpen egyesíti magában az alábbi tulajdonságokat:

- humánus,
- erkölcsös,
- fegyelmezett,
- művelt,
- kötelességtudó,
- érdeklődő, nyitott,
- kreatív, alkotó,
- becsüli a szorgalmas tanulást, a munkát,
- képes a problémák érzékelésére és megoldására,
- gyakorlatias,
- képes eligazodni szűkebb és tágabb környezetében,
- jó eredmények elérésére törekszik (játékban, munkában, tanulásban),
- van elképzelése a jövőjét illetően,
- becsüli a tudást,
- öntevékenyen, aktívan vesz részt a tanulásban,
- ismeri a tanulás helyes és hatékony módszereit,
- képes tudását tovább fejleszteni és önállóan ismereteket szerezni,
- tudását folyamatosan gyarapítja, bővíti,

- képes az értő olvasásra, gondolatait helyesen és szabatosan tudja megfogalmazni szóban és írásban,
- a mindennapi életben felhasználható képességekkel rendelkezik,
- ismeri, tiszteli, óvja, ápolja:
  - nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket,
  - a természet, a környezet értékeit,
  - más népek értékeit, hagyományait,
  - az egyetemes kultúra legnagyobb eredményeit,
- a társadalmilag elfogadott normák szerint viselkedik az emberi és a természeti környezetben, környezettudatos módon él, figyel az épített és természeti környezet védelmére, megóvására, igényes.
- ismeri és alkalmazza a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat,
- ismeri és betartja a különféle közösségek (család, iskola, társadalom) együttélését biztosító szabályokat,
- ismeri és alkalmazza az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott formáit és módszereit,
- viselkedése udvarias,
- beszéde kulturált,
- társaival együttműködik,
- szüleit, nevelőit, társait szereti és tiszteli,
- képes szeretetet adni és kapni,
- szereti hazáját, és tiszteli más nemzetek kultúráját, értékeit,
- megérti, tiszteletben tartja a sajátjától eltérő nézeteket,
- szellemileg és testileg egészséges, edzett,
- egészségesen él,
- szeret sportolni, mozogni,

- megjelenése és személyes környezete tiszta, ápolat, gondozott.

Tudjuk, hogy ezen tulajdonságok mindegyikét nem vagyunk képesek kialakítani minden egyes hozzánk járó tanuló személyiségében.

Nevelőink mindennapi nevelő és oktató munkája azonban arra irányul, hogy a lehető legtöbb diákunk rendelkezzen végzős korára az itt felsorolt személyiségjegyekkel.

Nevelés és oktatás

Iskolánkban a legfontosabb feladat a tanulók korszerű ismereteinek és képességeinek, készségeinek kialakítása, bővítése, valamint személyiségük teljes körű fejlesztése.

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka során fejlesztjük az alapkészségeket, és a tanulók számára korszerű, a mindennapi életben használható, továbbépíthető alapkészségeket nyújtunk;
- iskolánk az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, az idegen nyelvre, az informatikára vonatkozó olyan ismereteket közöl, melyek segítik a diákok világképének formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben;
- nevelő-oktató tevékenységünk célja a gyermek személyiségének széleskörű fejlesztése;
- törekszünk a humánusra, az egyén és a közösség iránti tiszteletre, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására és azok betartására;
- fontosnak tartjuk a tanulók megismertetését nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, személyiségeivel, szűkebb lakóhelyünk (Magyarország, Pest megye kiemelten Gyál) hagyományaival;
- célunk, hogy a tanulók körében legyen becsülete a szorgalmas munkával megszerzett tudásnak, ehhez legyen mód elsajátítani az egyéni tanulás különféle módszereit.

Az iskolában folyó nevelő és oktatómunka céljai, feladatai, eszközei eljárásai

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka céljait az általános emberi és a nemzeti értékek tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg.

Pedagógiai munkánk alapvető feladata, hogy a gyermeki nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra építve a személyiségfejlődés szempontjából kiemelten fontos alábbi értékeket tanulóink elsajátítsák, ezek képviselője váljon bennük meggyőződéssé és határozza meg viselkedésüket, magatartásukat.

1. Az élet tisztelete, védelme. A természeti és épített környezet megóvása. Az állatok és növények védelme, szeretete. Fogékonyság az élő és az élettelen természet szépsége iránt.
2. Az ember testi és lelki egészsége. Az egészség megőrzésének fontossága. Az egészséges és kulturált életmód iránti igény. A testmozgás iránti igény. Az önellátás képességeinek kialakítása (tisztálkodás, öltözködés, étkezés, környezet rendben tartása). Az egészségvédelem (az egészségre káros szokások ismerete, elutasítása; a balesetek megelőzése).
3. Az önismeret, a saját személyiség kibontakoztatásának igénye (önbecsülés, önbizalom). Felelősségvállalás saját sorsának alakításáért (önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás). Nyitottság az élményekre, a tevékenységekre, az esztétikum befogadására és létrehozására.
4. Fogékonyság az emberi kapcsolatokra, a barátságra. Hűség, önzetlenség, megértés, tapintat, őszinteség, egymás elfogadása, udvariasság, figyelmesség.
5. A család tisztelete, a szülők, nagyszülők megbecsülése, szeretete.
6. Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.
7. A világ megismerésének igénye. Igény a folyamatos önművelésre, az értékelés és önértékelés, valamint az önálló tanulás képességeinek kialakítására.

8. A szülőföld és Magyarország megismerése, szeretete, megóvása. A nemzeti kultúra ápolása: a nemzeti múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak, jelképeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. Egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet.
9. A kisebbségben élő magyarságért érzett felelősség - és közösségvállalás. A hazánkban élő kisebbségek és más népek, nemzetek jogainak tisztelete, kultúrájuk, hagyományaik tiszteletben tartása.
10. Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Az emberek egyenlőségének elismerése. Az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása. Érdeklődés a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre. Törekvés a demokrácia érvényesítésére.

Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elsajátítását elősegítse. Ezt szolgálják a tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés.

Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatók:

- Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
- Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
Szokások kialakítását célzó módszerek.	- Követelés. - Gyakoroltatás.	- A tanulói közösség tevékenységének megszervezése. - Közös (közelebbi vagy

	<ul style="list-style-type: none"> - Segítségadás. - Ellenőrzés. - Ösztönzés. 	<ul style="list-style-type: none"> távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása. - Hagyományok kialakítása. - Követelés. - Ellenőrzés - Ösztönzés.
Magatartási modellek bemutatása, közvetítése.	<ul style="list-style-type: none"> - Elbeszélés. - Tények és jelenségek bemutatása. - Műalkotások bemutatása. - A nevelő személyes példamutatása. - Személyes felelősségvállalás beláttatása, - Tettek következményeinek viselése. 	<ul style="list-style-type: none"> - A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében. - A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből. - Támogató tanulási környezet jellemzőinek következetes betartatása. (Élve az Arizóna szoba lehetőségével.)
Tudatosítás (meggyőződés kialakítása).	<ul style="list-style-type: none"> - Magyarázat, beszélgetés. - A tanulók önálló elemző munkája. 	<ul style="list-style-type: none"> - Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról. - Vita.

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak a nyolcadik évfolyam végén:

- minden tantárgyból megfelel az alapfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek. (Természetesen elsődleges célunk az, hogy tanulóink

többsége a minimális követelmények teljesítésén túl az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg az iskolánk helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek.)

- rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljen,
- ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségekben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat,
- határozott elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően,
- tudja mi a jó, és a rossz közötti különbség és a jót alkalmazza.

Részvétel a közéletben

Az iskola a szülői kapcsolatok által folyamatosan részt kíván venni a lakóhely életében, célunk, hogy partnerközpontú intézményként működjünk.

Ennek érdekében:

- rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal;
- igyekszünk lehetőséget teremteni arra, hogy az iskola életéből, tevékenységéből, eredményeiből minél többet megismertessünk a szülőkkel, Gyál érdeklődő polgáraival;
- helyszínt és humán erőforrást biztosítunk különböző városi és területi rendezvényeknek;
- ápoljuk és bővítjük eddigi kapcsolatainkat a városban található óvodákkal, iskolákkal, közművelődési és egyéb intézményekkel;
- a nevelők fontos feladatuknak tartják, hogy az iskola képviseltesse magát a különféle városi, területi, megyei, országos rendezvényeken, a tanulók számára szervezett városi szintű megmozdulások szervezésében, azok lebonyolításában maga is részt vegyen.

Az iskola pedagógiai tevékenységének értékrendszere

Nevelésünk meghatározó elemei azok az értékek, amelyeket a szülők, a tanulók, a fenntartó, és a társadalom oldaláról elvárásaként határozódnak meg. Ezen értékek közvetítői az iskola széles partneri környezetének szereplői: a pedagógusok, a szülők, s nem utolsósorban a formálódó gyermeki személyiség identifikációját meghatározó kortárs csoport, akik személyes példájukkal, tapasztalataikkal, mindennapi életvitelükkel megfelelő határfokban képesek befolyásolni a velük kapcsolatban lévő tanulók magatartását, viselkedését.

Intézményi pedagógiai munkánkat a humanista erkölcsi értékek, a nemzeti tudat, a demokratikus célok, a tanulók személyiségének fejlesztése, a korszerű technikai - technológiai szemlélet alapján határozzuk meg.

Nevelő-oktató munkánk egészét áthatja az érték alapú szemléletközpontúság elve, mely a keresztény világnézet és emberi magatartás alapvető értékein alapul: szeretet, bizalom, empátia, igazságosság, méltányosság, rend, szabadság, tudás, szolidaritás, egymás elfogadása, egyéniesítés (differenciálás).

Az emberi magatartás általános értékei:

Az iskola:

- értékrendjében emberközpontú, humanista;
- tanulóinak elsősorban az EMBER tiszteletén, megértésén és szükség szerinti segítségén, s a másság elfogadásán alapuló humanista értékekkel kell rendelkezniük, figyelembe véve azt, hogy a tanulót nem érheti semmilyen okból hátrányos megkülönböztetés;
- értéknek preferálja az aktivitást, kezdeményezőkézséget, döntési képességet, valamint az innovativitást, mert ezek olyan tulajdonságok, amelyek birtokában a tanulók irányítani képesek majd későbbi életüket;
- tanulói a sokoldalú személyiségfejlesztés eredményeképp maguk is aktív részesei legyenek egy derűs, harmonikus iskolai közösségnek.

Az intézményünk által kitűzött értékcélok

Fontos, hogy intézményünk minőségbiztosítási rendszere segítségével folyamatosan fejlessze nevelő-oktató munkáját, melynek középpontjában természetesen a tanuló egész személyisége és lényé áll.

Célunk olyan széleskörű általános műveltség biztosítása, amely jó alapot ad a középfokú iskolában történő helytálláshoz. Tanulóink számára biztosítani kívánjuk mindazon ismeretek átadását, azoknak az alapkészségeknek és képességeknek kialakítását és fejlesztését, melyek életkori adottságaiknak megfelelnek, és szükségesek ahhoz, hogy fejlődésük töretlen legyen, megalapozva a felnőtt életben való boldogulásukat.

Olyan intézményért dolgozunk nap mint nap, amit alapvetően a tanulók érdeke határoz meg, törekszünk a partnerközpontú gondolkodás és tevékenységrendszer megvalósítására az európai érték szemlélet és -rend alapján.

Legyen iskolánk és környezete esztétikus, vonzó, ahol a munka végzése megfelel a XXI. században jogosan elvárhatónak.

Törekszünk arra, hogy intézményünk hírnevét folyamatosan növeljük, nevünket minél szélesebb körben tegyük ismertté a tankerületi oktatásügyben és a gyáli közéletben.

A nevelés-oktatás során arra kell törekedni, hogy a tanulóknak kialakítsuk a fogékonyságot az alábbi értékekkel kapcsolatban:

- nemzeti, lelki, érzelmi, tradicionális és konzervatív értékrendünk
- az emberiség közös értékei
- a demokrácia és a jogállam értékei
- európai, humán, illetve transzcendentális értékek

A nevelés keretében kívánatosnak tartjuk a tanulók személyes szociálisan értékes, közösségfejlesztő és önfejlesztő magatartásának alakítását, és az ennek megfelelő tevékenységi formák gyakoroltatását. Törekszünk a nemkívánatos tanulói megnyilvánulások leépítésére.

Társadalmi elvárás, hogy felkészítsük tanulóinkat a magasrendű és a közjót szolgáló aktivitásra. A személyiség fejlesztésben meghatározó szerepet töltenek be a jó szokások, példaképek, eszményképek és meggyőződések. Ehhez partnernek kérjük a szülői házat, a családot.

Az iskolában folyó nevelés-oktatás céljai, feladatai, a pedagógiai eszközök és eljárások formái

- Az iskola – mindenkorai pénzügyi lehetőségeitől függően – biztosítja a tanulók számára a tanuláshoz szükséges egészséges, szép, otthonos környezetet, a taneszköz jegyzéknek megfelelő mennyiségű és minőségű tárgyi eszközöket.
- Az iskolai oktatás tartalmát a korszerű, elsősorban a tanulók képességeit fejlesztő tananyag mellett az általános emberi, nemzeti és európai értékek elfogadtatása, átadása alkotja.
- Az iskola nevelői a tanulók egyéni képességeihez igazodó oktatást (differenciálás) kívánják elősegíteni különféle – e célt szolgáló – módszerek és szervezeti formák alkalmazásával. A tanulók egyéni képességeit figyelembe vevő oktatás elsősorban a tanulási nehézségek enyhítésében, a felzárkóztatásban és a tehetséggondozásban valósul meg.
- Az iskolában a nevelést-oktatást változatos tevékenységrendszer egészíti ki a tanulók egyéni érdeklődéséhez és életkori sajátosságaihoz igazodva.
- Az iskolában folyó nevelés és oktatás fő feladata, hogy a gyermeki fogékonyságra, kíváncsiságra, érdeklődésre, nyitottságra építve elsősorban a következő készségeket, képességeket, tulajdonságokat alakítsa ki és fejlessze a tanulóknban:
  - az önálló ismeretszerzéshez, tanuláshoz és a problémamegoldó gondolkodáshoz szükséges alapvető készségek (gondolkodási, beszéd, írás, olvasás, matematikai képességek)
  - az egyéni tanulás hatékony módszereit;
  - a kulturált magatartás és viselkedés, az emberek közötti kapcsolatok, az együttműködés helyes normáit és módszereit;
  - a kommunikáció elfogadott formáit, különös tekintettel a tiszta, szép magyar beszéd használatára;
  - az egészséges életmódhoz kapcsolódó ismereteket és szokásokat;
  - aktivitást az egészséges környezet kialakítására és megőrzésére;

- a nemzeti értékek, hagyományok valamint az anyanyelv ismeretét, megbecsülését és tisztetét;
- a család szeretetét;
- a gyermekek erkölcsi érzékét (etikum) és pozitív akarati tulajdonságait.

Célunk és feladatunk, hogy iskolánk végzős diákjai a kimenő szakaszok végére a kerettanterv által az összes műveltségi területen előírt követelményeket a saját képességeik szerint optimálisan és a későbbiekben is kimutathatóan tartós eredménnyel teljesítsék. Minden tanuló rendelkezzen olyan bővíthető ismeretekkel, készségekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik arra, hogy a következő iskolafokon megállja a helyét. Tanulóink ismerjék a kulturált viselkedéshez, a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat, s alakuljon ki bennük elképzelés saját közelebbi és távolabbi jövőjükét illetően.

E célrendszernek alárendelten:

a) a tanórák eredményességének alapfeltételei:

- átgondolt tervezés
- a tanulók kellő motiválása, aktivizálása
- a tanulók tevékenykedtetése
- folyamatos ellenőrzés és értékelés

Folyamatos fejlesztési feladatok:

- korszerű oktatási tartalom
- megújult nevelési és oktatási módszerek
- a fenti célok érdekében a pedagógus továbbképzésben való részvétel
- jól mérhető ellenőrzési és értékelési eljárások
- a minőségi pedagógiai munka anyagi elismerése
- a megfelelő minőségi feltételek biztosítása

A pedagógusok helyi intézményi feladatai

1. A pedagógusok alapvető feladatai

(a munkaköri leírásban megfogalmazott, meghatározott feladatokkal összhangban):

- A magasabb jogszabályokban, a pedagógiai programban, a szervezeti és működési szabályzatban, valamint az intézmény más belső szabályzatában és vezetői utasításában előírt pedagógiai és adminisztratív feladatok ellátása.
  - Munkaidejét a munkaidőbeosztásának megfelelően tölteni, az igazgató által meghatározott munkaidő-keret nyilvántartásának megfelelően az intézményben tartózkodni, valamint az ehhez kapcsolódó adminisztrációs feladatokat elvégezni.
  - Heti teljes munkaidejének ötvenöt-hatvanöt százalékában (neveléssel-oktatással lekötött munkaidejében) tanórai és tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokat tartson.
  - Kötött munkaidejének neveléssel-oktatással lekötött munkaidején felüli részében a nevelést-oktatást előkészítő, a neveléssel-oktatással összefüggő egyéb feladatokat, tanulói felügyeletet, továbbá eseti helyettesítést lásson el.
  - A tanítási órák és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások pontos és eredményes megtartása.
  - Aktív részvétel a nevelőtestület értekezletein, valamint a szakmai munkaközösségek munkájában.
  - Aktív részvétel az éves munkaterv szerinti rendezvényeken.
  - Az intézményi bizalmas információk megőrzése. A tudomására jutott hivatali titok megőrzése.
- Hivatali titok, minden adat, melyet a köznevelési foglalkoztatott ebben a minőségben, azaz hivatalos eljárása során tud meg.
- A jogszabályban meghatározott határidőre a gyakornok megszerezze az előírt minősítést.

- Az iskola céljainak képviselése a tanulók és a szülők előtt.
- A pedagógusra bízott osztályterem, szaktanterem gondozottságának és pedagógiai szakszerűségének figyelemmel kísérése.
- A 2017-18-as tanévtől a KRÉTA elektronikus napló bevezetése. A napló naprakész vezetése.
- A tanórai és a tanórán kívüli oktató-nevelő munka, tanulásirányítás.
- Tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások megtartása.
- A tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások éves tervének elkészítése (tanmenetek, éves programok).
- Előzetes felkészülés a tanítási órákra és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokra.
- A motiválás, a differenciálás, a tanulói aktivitás változatos formáinak alkalmazása a tanítási órákon
- Változatos szervezeti formák alkalmazása a tanítási órákon.
- A tanulók életkorához és a didaktikai feladatokhoz megfelelően illeszkedő módszerek, szemléltetés, ellenőrzés és értékelés alkalmazása a tanítási órákon.
- A tanulók aktív munkájának és megfelelő magatartásának biztosítása a tanítási órákon és a különféle iskolai foglalkozásokon, Arizóna program működtetése.
- Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása a tanítási órákon.
- A helyi tanterv követelményeinek elsajátítása a nevelő által tanított tanulók körében.

2. A tehetséges tanulók gondozása

- Tanórán kívüli fejlesztő foglalkozások szervezése a tehetséges tanulók részére.
- Iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyek, vetélkedők, bemutatók, pályázatok önálló szervezése, segítség a szervezésben.

- Részvétel az iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyeken, vetélkedőkön, bemutatókon.
  - A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle versenyekre, vetélkedőkre.
3. A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint SNI, beilleszkedési, tanulási, és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók gondozását az alábbi területeken végezzük:
    4. Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint az SNI és beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel (BTMN) küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók részére.
    5. A gyermekvédelmi tevékenység ellátása a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint az SNI, beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók körében.
    6. A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint az SNI tanulók mentálálása. SNI, beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók korrepetálása, segítése.
    7. A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint az SNI, beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók felkészítése javító vagy osztályozó vizsgára.
    8. Az eredményes középiskolai felvétel elősegítése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók körében.
    9. A tanulók tanórán kívüli foglalkoztatása
    10. Szabadidős programok szervezése iskolán kívül (pl. színház-, múzeumlátogatás, kirándulás).
    11. Szabadidős programok szervezése iskolán belül (pl. klubdélután, karácsonyi ünnepség).
    12. Iskolai rendezvények, ünnepélyek, évfordulók megrendezése.

13. A nevelők, gyerekek és szülők együttműködését, kapcsolatát erősítő (közös) programok.

14. Az iskolai diákönkormányzat működtetésében való aktív részvétel

- Az iskolai diák-önkormányzati munka egy-egy részterületének irányítása, segítése.
- Az iskolai diákönkormányzat programjainak önálló szervezése, segítség a programok szervezésében, részvétel a programokon.
- Iskolai szintű kirándulások, táborok önálló szervezése, segítség a szervezésben, részvétel a kirándulásokon, táborokon.

15. Munkafegyelemmel kapcsolatos tevékenységek megvalósítása:

- A munkaköri kötelességek teljesítése.
- A pontos munkakezdés
- Az ügyeleti munka pontos, felelősségteljes ellátása az óráközi szünetekben.
- Pontos adminisztrációs munka. A formai követelmények, a határidők betartása.
- Az egyes tanév közben adódó feladatok pontos, határidőre történő megoldása.

16. Folyamatos, aktív részvétel a nevelőtestület és a szakmai munkaközösség tevékenységében.

- Feladatvállalás a munkaközösség, a nevelőtestület aktuális feladataiban.
- Részvétel a különféle feladatok megoldására alakult nevelői munkacsoportokban.
- Oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása, közreadása.
- Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

17. Továbbtanulásban, továbbképzésekben való részvétel, önképzés

- Másoddiploma megszerzésére irányuló továbbtanulásban való részvétel.

- Továbbképzéseken való részvétel.
- A továbbképzéseken tanultak átadása a nevelőtestület tagjainak.

18. Az iskolai munka feltételeinek javítása

- Pályázatok összeállítása, pályázatokon való részvétel.
- Bekapcsolódás az eredményes pályázatok megvalósításába.
- A Bartók Alapítvány, az iskolai alapítvány működésének segítése.
- Az iskolai munka javítása új ötletekkel, az ötletek kivitelezése megvalósítása (innováció).
- Az oktatáshoz kapcsolódó szemléltető eszközök tervezése, kivitelezése.
- Az iskola épületének, helyiségeinek dekorálása.

19. Részvétel a nevelőtestület szakmai életében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában.

- Részvétel az adott tanév munkatervében meghatározott feladatok ellátásában.
- Részvétel a nevelőtestület szakmai (pedagógiai) döntéseinek előkészítésében.
- Önkéntes feladatok vállalása a nevelőtestületi feladatok megoldásában.

20. Aktív részvétel a tantestület életében

- A pályakezdő (gyakornok) vagy az iskolába újonnan került nevelők munkájának, beilleszkedésének segítése.
- Önkéntes feladatvállalások a nevelőtestület közösségi életének; rendezvényeinek szervezésében, a szervezés segítése.
- Részvétel a nevelőtestület közösségi életében, rendezvényeiken.

21. Az iskola képvisellete

- Az Iskolai Szülői Szervezet által szervezett rendezvények segítése.
- Részvétel a szülői szervezet által szervezett rendezvényeken.
- Tudósítások közreadása a helyi társadalom számára az iskola életéről, eredményeiről a helyi médiában.
- Bekapcsolódás az iskolán kívüli szakmai-pedagógiai szervezetek tevékenységébe.
- Bekapcsolódás az iskolán kívüli érdekképviselői szervezetek tevékenységébe.
- A település rendezvényein, eseményein való részvétel.
- Aktív részvétel, tisztségek vállalása a település társadalmi, kulturális, sport, stb. életében, civil szervezeteiben.

22. A vezetői feladatok ellátása

- Vezetői feladatok vállalása a nevelőtestület szervezeti életében.
- Az egyes vezetői feladatok (tervezés, szervezés, a végrehajtás irányítása, ellenőrzés, értékelés) lelkiismeretes ellátása.
- A vezetőre bízott közösség formálása, az emberi kapcsolatok javítása.

23. Megfelelő kapcsolat kialakítása a tanulókkal, a szülőkkel és a pedagógus kollégákkal.

- A tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák személyiségének tiszteletben tartása.
- Elfogadást, figyelmet, megértést, jóindulatot sugárzó stílus, hangneme és viselkedés a tanulóknak, a szülőknek és a pedagógus kollégáknak felé.
- Pedagógiai tanácsadás a tanulóknak és a szülőknek.
- Kellő figyelem érdeklődés, megbecsülés és jóindulat a nevelőtársak felé (a pedagógus kollégák segítése, a tapasztalatok átadása, észrevételek, bírálatok megfontolása).

Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnök feladatai:

- Megfelelő magaviseletű; az iskolai diák-önkormányzati munkában és az iskolai rendezvényeken aktív osztályközösséget alakít ki.
- Fejleszti a tanulók személyiségét, elősegíti egészséges lelki és testi fejlődésüket.
- Elősegíti a társadalmi normákhoz és az iskolai elvárásokhoz igazodó értékrend kialakítását és elfogadását.
- Tanórákon kívüli – szükség esetén – iskolán kívüli közösségfejlesztő, szabadidős programokat (pl.tanulmányi kirándulás, túra, színház-, múzeumlátogatás) szervez.
- Az osztályszintű és az iskolai rendezvényeken kíséri osztályát, felügyel a tanulókra.
- Megismeri a tanulók családi és szociális körülményeit.
- Rendszeres kapcsolatot tart és együttműködik a tanulók szüleivel.
- Rendszeres kapcsolatot tart együttműködik az osztályban tanító nevelőkkel.
- Tájékoztatja a tanulókat és a szülőket az őket érintő kérdésekről. Érdemi választ ad a szülők és tanulók iskolai élettel kapcsolatos kérdéseire.
- Figyelemmel kíséri a diákok tanulmányi előmenetelét.
- A bukásra álló tanulók szüleit a félév vége és az év vége előtt legalább egy hónappal írásban értesíti.
- Ha a tanuló az év végén tanulmányi kötelezettségeinek nem tesz eleget, a szülőket tájékoztatja a tanuló továbbhaladásának feltételeiről.
- Figyelmezteti a szülőket, ha a gyermekük jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.
- A szülők figyelmét felhívja a szociális és egyéb juttatásokra.

- Támogatja és segíti az osztályban működő szülői szervezet munkáját.
- A szülők tájékoztatására szülői értekezleteket és fogadó órákat szervez.
- Fokozott törődéssel foglalkozik az osztályába járó kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal.
- Az osztály tanulóinál ellátja a gyermekvédelmi feladatokat, együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, szükség esetén a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal.
- Segíti a tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók iskolai munkáját.
- Támogatja a tehetséges tanulók fejlődését.
- Tájékozódik a tanulók iskolán kívüli tevékenységeiről.
- Az iskolaorvosi szolgálat bevonásával, figyelemmel kíséri a tanulók egészségi állapotát, és erről szükség esetén tájékoztatja az osztályban tanító nevelőket.(pl. tartós betegségek, fogyatékoságok, gyógyszerérzékenység).
- Minden hó végén érdemjeggyel értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók magatartás és szorgalom osztályzatára.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók egész tanévi munkájának dicsérettel történő elismerésére.
- A házirendet megsértő vagy feladatait elmulasztó tanulót először szóbeli figyelmeztetésben, majd írásbeli figyelmeztetésben, intőben vagy rovóban részesíti. Súlyosabb esetben javaslatot tesz a tanuló elleni fegyelmi eljárás lefolytatására.
- Figyelemmel kíséri a tanulók hiányzásait, vezeti a mulasztási naplót, a mulasztásokat a Kréta e-naplóban havonként figyelemmel kíséri. Igazolatlan mulasztás esetén a jogszabályokban előírt rendelkezések alapján jár el.

- A tanév elején elkészített osztályfőnöki tanmenet szerint vezeti az osztályfőnöki órákat, azokra előre felkészül.
- Segíti és ösztönzi a tanulók középiskolai továbbtanulását, megismerteti őket a pályaválasztási és továbbtanulási lehetőségekkel.
- A nyolcadik évfolyamban a szülők döntése alapján ellátja a tanulók középiskolai jelentkezésével kapcsolatos feladatokat, elkészíti az ehhez szükséges dokumentumokat.
- Betartja az alapvető erkölcsi normákat a tanulókkal, a szülőkkel és a nevelőtársakkal szemben.
- Rendszeresen kitölti az adminisztrációs feladatait a Kréta e-naplóban, figyelemmel kíséri a bejegyzéseket, rendszeresen ellenőrzi a szükséges beírásokat, üzenetekre válaszol.
- Kitölti és vezeti a tanulói törzslapokat és bizonyítványokat.
- Tanév elején kitölteti a tanulókkal az osztályfőnöki füzetét, és tanév közben negyedévente ellenőrzi a füzet vezetését.
- Tanévenként egy alkalommal saját osztály részére színházlátogatás szervezése, (több osztály együttesen utazik) a színházjegy árát a szülő fizeti meg.

Az osztályfőnöki munka tervezése

Az osztályfőnök osztályfőnöki nevelő munkáját a minden tanév elején összeállított osztályfőnöki munkaterv alapján végzi.

Az osztályfőnöki munkaterv felépítése

a) A tanév elején összeállított munkaterv

- Az előző tanév végi értékelés az osztályközösség fejlődéséről.
- Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról.
- Osztályfőnöki tanmenet (az osztályfőnöki órák éves terve).

- Tervezett tanórán kívüli programok az adott tanévre havi bontásban.
  - Tervezett fogadó órák és szülői értekezletek az adott tanévre.
  - Az egyes szülői értekezletek tervezett témái.
  - Az osztály diákközösségének vezetői.
  - Az osztályban működő szülői szervezet vezetői.
- b) Az osztályfőnöki munkatervhez csatolt dokumentumok a tanév folyamán
- Első félévi és tanév végi osztálystatisztika.
  - Első félévi és tanév végi értékelés az osztályközösség fejlődéséről.
  - Jelenléti ívek és feljegyzések a szülői értekezletekről.

Az osztályfőnök által készített statisztikák, jelentések az osztályról

Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról

- Tanulók száma, ebből leány
- Állami nevelt (gondozott)
- Hátrányos helyzetű, ebből halmozottan hátrányos helyzetű tanuló
- Tanulási, magatartási, beilleszkedési zavarral küzdő tanuló
- Sajátos nevelési igényű tanuló
- Az iskolában étkező, ebből normatív támogatásban részesülő tanuló
- Az étkezőkből csak ebédelő, illetve háromszor étkező tanuló
- Az iskolába járás alól felmentett tanuló (egyéni tanrend szerint haladó tanuló)
- Egyes tantárgyakból az értékelés alól felmentett tanulók
- Más településről bejáró tanuló
- Nem magyar állampolgár
- Évfolyamismétlő

Statisztikai adatok az első félév és a tanév végén az osztályról

- Tanulók száma
- Osztályozott tanulók száma és aránya
- Osztályozatlan tanulók száma és aránya
- Az egyes tantárgyakban elért osztályzatok száma és a tantárgyak osztályátlaga
- Az osztály tanulmányi átlaga
- Kitűnő tanulók száma és aránya
- Szaktárgyi dicsérek száma tantárgyanként a tanév végén
- Példamutató magatartásért adott dicsérek száma a tanév végén
- Példamutató szorgalomért adott dicsérek száma a tanév végén
- Egy tantárgyból bukott tanulók száma és aránya
- Két tantárgyból bukott tanulók száma és aránya
- Három vagy több tantárgyból évfolyamismétlésre bukott tanulók száma és aránya
- A bukások száma tantárgyanként
- A tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyek eredményei
- Iskolán belüli versenyek eredményei (iskolai versenyeken részt vett tanulók száma és az elért helyezések)
- Iskolán kívüli versenyek eredményei (iskolán kívüli versenyeken részt vett tanulók száma és az elért helyezések)
- Nyolcadik évfolyamon a középiskolai továbbtanulás jellemzői
- A középiskolai felvételi eljárást megelőző írásbeli vizsgán elért eredmények (magyar, matematika)
- Középiskolai felvétel a tanulók választása alapján
- A választott középiskolák közül az elsőként megjelölt iskolába felvett tanulók száma és aránya
- A választott középiskolák közül a másodikként megjelölt iskolába felvett tanulók száma és aránya
- A választott középiskolák közül a harmadikként megjelölt iskolába felvett tanulók száma és aránya

- Továbbtanulás iskolatípusok szerint
- Gimnáziumba felvett tanulók száma és aránya
- Szakközépiskolába felvett tanulók száma és aránya
- Szakiskolába (szakmunkásképzőbe) felvett tanulók száma és aránya
- Egyik középiskolába sem felvett tanulók száma és aránya

A tanulói közösségek (osztályközösségek) tevékenységének, fejlődésének értékelési szempontjai az első félév és a tanév végén:

- Az osztályközösség életét jellemző legfontosabb adatok (létszám, fiúk-lányok aránya, új tanulók, távozók).
- Az osztály szociális összetétele (a családok szociális helyzete, a családok kulturális elvárásai, hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók, gyermek- és ifjúságvédelmi munka).
- A tanulási teljesítmény (tanulmányi átlageredmények, tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, a bukások, a tehetséges tanulók eredményei).
- Az osztályközösség társas szerkezete, a közösség rétegződése, struktúrája.
- Neveltségi szint (magatartás, társas viselkedés, beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók).
- A közösségi tevékenység (önkormányzás szintje, közös programok és rendezvények felsorolása, egyéb (tanórán kívüli) foglalkozásokon való részvétel).
- A szülői házzal való kapcsolat (esetleges, vagy szükség esetén családlátogatások és a szülői értekezletek tapasztalatai, a szülők nevelési elvei, a szülők kapcsolata az iskolával).

Az osztályfőnöki órák témái

a) Kötelezően minden osztályban feldolgozásra kerülő témák a tanév legelső osztályfőnöki óráin

- A házirend szabályainak megbeszélése.
- Az osztályközösség belső szabályainak megbeszélése, rögzítése.
- Balesetvédelmi, tűzvédelmi szabályok ismertetése, visszakérdezése.
- Az osztályközösség gyermekvezetőinek megválasztása.
- Az iskolai munkatervből az osztályt érintő feladatok ismertetése.

- Az iskola környékére vonatkozó közlekedési ismeretek és veszélyhelyzetek megbeszélése.
- A kerékpáros közlekedés szabályai.

b) Kötelezően minden osztályban feldolgozásra kerülő témák

- Félévente egy alkalommal egészségvédelmi téma (helyes táplálkozás; az alkohol- és kábítószer fogyasztás, a dohányzás káros hatásai a szervezetre; a személyes higiénia; a szexuális fejlődés) az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vételével.
- Elsősegély-nyújtási alapismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás balesetknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja.
- Félévente egy alkalommal az elsősegély-nyújtás alapismereteinek gyakorlati elsajátítása céljából az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele.
- Az osztály félévi munkájának és magatartásának értékelése az első és a második félév végén.
- Megemlékezés nemzeti ünnepeinkről október 6-án, 23-án és március 15-én.
- Megemlékezés a Magyar kultúra napjáról, a Kommunista és egyéb diktatúrák áldozatainak emléknapjáról, a Költészet napjáról, a Holokauszt áldozatainak emléknapjáról, a Föld napjáról és a Nemzeti Összetartozás Napjáról.
- Megemlékezés az iskola névadójáról.
- tanulmányi kirándulások előkészítése.

Az osztályfőnöki órák tananyaga, tematikája évfolyamonként:

5. évfolyam

Tananyag: Tanuljunk tanulni Ötödikbe léptünk, házirend, tisztségek. A tanulást is tanulni kell. Nehéz és könnyű tantárgyak. Eredményes tanulás az 5. osztályban.

Követelmény: A tanulás kötelesség. Gazdálkodás az idővel. A tanulást is tanulni kell. Ami érdekel, amit szívesen csinállok.

Tananyag: **Személyiségünk** Önismeret, öntudat, önbizalom. Az ember értéke. Szokás, szenvedély.

Követelmény: Önismeret fejlesztése, osztálytársak közti bizalom, a támogató légkör megerősítése. A dohányzás szenvedélybetegség jellegének tudatosítása.

Tananyag: **Test és lélek** Az egészség értéke életünkben. Hogyan élhetünk egészségese. Testkultúra (testedzés, pihenés, öltözködés). Életrend, életritmus. Szabadidő helyes felhasználásáról.

Követelmény: Testünk iránti felelősségünk. Testi-lelki egészség legfontosabb összefüggései.

Tananyag: **Tudni illik** Az étkezés illemtana. Öltözködés, kultúrája. Szórakozás illemtana: színház, mozi, hangverseny, diszkó, kirándulás, sport, játék, strand.

Követelmény: Alapvető viselkedési normák gyakoroltatása, betartása, megkövetelése.

Tananyag: **Családi élet** Alkalmazkodás a családban. Egymás iránti figyelem a családban (hétköznapiak, ünnepek).

Követelmény: A család életre szóló érzelmi háttér, erőforrás szerepének tudatosítása. Az egymásra figyelés fontosságának hangsúlyozása.

Tananyag: **Közlekedés** Gyalogos közlekedés kisebb, nagyobb településen. Tömegközlekedési lehetőségek. Kerékpáros közlekedés. Idénybalesetek.

Követelmény: Kövesse a közlekedés helyes magtartási szokásait! Ismerje a városi és vidéki közlekedésben lévő különbségeket! Ismerje a gyalogos és tömegközlekedés szabályait!

6. évfolyam

Tananyag: **Gondolkodás, kommunikáció, tanulás** Problémamegoldás, tanulás, emlékezet. Intelligencia, okosság, bölcsesség. Megismerés, tudás.

Követelmény: A beszéd és a gondolkodás összefüggései. Értékelje a tudást, a lelkiert, és az egyéb szellemi képességeket!

Tananyag: **Személyiségünk** Ember voltunk általános vonásai, egyediségünk. Örökletes adottságok: testi alkat, ösztönök, temperamentum, képességek, tehetség. Szokás és szenvedély: jó és rossz szokásaink.

Követelmény: Képesség a másik ember személyiségének tiszteletére és megértésére, a helyes önismeret kialakítására, önmaga felvállalására, mások bírálatának segítségként való elfogadására. Legyen képes felismerni az örökletes tényezők szerepét a jellem kialakulásában!

Tananyag: **Test és lélek** Test és lélek egysége. Egészséges életmód, testkultúra, mentálhigiénia. Növekszem, változom.

Követelmény: Helyezze el önmagát a saját korcsoportjában, felismerve ebből adódó jellemzőit! Ismerje az ember életszakaszainak főbb általános jellemzőit.

Tananyag: **Tudni illik** Találkozás, üdvözlés. Megszólítás, bemutatkozás, társalgás. Telefonálás illemtan. Vendégségben, vendéglátás. Pontosság, pontatlanság.

Követelmény: Alapvető magatartási normák ismerete.

Tananyag: **Családi élet** Személyi higiénia: testápolás, bőrápolás, ruha váltása. Nemi érés, nemi higiénia. Környezet tisztántartása: otthon, osztályban. Állatokkal a lakásban.

Követelmény: Tudja önmagát, környezetét tisztán tartani! Tudja, hogy a tisztaság az egészséges élet alapfeltétele!

Tananyag: **Közlekedés** Kerékpáros közlekedés korábban megismert szabályainak bővítése. Közlekedési jelzések, továbbhaladási algoritmusok leírása. Tömegközlekedés (országúti, vasúti, városi).

Követelmény: Ismerje az alapvető közlekedési szabályokat. Ismerje a kerékpár biztonsági felszereléseit!

7. évfolyam

Tananyag: Test és lélek Egészség, betegség, fogyatékoság. Egészséges életmód testkultúra, mentálhigiéna. Veszélyeztető tényezők. Az egyén és a drogok. A drogok és a médiák. A reklám hatása.

Követelmény: Ismerje fel a test és lélek összefüggéseit! Legyenek ismeretei a káros szenvedélyek veszélyeiről és elkerülésük módjáról!

Tananyag: Személyiségünk Örökletes adottságok: testi alkat, ösztönök, temperamentum, képességek, tehetség. A tanulás szerepe: sajátos szokások, ismeretek, világlátás, hobbik, örömök, félelmek. A nevelés szerepe: példaképek, jutalmazások, büntetések.

Követelmény: Tudja, hogy minden ember egyedi, hogy énünk egyes összetevői örökölték, mások megszerzettek! Ismerje fel a tanulás jelentőségét a jellem alakulásában!

Tananyag: Pályaorientáció Képességek: térbeli gondolkodás, nyelvi kifejezőképesség, számolási képesség, fizikai teherbírás, kez ügyesség, ötletgazdagság, kapcsolatteremtés. Képesség és teljesítmény összefüggése. Önismeret testi, lelki, szociális és szellemi szempontjai. Munkahelyi ártalmak és a stressz. A munkanélküliség állapota, folyamata, az átképzés. Pályaválasztási alapfogalmak: pálya, szakma, foglalkozás, beosztás, munkakör, képesítés, képzettség. Érdeklődés, érzelem, motiváció a pályaválasztásban. Szabadban dolgozni, testi erőt kifejteni, technikai feladatokat ellátni, tiszta környezetben dolgozni, szellemi munkát végezni stb.

Követelmény: A tanulók tudják: Felsorolni a képességek fő jellemzőit. Felismerni a képességek és a pályák kapcsolatát. Megadni saját képességeik szintjeit. Azonosítani a testi adottságok, a szociális körülmény és a tárgyi tudás szerepét az eredményes munkavégzésben. Felismerni a munkahelyi ártalmakat. Magyarázni a munkanélküliség állapotát, az átképzés szükségességét. Értelmezni a pályaválasztási alapfogalmakat. Azonosítani az érdeklődési területeket és elmondani azok szerepét a pályaválasztásban. Bemutatni a motiváció szerepét a pályaválasztásban.

Tananyag: Közlekedés A KRESZ szabályai. Az elsősegélynyújtás szabályai. Veszélyhelyzetek kialakulása.

Követelmény: Előrelátással hárítsa el a veszélyhelyzetek kialakulását! Alkalmazza a KRESZ szabályait különös tekintettel: rendőri karjelzések, behajtani tilos, kerékpárút, főútvonal!

Tananyag: **Tudni illik** Fiúk és lányok, megismerkedés, udvarlás. Társalgás illemtana. Hogyan? Miről? Kamaszszerelem.

Követelmény: Helyes viselkedési formák tudatosítása.

8. évfolyam

Tananyag: **Személyiségünk** Önmegfigyelés, önismeret, önnevelés: tapasztalat önmagamról és másokról. Elismerés, bírálat, építő, romboló. Érdeklődés, célok, akarat, éniideal, értékek. Önérték, önbizalom, önszeretet, szégyen, kisebbségi érzés. Önfegyelm, akaraterő, felelősség. Különbözőségek és hasonlóságok. A másik egyediségének, másságának elismerése, tisztelete. A másik megismerése. Kommunikáció. Vitatkozás, versengés, kompromisszumok. Jellem-lelki tulajdonságok. Szokások, tudás, erkölcs, világnézet. Intelligencia, okosság, bölcsesség, kreativitás. Büszkeség, gőg, méltóság, önzés, önzetlenség. Nyitottság, kíváncsiság. Az ember, mint értékelő lény. Az értékelés szempontjai. Az értékelés nehézségei. A legfontosabbnak tartott értékek. Az ember, mint erkölcsi lény. Választás és döntés, szándék és tett. A rossz, a hibázás és a bűn. Az erkölcsös cselekedet (jót jól). Mozgatóink. Meghatározottságaink, gyökereink. Vágy, szükséglet, lehetőség, igény. Érdekek, értékek, normák. Beállítódás, magatartás és viselkedés. Empátia, tolerancia. Az egyes ember fejlődése. Életkorok jellemzői.

Követelmény: Tudjon érvelni az önuralom, önnevelés, önismeret fontossága mellett! Legyen képes érvelni a másik személyiségének tisztelete mellett! Legyen nyitott az értékek felismerésére és elfogadására! Legyen képes a megdöntött véleményalkotásra, mások józan, igazságos megítélésére! Legyen képes fontos helyzetekben a választási lehetőségek mérlegelésére, indokolni mások és önmaga hibás és jó döntéseit! Legyen képes felfedezni a különböző viselkedések és döntések mögött meghúzódó mozgatókat! Ismerje az egyes életszakaszok főbb jellemzőit!

Tananyag: **Pályaorientáció** Képességek, munkahely, munkanélküliség. Térbeli gondolkodás, nyelvi kifejezőképesség. Számolási képesség, fizikai teherbírási, ügyesség, ötletgazdagság és kapcsolatteremtési képesség. A képesség és teljesítmény összefüggése. Az önismeret testi, lelki, szociális és szellemi szempontjai. A munkahelyi ártalmak és a stressz. A

munkanélküliség állapota, folyamata, az átképzés. Megbeszélés, vita, szituációs gyakorlatok, kérdőív, gyűjtőmunka. Pályaválasztási börze, Educatio kiállítás megtekintése.

Követelmény: A tanulók tudják: Felsorolni a képességek fő jellemzőit. Felismerni a képességek és a pályák kapcsolatát. Megadni saját képességeik szintjeit. Azonosítani a testi adottságok, a szociális körülmény és a tárgyi tudás szerepét az eredményes munkavégzésben. Felismerni a munkahelyi ártalmakat. Magyarázni a munkanélküliség állapotát, az átképzés szükségességét.

Tananyag: **Pályák megismerése, pályaválasztási dokumentumok.** A pályák megismerésének lehetőségei: Pályaképek, pályatükrök, pályaismertetések, foglalkozás leírások. Pályaszintek, egymást helyettesítő pályajánlatok. Pályaalkalmasság, továbbtanulási lehetőségek. A pályaválasztás dokumentumai, ismeretforrások. Videofelvételek elemzése, pályatabló készítése, riportok készítése, elemzése. Érdeklődés, érzelem, motiváció a pályaválasztásban. Érdeklődési területek: Szabadban dolgozni, növényekkel, állatokkal foglalkozni, emberek között dolgozni. testi erőt kifejteni, formákkal, vonalakkal dolgozni, kézi erővel, szerszámmal dolgozni. Technikai feladatokat ellátni, irodában dolgozni, embereken segíteni, eladni, vásárolni. Tiszta környezetben dolgozni, gépeket szerelni és javítani, elektromos készülékekkel dolgozni, építőiparban, laboratóriumban dolgozni. Érzelmi viszonyulás és a motiváció szerepe a pályaválasztásban. Megbeszélés, vita, szituációs gyakorlatok, öndefiníciós folyamatok támogatása.

Követelmény: A tanuló tudja: Azonosítani az érdeklődési területek és elmondani azok szerepét a pályaválasztásban. Bemutatni a motiváció szerepét a pályaválasztásban.

Tananyag: **Családi élet** Családtervezés, házasság, családi célkitűzések. Generációk kapcsolata, egymás segítése. Családi szabadidő szervezés.

Követelmény: Legyen képes életvitele tudatos alakítására! Legyen fegyelmezett, segítőkész! Tudja szabadidejét kulturáltan hasznosítani! Legyen tájékozott nemzeti, vallási, családi ünnepekről! Tudjon ezek hagyományainak megfelelően viselkedni!

c) *Választható témák az osztály összetételétől, neveltségi szintjétől függően*

- A tanulást is tanulni kell

- Tanulást segítő tevékenységek
- Egészséges életrend
- A helyes napirend kialakítása
- A család: a nagyszülők, a szülők és a gyerekek közössége
- Ünnepek a családban
- Az ünnepek szerepe az emberek életében
- Ismerem-e önmagam?
- A megismerés forrásai
- Baráti kapcsolatok
- Részvétel a házi munkában
- A nyári szünidő tervezése
- A tanulási szokások, a gazdaságos tanulás
- Fiúk és lányok barátsága
- A helyes viselkedés, a helyes beszéd, az udvariasság
- Igazmondás, hazugság
- A serdülők biológiai és higiéniai problémái
- Fejlesztő játékok tanulása
- Tudni illik, hogy mi illik
- Illemtan a gyakorlatban
- Lakásunk kultúrája
- Pályaválasztásra készülünk
- Önállóság a tanulásban
- Konfliktusok az osztályban
- Igaz barátok az osztályban
- A kulturált magatartás szabályai
- Viselkedés ünnepi alkalmakkor

- Bíráló, önbíráló
- A család funkciói
- Konfliktus a családban
- Fizikai és szellemi munka
- A pénz szerepe életünkben
- Ápoltság, divatos megjelenés
- Hogyan rendezném be otthonomat?
- A vendéglátás illemtana
- A határainkon túl élő magyarság
- Testápolás, szépségápolás a serdülőkorban
- Az étkezési kultúra
- Az iskolaválasztás gondja
- A család pályaválasztási elképzelései
- Diákönkormányzat az osztályban és az iskolában
- Törekvés a harmonikus életre
- Jövőnkre készülünk
- Harcba önmagunkkal
- Bizonytalankodók az iskola- és a pályaválasztásban
- Ügyintézés a mindennapokban
- Barátság, szerelem, szexualitás
- Házasság és család, a felbomló család
- Hétköznapi és ünnepek a családban
- Korunk jellemző betegségei
- A fiatalkori bűnözés
- A hivatalos helyen való viselkedés illemtana
- Különböző tanulási módszerek

- A jó időbeosztás, a helyes napirend
- Közösségfejlesztő játékok
- A kulturált viselkedés alapjai, illem
- Ismerős, haver, barát
- Kapcsolatok a másik nemmel, a nemi érés tudatosítása
- Árulkodás, becsület, "betyárbecsület"
- Hazugság, elhallgatás, igazmondás, becsületesség
- Közlekedési szabályok, utazási illemtan
- Színházlátogatás: viselkedés az előadáson, az élmények megbeszélése
- Megjelenés, öltözködés
- A sport szerepe az egészséges fejlődésben
- Helyem a családban, szüleink tisztelete
- Egészséges életmód rend, tisztaság, higiénia, korszerű táplálkozás
- Veszélyes anyagok (alkohol, dohányzás stb. egészségkárosító hatása)
- Az olvasás szerepe, fontossága, az olvasás élménye
- A televízió műsorok, a videó-filmek helyes megválasztása
- Ünnepek, az ünnepnapok szükségessége
- Iskolai hagyományok megismerés
- Fiú-lány kapcsolat, barátság, szerelem, a férfi, és a női szerepek.
- Szerelem és házasság
- Generációk együttélése, szüleink, nagyszüleink.
- Az idős emberek tisztelete, segítése, a kötelességtudat fejlesztése
- Családi hagyományok, ünnepek
- A vallások szerepe életünkben, sokfélék vagyunk, tolerancia
- Viselkedés iskolában a tanórán, iskolai rendezvényeken, utcán, közlekedési eszközön, színházban, étteremben, szórakozóhelyen
- A munka az ember alapvető létformája, a munka értelme, megbecsülése

- Megélhetés, gazdálkodás, jólét
- Vitakultúra fejlesztése, a véleményalkotás szabadsága
- Nemzeti azonosságtudat, nemzeti hagyományaink, történelmünk, jelképeink
- Helyünk Európában
- Miért tanulunk? Pályaválasztás, szakmák, foglalkozások, hivatások
- Az információszerzés lehetőségei
- Családi munkamegosztás, segítség otthon
- A családi költségvetés ismerete, az előrelátó pénzgazdálkodás
- Szabadidő értelmes, hasznos eltöltése (olvasás, rendszeres sportolás, zenetanulás, tánc, képzőművészet stb.)
- Környezetünk kulturáltsága, növények, állatok gondozása
- Egészség, betegség. Egészségünk iránti érdeklődés felkeltése.

Az iskolában folyó nevelés-oktatás és szinterei

Tanórai foglalkozások

Egyéb foglalkozások

- Szakkörök, műhelyfoglalkozások, tanfolyamok
- Tanulmányi és sportversenyek
- Korrepetálások
- Fejlesztő foglalkozások
- Napközi, tanulószoba
- Könyvtár

Szabadidős tevékenységek

- Iskolai programok
- Sportfoglalkozások
- Osztályprogramok

Közéleti tevékenységek

- Diákönkormányzat
- Iskolarádió
- Társadalmi életben való részvétel (nem köznevelési intézményekkel közösen szervezett rendezvények, megemlékezések)

A tanulói személyiség és a közösségfejlesztésének legfontosabb színtere

/a hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra és a tanuláson kívüli tevékenységek/

Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

- a) A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartjuk.
- b) A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják.
- c) Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így - elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél - a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak, kooperatív tanítási technikákat alkalmaznak.

Az egészséges alapokra épülő differenciálás

Intézményünk pedagógiai tevékenysége teret enged a színes, sokoldalú iskolai életnek, a tanulásnak, a játéknak, a munkának; fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési képességét, aka-

ratát; hozzájárul életmódjuk, motívumaik, szokásaik, értékekkel való azonosulásuk fokozatos kialakításához, megalapozásához.

A kulcskompetenciák hatékony fejlesztésének egyik feltétele a fejlesztési céloknak megfelelő tanítási folyamat, tanulási tevékenység.

A tanítás nem más, mint a tanulók tanulásának szervezése: tervezése, irányítása, szabályozása és értékelése.

A differenciált tanulásszervezés terén különösen a következő szempontokra kell figyelemmel lenni:

A tanítás-tanulás szervezeti formái:

- Osztály,
- Tanuló csoport (osztálybontás),
- Osztályon belüli csoportok,
- Páros munka.
- Egyéni munka

Az osztályok bontása, a tanulócsoporthoz kialakítása az iskolai mérési rendszerben szerzett adatok figyelembevételével történik.

Az informatika tagozaton a belépő csoport kialakítás a kisdíákok első éves teljesítménye, tantárgyi mérési eredményeinek, a tanító javaslatára, a szülői egyetértés figyelembevételével történik.

Idegen nyelv, matematika, magyar és a kompetenciafejlesztő foglalkozásokon a csoport kialakítását a mérési eredmények, tantárgyi eredmények, a diák szorgalma és a motiváltságát figyelembe véve a szaktanár, osztályfőnök és az a tagozatért felelő helyettes vezető közösen végzi el.

A csoportbontásoknál a kialakítás feltétele a minimum 14 fő/csoport.

- Olyan szervezési megoldásokat kell előnyben részesíteni, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését.

- A tanulásszervezés meghatározó szempontja a tanulók aktivitásának kibontakoztatása nyugodt tanítási-tanulási folyamat biztosítása mellett. (Arizóna)
- Az oktatási folyamat megszervezése segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseinek korrigálására és tudásának átrendeződésére.
- Az oktatási folyamat alkalmazza az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit, formáit.
- Az iskolai tanítás-tanuláskülönböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportmunkában, a tanulók páros és egyéni oktatásában) a tanulók tevékenységét, önállóságát, kezdeményezését, problémamegoldását, alkotóképességét kell előtérbe állítani.
- A tanulásszervezés egyik fő elve és teendője a tanulókhöz alkalmazkodó differenciálás a feladatok kijelölésében, azok megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben, a házi feladatok meghatározásában.
- A feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikák, alkalmazása nélkülözhetetlen az osztályokban jelenlévő magas számú beilleszkedési-tanulási és magatartás zavaros és/ vagy hátrányos helyzetű tanulók, valamint a szakvéleménnyel rendelkező SNI-is tanulók egyéni képességeinek hatékony fejlesztése érdekében.
- Arra, hogy a tehetséges tanulók a képességük kibontakoztatása érdekében a legmegfelelőbb és inspiráló feladatokat kapjanak, fokozott figyelemmel kell lennie a pedagógusnak.

Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósítását segítő egyéb (tanítási órán kívüli) tevékenységek

Kulturális és hagyományőrző tevékenységek, iskolai rendezvények

- Fontos feladat az iskola névadójának, Bartók Béla, iskolánk névadójának emlékének ápolása. Ezt szolgálja az évenkénti megemlékezés március 25-én a névadó születésnapjáról, a különféle iskolai, városi, tankerületi szintű Bartók Bélához kapcsolódó rendezvények megszervezése.
- Iskolai ünnepséget, megemlékezéseket:

- Tanévnnyitó
  - Bartók Béla születése évfordulóján: 1881. március 25
  - Bartók Béla halálának évfordulóján 1945. szeptember 26
  - Advent
  - Karácsony
  - Ballagás
  - Aradi vértanúk napján október 6
  - Október 23
  - Március 15
  - Magyar őstörténettel kapcsolatos hagyományőrző programok: Rovásírás és íjászverseny
  - Kommunista és egyéb diktatúrák áldozatainak emléknapja
  - Föld napja, Madarak és fák napja
  - Nemzeti Összetartozás Napja
  - Mikulás
  - A magyar kultúra napja
  - Költészet napja
  - a Holokauszt áldozatainak emléknapja
  - DÖK –nap
  - Tanévváró
- Minden tanév folyamán az osztályok megemlékezést tartanak karácsonykor.
  - Tízévenként az iskola tevékenységét, munkáját összefoglaló iskolai évkönyv kerül kiadásra.
  - Iskolánkban decemberben volt és jelenlegi tanítványaink munkáiból szervezünk karácsonyi kiállítást.

- Márciusban a Bartók –hét kapcsán kiállítást szervezünk a városi rajzverseny helyezett munkáiból.
- Projektek kapcsán készülő kiállítások
  - Madarak, Fák-, Föld napi, Víz világnapja kiállítások;
  - Szüreti bál, a naphoz kapcsolódó gyümölcsnap kiállítás
  - A Városi rajzverseny helyezettjeinek kiállítása.
  - Ökoiskolai rendezvényeinkhez kapcsolódó kiállítások.
- A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőjére, és a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját 1-4 és az 5-8. osztályokban 2-2 megválasztott küldöttekből álló diák-önkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott DÖK segítő pedagógus segíti.

Diákétkeztetés.

A tanulók számára – igény esetén – napi háromszori étkezést (tízórai, ebéd, uzsonna) vagy ebédet (menzát) biztosít az intézmény. Az étkezési térítési díjakat az iskola által meghatározott módon kell befizetni. A kedvezmények igénybevétele a törvényi előírásoknak megfelelően történik.

Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások.

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.

- Az 1-4. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére lehetőség szerint heti két felzárkóztató órát szervezünk.
- A 8. évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére a gyenge eredményt elérő tanulók részére lehetőség szerint felzárkóztató, a jó eredményt elérő tanulók részére képesség fejlesztő órákat tartunk heti egy órában magyar nyelv és matematika tantárgyakból.

- További tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.
- A felzárkóztató foglalkozások sajátos formái az egyéni foglalkozások. Az egyéni foglalkozásokon a köznevelési törvény előírása **alapján heti egy vagy két órában** elsősorban azok a tanulók vesznek részt,
  - akiknek az első-negyedik évfolyamon az eredményes felkészülése ezt szükségesé teszi,
  - akik második vagy további alkalommal ismétlik ugyanazt az évfolyamot.

Képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés.

Az iskola – amennyiben a feltételek adottak a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló miniszteri rendeletben szereplő előírásoknak – a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányainak ellensúlyozása céljából képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítést szervez.

A képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés keretei között a tanulók

- egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása,
- fejlődésének elősegítése,
- a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik.

Integrációs felkészítésben vesznek részt azok a képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók, akik egy osztályba, osztálybontás esetén egy csoportba járnak azokkal a tanulókkal, akik nem vesznek részt a képesség-kibontakoztató felkészítésben.

A képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók nevelése-oktatása, tudásának értékelése az oktatásért felelős miniszter által kiadott program alkalmazásával történik.

Iskolai sportszakkör

Az iskolai sportszakkör foglalkozásain részt vehet az iskola minden tanulója. Az iskolai sportszakkörök a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítják a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

Szakkörök.

A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve iskolánkban: művésziek, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését – az igazgató beleegyezésével – olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

Versenyek, vetélkedők, bemutatók.

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle szaktárgyi, sport, művészeti stb. versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. Tehetséges tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik iskolai, városi tanulmányi versenyek.

- iskolai helyesíró-, szavaló-, szépkiejtési-, matematika-, idegen nyelvi vers és prózamondó-, szépolvasási verseny
- Területi sport versenyek (labdarúgó, mezei futó stb),
- Városi teremlabdarúgó verseny,
- Kistérségi Kozma Informatikai verseny,
- Kazinczyról elnevezett „Szép Magyar Beszéd” területi verseny,
- Zrínyi Ilona Matematika területi verseny,
- Bartók héthez kapcsolódóan: Városi –területi népdaléneklési verseny Városi Rajzverseny, Kistérségi Informatika verseny megyei forduló.

Témahetek, témanapok (projekthetek, projektnapok).

Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából a tanulók számára projektoktatást (témaheteket, témanapokat) szerveznek. A projektoktatás egy iskolai napon legalább három órát meghaladó foglalkozás vagy több iskolai órán, tanítási napon át zajló tanítási-tanulási folyamat. Ennek során – elsősorban – a tantárgyi rendszerbe nehezen beilleszthető ismeretek feldolgozása történik egy-egy témakör köré csoportosítva a gyerekek aktív részvételével zajló közös, sokféle tevékenységre építve. A hosszabb (több napos, egy hetes) témahetet (projekthetet) a tanulócsoporthoz – ismereteket összegző vagy művészeti – bemutatója zárja. Iskolánkban évente ismétlődnek azok a téma napok, amelyek az Ökoiskolai jelleggel, az egészségvédelemmel, a Föld- a Víz- Fák- és Madarak napjával, a környezetvédelemmel, iskolánk névadójával, illetve a honismerettel kapcsolatos ismereteket dolgozzák fel. A hosszabb (több napos, egy hetes) témaheteken feldolgozásra kerülő ismereteket a nevelők szakmai munkaközösségei az iskola éves munkatervében határozzák meg.

Tanulmányi kirándulások

Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából a tanulók számára évente 1 alkalommal tanulmányi kirándulást szervezhetnek a lakóhely és környékének természeti, történelmi, kulturális értékeinek megismerése céljából.

Több napos tanulmányi kirándulások

Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal 1 vagy 2, vagy 3 napos, ill. 2-3x1 napos tanulmányi kirándulást szerveznek. A tanulmányi kiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni.

Erdei iskolák, táborozások.

A nevelési és a tantervi követelmények teljesítését segítik a táborszerű módon, az iskola falain kívül szervezett, több napon keresztül tartó erdei iskolai foglalkozások, melyeken főleg egy-egy tantárgyi téma feldolgozása történik, illetve az iskolai szünidőkben szervezett táborozások. Az erdei iskolai foglalkozásokon és a táborozásokon való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni. Iskolánk alapítványa a Bartók Alapítvány is segítséget nyújthat.

Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás.

Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni.

Szabadidős foglalkozások.

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdelutánok, táncos rendezvények stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni.

Iskolai könyvtár.

A pedagógusok órai felkészülését és a tanulók egyéni tanulását, önképzését, és a szabadidő kulturált, hasznos eltöltését, a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.

Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.

A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.

Hit- és vallásoktatás.

Iskolánkban a 1-8. évfolyamán az etika óra vagy az e helyett választható hit- és erkölcstanóra a kötelező tanórai foglalkozások része. A 2014-15-ös tanévtől felmenő rendszerben választható az erkölcstan vagy a bejegyzett egyházak által indított hittan oktatás.

A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Iskolai nevelő és oktató munkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése. A tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembe vételével történik a tanórai differenciálás, valamint a különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása.

A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal az iskolai nevelés és oktatás során a helyi tantervben a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő program alapján járunk el, amelynek elkészítésében szakmai segítséget nyújt a gyógypedagógus és a fejlesztő pedagógusaink. Szükség esetén az egyes évfolyamok követelményeinek teljesítéséhez egy tanítási évnél hosszabb időt, sajátos nevelési igényű tanulókra adaptált kerettanterv alapján. A sajátos nevelési igényű tanuló részére, a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján a tanuló egyéni adottságához, fejlettségéhez igazodó egyéni előrehaladású nevelés és oktatás engedélyezhető, az engedélyt az iskola igazgatója adhatja meg. Kiemelt feladatunk a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulá-

si, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók speciális igényeinek figyelembevétele, egyéni képességeikhez igazodó, legeredményesebb fejlődésük elősegítése, a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségeinek megteremtése.

Munkánk során kiemelten kezeljük

- a sajátos nevelési igényű (SNI);
- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTM);
- a kiemelten tehetséges;
- a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű (2H, 3H) tanulók egyéni fejlesztését.
- tanulási kudarcnak kitett tanuló /alsó tagozaton/
- lemorzsolódásban veszélyeztetett tanuló /felső tagozaton/

Iskolánk folyamatos kapcsolatot tart a Pest Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Gyáli Tagintézményével, ahová azon tanulóinkat küldjük, akik részképességeikben mutatnak lemaradást. A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság véleményezését kérjük azoknak a tanulóknak az esetében, akiknek a Pest Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Gyáli Tagintézménye ezt javasolja. Állandó kapcsolatban állunk a „Kertváros” Szociális Központ gyáli munkatársaival, és rendszeresen tájékoztatást küldünk a jelentősen hátrányos helyzetben lévő tanulóinkról. Intézményünk két fejlesztő pedagógust és két gyógypedagógust foglalkoztat teljes állásban. A fejlesztő pedagógus munkáját segíti, koordinálja az alsó tagozat igazgatóhelyettese.

Az iskolában a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátása az osztályfőnökök alapvető feladata. Munkájukat a gyermekvédelmi felelős segíti. Alapvető kötelességük a bármilyen szempontból hátránnyal küzdő tanulók feltérképezése, szociokulturális hátterük megismerése, személyre szabott segítségnyújtás megtervezése, az iskolavezetés és szükség esetén a gyermekvédelmi intézmények tájékoztatása (kapcsolatfelvétel, pedagógiai vélemény írása). A szociális segítők heti rendszerességgel tartózkodnak az intézményben, segítve az osztályfőnökök munkáját. A hátrányos helyzetű, beilleszkedési, magatartási zavarokkal küzdő tanulók segítségével nagy fontos-

sággal bír a megfelelő gyermek- és családvédelmi intézményekkel, szakemberekkel való együttműködés, amelyben a közös tevékenység az alábbi feladatok ellátására irányul:

- A magatartási problémákkal és/vagy beilleszkedési zavarral küzdő tanulók sorsának fokozott figyelemmel kísérése, az osztályfőnökkel közösen szakemberhez irányítása.
- A tanulási kudarcnak kitett tanulók háttérből való segítése az osztályfőnök és a szaktanárok együttműködésével.
- A tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak.
- Családlátogatás szervezése, lebonyolítása a veszélyeztető okok feltárása érdekében.
- A veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot, gyámügyi hatóságokat.
- Segíti a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét az együttműködés kialakítása céljából.
- A tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén a gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi.

A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a tanulók problémáit az iskola gyermekjóléti szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat.

A szociokulturálisan hátrányos helyzetű, beilleszkedési, tanulási magatartási nehézségekkel küzdő tanulók felzárkóztatása tanítási órákon, napközis csoportokban differenciálással és fejlesztő foglalkozások keretében valósul meg, valamint tanórán kívüli kiscsoportos foglalkozások szervezésével.

A differenciált tanulásszervezés az iskolában folyó nevelő-oktató munka alapvető feltétele, hiszen ennek segítségével a tanulás a nehezebben haladók számára is örömet képes nyújtani, megnő a tanulás hatékonysága. A differenciált tanítási órákon kívül felzárkóztató foglalkozást biztosítanak a lassabban haladó, egyes területeken lemaradó tanulóknak:

1-2. osztályban   heti 2 óra/osztály

3-4. osztályban   heti 1-2 óra/osztály

5-8. osztályban   heti 1 óra/évfolyam (fő tantárgyakból, más tárgyakból a csoportok igényei szerint szükség esetén).

A szabadon felhasználható órák is a nem tagozatosok esetében magyar és matematika felzárkóztató, gyakorló órák.

A napközis nevelők délután folytatják a csoporton belüli differenciált tanulásszervezést, elősegítve az önálló tanulás elsajátítását.

Iskolánk folyamatos kapcsolatot tart a helyi nevelési tanácsadóval, ahová azon tanulóinkat küldjük, akik részképességeikben mutatnak lemaradást.

Állandó kapcsolatban állunk a Szociális és Családvédelmi Központ munkatársaival, és rendszeresen tájékoztatást küldünk a jelentősen hátrányos helyzetben lévő tanulóinkról.

Sajátos nevelési igényű tanulóinkat gyógypedagógusok látják el a szakértői véleményben meghatározott fejlesztő foglalkozásokkal. Minden BTMN és SNI tanulóra vonatkozóan egyéni fejlesztési terv készül, mely haladásukat meghatározza. A kontrollvizsgálatokra a fejlesztő pedagógus irányítja a gyerekeket.

Vizsgálatok:

A gyermekek év elején történő felmérése a csoportalakítás szempontjából a következő tesztek, módszerek segítségével zajlik:

- osztálytanítók, tanárok javaslatainak figyelembe vételével
- órai, szabadidős tevékenységek közbeni megfigyelések
- szakértői vélemények áttekintése
- DIFER
- auditív percepció, figyelemvizsgálat

A gyerekek fejlődésének mérése a vizsgálatok félévenkénti ismétlésével történik.

Csoportalakítás:

A fejlesztendő gyermekek száma évente átlagosan 100 fő közeli. A csoportalakítás a vizsgálatok elvégzése után, azok alapján a fejlesztési területek megjelölésével kezdődik. Figyelembe vesszük a gyerekek órarendjét, életkorát, valamint a fejlesztendő területeket. Természetesen legmeghatározóbb ezek közül a gyermekek órarendje, mivel tanóráról nem viszünk ki gyereket.

A fejlesztés alapelvei:

- A lemaradás helyének és mértékének megállapítása, a fejlesztési cél meghatározása.
- A komplexitás elvén alapuló fejlesztő program kidolgozása (mozgás: nagy- és finommotorika, testséma-ismeret és téri tájékozódás, percepció és verbális fejlesztés).
- Módszerét jellemzi a többirányú ráhatás, rávezetés, az egyes részfunkciók megerősítése, vagy - szükség szerint – újratanítása.
- Tartalmában közeledhet a pedagógiai követelményekhez, de a fejlesztő tevékenység soha nem lehet rátanítás vagy korrepetálás!

A felső tagozatban a nívócsoportos tanulásszervezés oldja meg a gyengén haladók fejlesztését. A tanulószoba igénybevételel javasoljuk abban az esetben, ha a tanuló jelentős visszaesést mutat tanulmányi eredményeiben.

A felzárkóztatás formái:

- differenciált oktatás- tanulásszervezés a tanítási órákon
Differenciált oktatási módszerek alkalmazása.
- Vizuális segédeszközök és technológiai eszközök használata: A vizuális segédeszközök, például ábrák, diagramok, térképek segíthetik a tanulók megértését és tanulását. Emellett a technológiai eszközök, mint például tabletek segíthetik a tanulókat a tartalom könnyebb megértésében és az anyaghoz való hozzáférésben.
- Kooperatív, kis csoportos- és páros munka alkalmazása: A kis csoportos munka lehetőséget ad a tanulóknak arra, hogy támogassák egymást és közösen dolgozzanak a feladatokon. A páros munka segíthet a tanulóknak kommunikációs és együttműködési készségeik fejlesztésében, valamint csökkentheti a tanulási és beilleszkedési nehézségekkel járó stresszt és szorongást.
- Pozitív megerősítés és támogató légkör, mely segíti a tanulók önbecsülését és motivációját. A pozitív megerősítés, az elismerés és a támogató visszajelzések alkalmazása, használta.
- Egyéni tanulási tervek készítése,
- korrepetálások
- egyéni fejlesztő foglalkozások

- napközi
- nívócsoportos oktatás matematikából felső tagozaton
- szakkörök (felzárkóztató)
- tanulószoba

1.) Sajátos nevelési igényű tanulók

- Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik.
- A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. sz. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján szervezzük meg.
- A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével – habilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt.
- Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait.
- A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztéséhez biztosított feltételek:
  - fejlesztő pedagógus és gyógypedagógus végzettségű pedagógus alkalmazása,
  - a fogyatékoság típusának megfelelő tankönyvek, tanulási segédletek alkalmazása,
  - a tanulók képességének megfelelő differenciált foglalkoztatás,
  - a fogyatékos tanulók részére kidolgozott értékelési formák alkalmazása,
  - speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök használata,
  - képességfejlesztő játékok, eszközök beszerzése,

- számítógépek fejlesztő programokkal történő ellátása.

2.) A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló

tevékenységek:

- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, a Pest Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Gyáli Tagintézményével, és a „Kertváros” Szociális Központ gyáli munkatársaival,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- Arizóna program működtetése;
- felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások;
- egyéni foglalkozások;
- képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés;
- nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése;
- iskolai sportkör, szakkörök;
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás);
- a szülőkkel való együttműködés;
- családlátogatások;
- szülők és a családok nevelési gondjainak segítése;
- szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.
- Arizóna programban meghatározott rend szerint.

3.) Tehetség és képesség kibontakoztató tevékenységek

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése; nívócsoportos csoportbontások,
- a tehetséggondozó, fejlesztő foglalkozások,
- egyéni foglalkozások,
- informatika tagozat,
- képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés,
- iskolai és iskolán kívüli versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb. iskolai, városi területi, megyei, országos szintű versenyek, Pl Zrínyi Matematika verseny, Kazinczy Szép Magyar Beszéd verseny, levelezős versenyek, tankönyvkiadók által szervezett versenyek Tankerületi Informatikai Verseny, Herman Ottó Természetismereti országos verseny és az Országos versenynaptárban meghirdetett versenyek.
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata, eszközök folyamatos; biztosítása,
- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése,
- iskolai sportkör, szakkörök,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások).

4.) A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációját segítő tevékenységek

- képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés;
- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, a Pest Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Gyáli Tagintézményével, és a „Kertváros” Szociális Központ gyáli munkatársaival;
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése, tanórai differenciált foglalkoztatás;
- felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások;
- egyéni foglalkozások;
- kapcsolattartás a szülőkkel;

- nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése;
- iskolai sportkör, szakkörök;
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- a szülőkkel való együttműködés;
- családlátogatások;
- szülők és a családok nevelési gondjainak segítése;
- szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról, lehetőségekről;
- Háttér program -hatékony együttnevelés iskolánkban; Szakkör-foglalkozások keretében a hátrányos helyzetű gyerekek részvételével szociálpedagógiai foglalkozások, előadások szervezése, táboroztatás.

5.) A tanulási kudarcnak kitett tanulók /alsó tagozat/, és a lemorzsolódásban veszélyeztetett tanulók/felső tagozat/ fejlesztésének, az esélyegyenlőség megteremtésének alkalmazott módszerei:

- Az iskolai lemorzsolódás megelőzését támogató korai jelzőrendszerbe a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 19. § (2) bekezdésének h) pontja szerint intézményünk adatokat szolgáltat a Köznevelés Információs Rendszer egyik alrendszereként működő jelzőrendszerbe a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók helyzetéről és teljesítményére vonatkozóan a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet 26/A § alapján. Mindez lehetőséget ad arra, hogy adatok, tények alapján közvetlen beavatko-

zási pontokat azonosítsunk és a felületen célokat jelöljünk ki a következő tanítási félévre.

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. § (37) bekezdése szerint lemorzsolódással veszélyeztetett tanuló: az a tanuló, akinek az adott tanévben a tanulmányi átlageredménye közepes teljesítmény alatti vagy a megelőző tanévi átlageredményéhez képest legalább 1,1 mértékű romlást mutat.
- Különös tekintettel 4 területen vizsgáljuk a kedvezőtlen eredménymutatókat:
  - Továbbtanulási mutatók
  - Lemorzsolódási mutatók
  - Kedvezőtlen hiányzási mutatók
  - Kedvezőtlen kompetenciamérési eredmények
- A tanulási nehézségekkel küzdők számára biztosítjuk a felzárkóztató órákat. A 3-as tanulmányi átlag (magatartás-szorgalmat nem beleszámítva) alatti tanulóknak a tanulószobán napi egy órában, ahol segítséget kap a következő tanórákra való felkészüléshez.
- Differenciált oktatási módszerek alkalmazása, mely igazodik az egyes tanulók egyedi tanulási stílusaihoz és szükségleteihez.
- Támogató és biztató légkör, amely segíti a tanulók önbecsülését és motivációját.
- Szociális és érzelmi támogatás biztosítása, életvezetési, konfliktuskezelési, tanulást segítő tanácsok a pedagógusok, szociálpedagógusok, fejlesztőpedagógusok és az iskolapszichológus együttműködésével.
- Közösségi és családi együttműködésével támogató környezetet biztosítása. Az intézményben félállásban dolgozó iskolapszichológus bevonása a tanuló problémáinak kezelésében.
- A lemorzsolódással veszélyeztetett felsős tanulók veszélyeztetettségének okait az osztályfőnököknek a Kréta adatok alapján fel kell tárni, és ez alapján fejlesztési tervet kell készíteni. Ha a lemorzsolódás fő oka a hiányzások, akkor a hiányzások

miatti jelzéseket a jogszabályoknak megfelelően kell kezelni. Ha a tanuló igazolatlan mulasztása egy tanévben eléri a 10 órát, értesíteni kell a család- és gyermekvédelmi szolgálatot, 30 igazolatlan esetén újra értesíteni kell a család- és gyermekvédelmi szolgálatot és a területileg illetékes általános szabálysértési hatóságot. Ha a tanuló igazolatlan mulasztása eléri az 50 órát az iskola igazgatója értesíti a gyámhatóságot és a család- és gyermekjóléti szolgálatot.

A napközi otthonos nevelés célja, feladatai, az egész napos iskola

A nevelésnek alapozó jellegűnek, a családdal együttműködésre épülőnek kell lennie. A napközis munkát úgy kell megtervezni, hogy az egységes testi-lelki és szellemi fejlődés feltételrendszere biztosított legyen.

A napközi otthoni programoknak szorosan kapcsolódnia kell a délelőtti nevelési-oktatási folyamatokhoz.

A szabadidős tevékenységet és a tanulási időt úgy kell megtervezni, hogy az megerősítse, illetve kiegészítse a délelőtti iskolai munkát.

Az egész napos iskola

Az egész napos iskolai nevelés a nevelés egyik formája, amelyben a tanulók életkori sajátosságait, fáradtságát is figyelembe véve, a nap egészére (8. 00 – 16.00) elosztva váltják egymást a tanítási órák, a tanulási képességekhez igazított tanórákra való felkészülés, a regenerálódást szolgáló szabadidős programok. Ezen kívül közösségteremtő erejével kiegészíti a család szocializációs szerepét. Az egész napos iskolai osztályban napi 8 órát töltenek el a tanulók, ezért fontos, hogy a gyermek életében rendszer legyen, hiszen egy rendszeresen ismétlődő folyamathoz könnyebben tud alkalmazkodni. Ez a napirend-órarend természetesen nem jelent rideg szabályokat, ez egy rugalmasan kezelhető keret, mely a gyermek fizikai pszichés terhelhetőségétől függően lazítható. A tanítási órák 45 percesek. Az önálló tanulás részben délelőtt, részben délután történik. Az eltérő tanulási tempó miatt ebben az esetben a differenciált feladat adásával lehet a szinkront megteremteni. A délelőtti és a délutáni időszakban is rendszeresen van szabadidő, mely a kikapcsolódást, a monotóniából való kizökkenést teszi lehetővé. A szabadidő eltöltésének lehetőségei: levegőn való mozgás, játék, kreatív manuális foglalkozás. Az étkezésnél a kul-

turált étkezési szabályok, szokások, illemtudó kommunikáció kialakítása a feladat. Az egész napos iskolai nevelésben két tanító dolgozik a gyerekekkel, megosztva egymás között a tantárgyakat. Ez a forma nagymértékben megkönnyíti mind a gyerek, mind a szülő mindennapjait, egyenletesebb terhelést biztosítva. A gyermek az iskolában – szakember segítségével – tanulja meg a helyes tanulás fortélyait és így kudarcmentesen gyorsabban jut el a hatékony, önálló tanulás szintjére.

Az egész napos iskolai nevelés előnyei:

- mivel mindkét nevelőtanítási órát és tanórán kívüli tevékenységeket egyaránt vezet, többféle tevékenység közben ismerheti meg a gyerekeket, gyakorolhat rájuk hatást, nevelő és gyerek között kedvezőbb kapcsolat alakulhat ki;
- mivel a nevelők irányítják a saját tanítási óráikra való felkészülést is, rendszeresen szerezhettek tapasztalatokat saját tanítási óráik hatékonyságáról. Így nagyobb az esély arra, hogy a tanítási-tanulási folyamat egységessé váljék.

Az egész napos foglalkoztatás feladatai:

- a tanulók és közösségeik tanórai és tanórán kívüli (közéleti, művelődési, munka, játék, sport, egyéb) tevékenysége egységes pedagógiai folyamatot képezzen;
- nagyobb teret kapjon a gyermekek öntevékenysége, mely az életkori sajátosságokhoz igazodik.
- az iskolai osztályközösségek – mint alapvető közösségek – mellett jobban érvényesüljön a funkcionális csoportok működése, gazdagodjék hálózata, a tanulók fejlődése-fejlettsége szintjéhez igazodó, választható tevékenységek kínálata

Iskolán kívüli tanórai foglalkozások

A vonatkozó hatályos jogi szabályozás alapján a tantervi követelmények teljesíthetőek a hagyományos tanórai tanulásszervezési módoktól eltérő formában (kooperatív módszerek, egyéni differenciálás, projektoktatás, erdei iskola stb.) is. Ezzel a lehetőséggel igyekszünk élni, figyelembe véve azt is, hogy mindazok a jogszabályok érvényesek ezekre a módszerekre is, melyek a tanítás mindennapjait szabályozzák.

Az iskolán kívüli tanórák során a tanulókat kiemeljük a szokásos iskolai környezetből. A – tanítás-tanulás folyamata a hagyományostól eltérően szerveződik, s a közös (és kötelező) feladatok és élmények hatására felbomlanak a megszokott tanulásszervezési formák keretei. Minden ilyen program az osztályközösség szocializációjának is fontos, meghatározó színtere.

A kötött, iskolán kívüli programok feltételei:

- a tanulói (és szülői) igények ismerete;
- programot levezető humán erőforrás biztosítása;
- az anyagi lehetőségek figyelembevétele.

A tanítás során rendszeresen megvalósított iskolán kívüli tanórák beépítésre kerülnek a szaktárgyi tanmenetekbe. A múzeum- és színházlátogatások, kirándulások a magyar nyelv és irodalom, történelem, ének-zene, rajz és vizuális kultúra, biológia és egészségtan, földrajz, természetismeret, kémia és fizika órákra vonatkozó tananyagot teszik színesebbé.

Erdei iskolák, több napos tanulmányi kirándulások

Az erdei iskola sajátos, a környezet adottságaira építő nevelés- és tanulásszervezési egység, mely a szorgalmi időszakban megvalósuló, egybefüggően többnapos, az iskola szokásos működési helyétől különböző helyszínen végzett tanulásszervezési mód, melynek során a tanulás a tanulók aktív, cselekvő, kölcsönösségen alapuló együttműködésére és kommunikációjára épül.

Kiemelt feladata a környezettel harmonikus, egységes életvezetési képességek fejlesztése, és a közösségi tevékenységhez kötött szocializáció.

Tanulmányi kirándulások

Osztályaink minden tanév júniusában lehetőség szerint erdei iskolában, Erzsébet kiránduláson vagy legalább két napos, vagy két egy napos tanulmányi kiránduláson vesznek részt.

Nagy hangsúlyt kap a környezeti- és egészséges életmódra nevelés, a természeti és kulturális emlékeink megfigyelése, a természettudományos gondolkodás empirikus tapasztalatokon alapuló fejlesztése, a velünk élő környezet minél alaposabb megismerése. A programok összeállításá-

ban fontos szerepet jut a tanulók életkora, már meglevő ismeretei mellett annak is, hogy pedagógusaink hogyan és mit szeretnének a megfigyeltékből beilleszteni a további iskolai munkába.

Erdei iskolai, kirándulási projektjeink az alábbi területeket ölelik fel:

A „Natura 2000 hálózat” által érintett területek (különleges madárvédelmi területek és különleges természetmegőrzési területek) látogatása. / Helyrajzi számainak átdolgozott listája 2010. május 11-én, a környezetvédelmi és vízügyi miniszter 14/2010. (V. 11.) KvVM rendeletben került nyilvánosságra. Célunk, hogy diákjaink az általános iskolás évek alatt jussanak el minél több ilyen helyszínre.

Korosztály	Témakör	Érintett tantárgyak
Alsó tagozat	<p>Erdők, mezők, vízpartok állat- és növényvilága,</p> <ul style="list-style-type: none"> – Tájékozódás a természetben – A vidéki élet szépségei <p>3. évfolyam: <i>Ópusztaszer</i></p> <p>4. évfolyam: <i>Visegrád</i></p>	<p>Környezetismeret</p> <p>Magyar nyelv és irodalom</p> <p>Ének-zene</p> <p>Rajz és vizuális kultúra</p> <p>Életvitel és gyakorlat</p> <p>Testnevelés és sport</p>
Felső tagozat	<p>Ismerkedés Magyarország tájegységeivel</p> <ul style="list-style-type: none"> – Magyarország műemlékei – A hagyományok és népművészet szerepe életünkben <p>5. évfolyam: <i>Szentendre</i></p> <p>6. évfolyam: <i>Eger</i></p>	<p>Természetismeret</p> <p>Magyar nyelv és irodalom</p> <p>Ének-zene</p> <p>Vizuális kultúra</p> <p>Technika, életvitel és gyakorlat</p> <p>Testnevelés és sport</p> <p>Földrajz</p> <p>Biológia-egészségtan</p> <p>Történelem, Társadalmi és áll.ism.</p>

Pályázati lehetőségeink kimerítésével határozott törekvésünk – a nemzeti összetartozás érzésének erősítését szolgálva – annak elérése, hogy diákjaink intézményünkben folytatott tanulmányaik alatt legalább egy alkalommal az iskola által szervezett kirándulás keretében eljussanak

olyan Kárpát-medencei területekre, amelyeken jelentős számú magyar nemzetiség él. (Határta-
lanul program).

Pedagógiai folyamataink

A tanítás-tanulás területei

A nevelőtestület az iskolavezetés és a munkaközösség-vezetők irányításával közösen határozza meg az iskolánkban folyó tanulás tartalmi, formai és szervezeti egységeit.

Pedagógiai programunkban rögzítjük a jelenleg optimálisnak tartott tanulási tendenciákat, amit ha szükségesnek tartunk, lehetséges keretek között módosítunk.

Iskolánk pedagógiai munkájában a legfontosabb a tanítás-tanulás tevékenysége, melynek közép-pontjában a motiváló tényezők állnak.

Intézményünk **alapvető célja**, hogy a tanítás-tanulás folyamata:

- teremtsen szilárd alapokat, tegye nyitottá, fogékonyá az értékek befogadására a tanulókat, és kreatívvá a szerzett képességek alkalmazásában;
- minden irányú tevékenységét a szemléletesség, a cselekedtetés, az önálló munkáltatás, a differenciáltság és a kulcskompetenciák fejlesztése hassa át.

Fejlesztési területek – nevelési célok

A fejlesztési területek és a nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyetítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát, ugyanakkor legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeregetet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról. A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus – így a nemzetiségek, a

vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie.

Ismerjék meg a nemzetiséghez nem tartozó tanulók a településen élő nemzetiség kultúráját, elsősorban osztályfőnöki- és történelem tanórákon.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértetése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtörésből sohasem születhet jog. Ennek alapján kell a XX. századi totális diktatúrák jellemzőit is feldolgozni, feltárva e rendszerek emberiesség ellen elkövetett soha el nem évülő bűntetteit is. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások. Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulóink, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva

énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeretük hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A családi életre nevelés példaadással elsősorban a családban kell, hogy történjen. A családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését az iskolai életbe. A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, szükségessé teszik a pedagógia feladat felvállalását. Kitüntetett feladata az intézménynek így a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolában foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A mindennapos testnevelés adta lehetőség és a rendszeres sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és -megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Feladat, hogy a családdal együttműködve felkészítsük a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a

testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. Motiválni és segíteni kell a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. Drogstratégia és cyberstratégia a megfelelő szakemberek bevonásával, előadások tartása, kerekasztal beszélgetések. Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában. Mindennek sikere nagyban függ a komplex intézményi mozgásprogram elméleti és gyakorlati minőségétől.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A Nat ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létehez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. ÖKO Iskola lévén az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába. Stratégiai cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára.

Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világ gazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását. A fenntarthatóság gazdasági-üzleti világban értelmezhető vonatkozásai olyan fejlődési folyamatot feltételeznek, mely az önfenntartó mechanizmusok, a megújuló erőforrások révén nem csak a természettudományi műveltségterülethez, hanem a testi-lelki egészség céljaihoz is kapcsolódnak az iskolai nevelés-oktatás területén.

Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusai-val, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítani, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan

mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási mód-
szerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő
pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani,
amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével
és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a
tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének
értékelése.

Kulcskompetenciák

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és
értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet
minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek
stb. során.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő szókincs
- verbális és nonverbális kommunikációs képesség
- funkcionális nyelvtan
- életkori sajátosságnak megfelelő nyelvi ismeretek
- hallott és olvasott szöveg értése és szöveg alkotása
- különböző típusú szövegekben való tájékozódás
- információk feldolgozása
- segédeszközök megfelelő használata (könyvtárhasználat, digitális technika, média, stb.)
- érvelés képessége
- empátikus képesség
- esztétikai érzék
- kíváncsiság

- tantárgyra jellemző szaknyelv használata

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően.

Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

A Közös Európai Nyelvi Referenciakeret (KER) szerinti B1 szintű nyelvtudás elsajátítása a 12. évfolyam végén az első idegen nyelv terén olyan elvárásként jelenik meg, melyre az idegen nyelv belépésének első évfolyamától kezdve tudatosan és szisztematikusan kondicionálni kell a tanulókat.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő szókincs
- funkcionális nyelvtan
- nyelvi stílusok ismerete
- szóbeli interakciók főbb típusainak ismerete
- az idegen nyelv nyelvtani szerkezetének és rendszerének ismerete
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, etnikai másság elfogadása

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is.

E kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kap-

csolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok, táblajátékok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő segédeszközök használata
- az igazság tisztelete
- a dolgok logikus okának (kauzalitás) és érvényességének megkeresése
- mindennapokban használható tudás
- problémamegoldó készség
- lényeglátás
- kíváncsiság
- egyénileg, társsal és csoportban való munkálkodás
- kreatívításanalízis - szintézis
- matematikai fogalmak ismerete
- alapvető törvényszerűségek nyomán követése: az egyes elméleti modellek igazolása a mindennapi életből merített empirikus tapasztalatok útján
- összefüggések felismerése
- tudjon érvelni, követni és értékelni tudja az érvelése folyamatát
- meg tudja megindokolni matematikai úton az eredményeket
- bizonyítások megértése
- matematikai eszköztudás szerepe a természettudományi és műszaki életpályára való szocializálás terén
- matematikai kommunikációs készség

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lejárló kölcsönhatásban lejárló folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk

cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának.

E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

A természettudományos nevelés és oktatás terén a témaanyagok gyakorlatközpontú, a tanulók életkori sajátosságaihoz adekvát módon illeszkedő megközelítése hozzájárul a motiváció hatásosabb felkeltéséhez, valamint a természettudományi és műszaki életpályára történő szocializációhoz.

Mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás és a fejlesztés terepében kiemelt fontosságú a komplex eszközök használata, a módszertan és az oktatásszervezési formák változatossága, így a természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő fejlesztése.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- összefüggések felismerése és kifejezése
- lényeglátás
- fogalomalkotás
- esztétikai érzék
- kreativitás
- rendszerszemléletű gondolkodás az alkalmazhatóság praktikumának vonatkozásában
- logikai képességek
- rajzolósi készség
- tervezés és kivitelezés
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, a nemzetiségek és a nyelvi-vallási etnikumok szerepének értékelése, a másság elfogadása
- kíváncsiság
- környezettudatosság
- környezet- és természetvédelem

- egészséges életvitel
- nemzeti tudat megalapozása
- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra
- az egyén legyen képes mozgósítani természettudományos és műszaki műveltségét, a munkájában és a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldása során
- bepillantás a jelen főbb kutatási tevékenységeibe
- gyakorlatias módon tudja a tudását felhasználni új technológiák, berendezések megismerésében és működtetésében, a tudományos eredmények alkalmazása során, problémamegoldásaiban, egyéni és közösségi célok elérésében
- legyen kritikus az egyoldalúan tudomány- és technikaellenes megnyilvánulásokkal szemben

Digitális kompetencia

Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- eszközök megismerése, használata
- szövegszerkesztési ismeretek
- információkeresés és kezelés
- kritikai gondolkodás az innováció területén
- kreativitás
- munka világában való eligazodás
- élethosszig tartó tanulás
- emelt óraszámban informatikát tanuló diákjainknak a Robotika programozási ismeretek elsajátítása.

Hatékony, önálló tanulás

Minden műveltségi területen a hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitaratóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti.

A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- motiváció
- saját tanulási stratégia megismerése és alkalmazása
- önismeret
- önértékelés, illetve mások objektív értékelése
- figyelem
- segédeszközök használata

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani.

Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- egészséges életvitel

- mentális egészség
- magatartási szabályok alkalmazása
- kommunikációs képesség
- empátia
- problémamegoldó képesség
- európai tudat
- a nemzeti öntudat helyes értelmezése, mely a más népekkel, elsősorban a vallási-nyelvi etnikumokkal, nemzetiségekkel is toleráns és tárgyilagos megítélésen alapuló magatartást magába foglalja
- stressz és frusztráció kezelése
- változások iránti fogékonyság
- együttműködés
- magabiztosság
- érdeklődés
- személyes előítéletek leküzdése
- az egyén cselekvési lehetőségei a diktatúra, az elnyomás kényszerpályáján: az etikailag vállalhatatlan, megalkuvó magatartás soha el nem évülő bűn nemzetünk és emberségünk ellen
- kompromisszumra való törekvés

Kezdeményezőkéesség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőkéesség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – így a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálgzó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- az egyén személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek
- kihívások felismerése, értelmezése
- a gazdaság működésének átfogóbb megértése
- a pénz világában való tájékozódás
- a vállalkozások pénzügyi és jogi feltételeinek ismerete
- tervezés, szervezés, irányítás
- vezetés
- delegálás
- az elemzés
- a kommunikálás
- a tapasztalatok értékelése
- kockázatfelmérés és vállalás
- egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését, mely minden műveltségterületen jelentkezik.

Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

A művészi-alkotói szabadság korlátjaként jelenik meg mások jogai, a nemzet és az emberiség elleni, azzal megalkuvó vagy tevélegesen közösséget vállaló magatartás elítélése és etikai alapú megítélése, különösképpen a XX. századi totális diktatúrákkal kapcsolatban.

A magyar nyelv és irodalom műveltségterületen különösen az irodalom, a dráma, a bábjáték, a művészetek műveltségterületen a zene, a vizuális művészetek, a tárgyak, épületek, terek kultúrája, a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó s a mozgókép fontosságának elismerése.

További releváns kompetenciatérületek

A fent felsorolt kulcskompetenciákon felül a következő nevelési területek fejlesztése áll pedagógiai munkánk középpontjában:

- Egészséges életmódra nevelés, testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magába foglalja az egészségmegőrzést is
- Környezettudatos magatartásra nevelés, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrál
- Társkapcsolatokkal kapcsolatos ismeretek elsajátíttatása
- Tanulásiirányítás – önálló tanulásra való nevelés
- Szabadidő szervezése a környezeti nevelés követelmények figyelembe vételével
- Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás
- Értékorientációk, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák) elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmája
- Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok (pl. zsidóság) diszkriminációjára.

Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Az igazgatóság és a nevelőtestület együttműködése

- A nevelőtestület különböző közösségeinek együttműködése az igazgató segítségével a megbízott pedagógus vezetők, illetve a választott képviselők útján valósul meg.

- Az együttműködés fórumai:
  - az igazgatóság ülései,
  - az iskolavezetőség és a Kibővített vezetőség ülései,
  - a különböző értekezletek tantestületi-, nevelőtestületi-, munkaértekezletek.
  - mikro-értekezletek, megbeszélések,
- Ezen fórumok időpontját az iskola éves munkaterve határozza meg.
- Az igazgatóság az aktuális feladatokról a tanári helyiségben elhelyezett hirdetőtáblán, valamint elektronikus úton is írásbeli tájékoztatókon keresztül értesíti a nevelőket.
- Az iskolavezetőség és a Kibővített vezetői tagjai kötelesek:
  - az iskolavezetőség (kibővített vezetői értekezlet) ülései után tájékoztatni az irányításuk alá tartozó pedagógusokat az ülés döntéseiről, határozatairól,
  - az irányításuk alá tartozó pedagógusok kérdéseit, véleményét, javaslatait közvetíteni az igazgatóság, az iskolavezetőség (az igazgatói tanács) felé.
- A nevelők kérdéseiket, véleményüket, javaslatukat szóban vagy írásban egyénileg vagy munkaközösség vezetőjük útján közölhetik, az iskola vezetőségével), a Kibővített vezetői tanáccsal, illetve az Iskolai Szülői Szervezettel.

A szakmai munkaközösségek együttműködése

1. Az iskolában tevékenykedő szakmai munkaközösségek folyamatos együttműködéséért és kapcsolattartásáért a szakmai munkaközösségek vezetői felelősek.
2. A szakmai munkaközösségek vezetői a munkaközösség éves munkatervének összeállítása előtt közös megbeszélésen egyeztetik az adott tanévre tervezett feladataikat különös tekintettel a szakmai munka alábbi területeire:
  - a munkaközösségen belül tervezett ellenőrzések és értékelések,
  - iskolán belül szervezett bemutató órák, továbbképzések,
  - iskolán kívüli továbbképzések,
  - a tanulók számára szervezett pályázatok tanulmányi, kulturális és sportversenyek.

3. A szakmai munkaközösségek vezetői az iskolavezetőség (kibővített vezetőség) ülésein rendszeresen tájékoztatják egymást a munkaközösségek tevékenységéről, aktuális feladatairól, a munkaközösségeken belüli ellenőrzések, értékelések eredményeiről.

A Kibővített vezetőség és az iskola közösségeinek együttműködése

1. Az Kibővített vezetőség tagjai rendszeres időközönként – havonta egy alkalommal – kötelesek tájékoztatni az általuk képviseltek a Kibővített vezetői tevékenységéről, valamint kötelesek az általuk képviseltek kérdéseit, véleményét, javaslatait az intézményi vezetés és Kibővített vezetőség felé továbbítani.
2. A Kibővített vezetői ülésein állandó meghívottként az alábbi személyek vehetnek részt:
  - az iskola igazgatója, az igazgató-helyettesek, a munkaközösség vezetők (felsős-, alsós- öko-, reál-, humán-, művészeti, napközis).
  - Szükség esetén más meghívottak is részt vehetnek a kibővített vezetői értekezleten.
3. Az iskola működéséről, az iskolai munkaterv feladatairól, végrehajtásáról az iskola igazgatója rendszeresen – évente legalább havonta egy alkalommal – tájékoztatja az Kibővített vezetői tanácsot.

A Iskolai Szülői Szervezet és az iskola közösségeinek együttműködése

Az Iskolai Szülői Szervezet az iskola közösségeivel teljes jogú tagjain és a meghívottakon keresztül tartja egymással a kapcsolatot.

Az Iskolai Szülői Szervezet *tagjai* rendszeres időközönként – évente legalább 2 alkalommal – kötelesek tájékoztatni az általuk képviseltek az tevékenységéről, valamint kötelesek az általuk képviseltek kérdéseit, véleményét, javaslatait az *Iskolai Szülői Szervezet* az iskola felé továbbítani.

Az *Iskolai Szülői Szervezet* ülésein állandó meghívottként az alábbi személyek vehetnek részt: az iskola igazgatója, és helyettesei.

Az iskola működéséről, az iskolai munkaterv feladatairól, végrehajtásáról az iskola igazgatója rendszeresen – évente legalább 2 alkalommal – köteles tájékoztatni az Iskolai Szülői Szervezetet.

A nevelők és a tanulók kapcsolattartása és együttműködése

- A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:
  - az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
  - a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
  - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.
- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve az osztályfőnöki füzetben, és a bevezetésre került elektronikus naplón /Kréta/ keresztül írásban) tájékoztatják.
- A tanulók a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított jogaiknak az érvényesítése érdekében – szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján – az iskola igazgatóságához, az osztályfőnökükhöz, az iskola nevelőihöz, a diákönkormányzathoz fordulhatnak.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel az Iskolai Szülői Szervezettel.

A nevelők és a szülők kapcsolattartása és együttműködése

1. A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:
  - az iskola igazgatója legalább félévente egyszer az Iskolai Szülői Szervezet iskolai vezetőségének ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,
  - az osztályfőnökök folyamatosan és az osztályok szülői értekezletein,
  - a kréta üzenő fal/faliújság felületen.

A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

a) Egyéni megbeszélések

Feladata a szülők tájékoztatása gyermekük iskolai életéről, magaviseletéről, tanulmányi eredményeiről; segítségnyújtás a szülőknek a gyermek neveléséhez; valamint az együttes, összehangolt pedagógiai tevékenység kialakítása a szülő és a pedagógus között.

b) Családlátogatás lehetősége

Feladata, a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

b) Szülői értekezlet.

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása
  - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
  - az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
  - a helyi tanterv követelményeiről,
  - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
  - saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
  - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
  - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
  - a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.
  - Pályaválasztási szülői értekezlet

c) Fogadó óra.

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozója, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

d) Nyílt tanítási nap.

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

e) Írásbeli tájékoztató.

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

Az írásbeli tájékoztatás hivatalos felülete a Kréta.

f) Elektronikus kapcsolattartási módon történő tájékoztatás.

- E-napló/Kréta (hivatalos felület)
- Az iskolai honlap és Facebook oldal naprakész információval történő feltöltése. Választható az osztályok zárt Facebook csoportjának létrehozása, ahol az adott osztályra vonatkozó információk megosztása történik.

2. A szülői értekezletek, a fogadó órák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.
3. A szülők a tanulók és a saját – a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított – jogaiknak az érvényesítése érdekében szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján az iskola igazgatóságához, az adott ügyben érintett gyermek osztályfőnökéhez, az iskola nevelőjéhez, a diákönkormányzathoz vagy az intézményi tanácshoz, fordulhatnak.

4. A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban (előzetes időpont egyeztetés után) vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján tehetik meg, illetve kérdéseiket közvetlenül a Kréta üzenetek funkció használatával vagy emailben tehetik meg. A szülők és más érdeklődők az iskola pedagógiai programjáról, szervezeti és működési szabályzatáról, illetve házirendjéről az iskola igazgatójától, valamint nevelőitől az iskolai munkatervben évenként meghatározott igazgatói, igazgatóhelyettesi fogadóórákon kérhetnek tájékoztatást.
5. Az iskola pedagógiai programjának, szervezeti és működési szabályzatának és házirendjének előírásai nyilvánosak, azt minden érintettnek (tanulónak, szülőnek, valamint az iskola alkalmazottainak) joga van megismernie.
6. A pedagógiai program, a szervezeti és működési szabályzat, illetve a házirend egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:
  - az iskola honlapján;
  - az iskola fenntartójánál;
  - az iskola irattárában;
  - az iskola könyvtárában;
  - az iskola nevelői szobájában;
  - az iskola igazgatójánál;
  - az iskola igazgatóhelyetteseinél.
  - OH Közzétételi listán.

Az iskola vezetésének és közösségeinek külső kapcsolatai, együttműködése iskolán kívüli intézményekkel

1. Az iskolai munka megfelelő szintű irányításának érdekében az iskola igazgatóságának állandó munkakapcsolatban kell állnia a következő intézményekkel:
  - Az intézmény fenntartójával és működtetőjével:
  - **Monori Tankerületi Központ.** Székhely cím: 2200 Monor, Petőfi Sándor utca 28.

Tankerületi igazgató: dr. Hrutkáné Molnár Mónika

- Gyál, Város Önkormányzata 2360 Gyál, Körösi u. 112-114.

A területileg illetékes önkormányzati képviselőtestülettel és Polgármesteri Hivattal.

A helyi oktatási intézmények vezetőivel és tantestületeivel:

- Gyáli Ady Endre Általános Iskola, 2360 Gyál, Ady Endre u.20.
- Gyáli Zrínyi Miklós Általános Iskola, 2360 Gyál, Zrínyi M. u. 52-54.
- ÉSZC Eötvös József Szakképző Iskolája, 2360 Gyál, Erdősor u. 65.
- Gyáli Kodály Zoltán Zeneiskola, 2360 Gyál, Bartók Béla u.75.
- Gyáli Tátika Óvoda. 2360 Gyál, Klapka u. 5.
- Gyáli Liliom Óvoda, 2360 Gyál, Liliom u. 13-15.
- Gyáli Tulipán Óvoda, 2360 Gyál, Tulipán u.23.
- Jancsi és Juliska Magánóvoda, 2360 Gyál, Rákóczi Ferenc u. 69.
- Gyömrői EGYMI / Gyáli tagozat/ 2360 Gyál, Rákóczi F. utca 42-44

A területileg illetékes szakszolgálattal és képességvizsgálóval:

- Pest Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Gyáli Tagintézménye
2360 Gyál, Rákóczi utca 42-44.
- „Kertváros” Szociális Központ- Család- és Gyermejjóléti Szolgálat
2360 Gyál, Rákóczi utca 42-44.
- Pest Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Budapest Városligeti fasori Tagintézmény
1068 Budapest, Városligeti fasor 40.
- Gyömrői Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény
2230 Gyömrő, Üllői út 26.

A munkakapcsolat megszervezéséért, irányításáért az igazgató a felelős.

2. Az eredményes oktató- és nevelőmunka érdekében az iskolarendszeres munkakapcsolatot tart

fenn az alábbi intézményekkel, szervezetekkel, gazdálkodókkal:

- Az iskolát támogató Bartók Alapítvány kuratóriumával.

Az alábbi közművelődési intézményekkel:

- Arany János Közösségi Ház és Városi Könyvtár Kőrösi út 118-120.

Az alábbi társadalmi egyesületekkel:

- Gyáli Kertbarát Kör: Gyál, Csontos József utca 85.
- Gyáli Nagycsaládosok Egyesülete Gyál, Pozsonyi utca 67.
- Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület Gyál Városi Szervezete Gyál, Árpád utca 77.

Az alábbi termelő, gazdálkodó szervezetekkel, vállalkozásokkal:

- Gyáli Ipartestület

Az alábbi egyházak helyi gyülekezeteivel:

- Katolikus Egyház
- Református Egyház
- Evangélikus egyház
- HIT gyülekezet

A munkakapcsolat megszervezéséért, felügyeletéért az igazgató vagy igazgatóhelyettesei a felelősök.

Az egyes intézményekkel, szervezetekkel kapcsolatot tartó nevelőket az iskola éves munkaterve rögzíti.

3. A tanulók egészségi állapotának megóvásáért az iskola igazgatósága rendszeres kapcsolatot tart fenn a Gyáli Egészségügyi Központ, Gyál 2360 József Attila u. 1. u. illetékes egészségügyi dolgozóival, és segítségükkel megszervezi a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatát.

4. A tanulók veszélyeztettségének megelőzése, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok eredményesebb ellátása érdekében az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse rendszeres kapcsolatot tart fenn a gyermekjóléti szolgálattal.

„Kertváros” Szociális Központ- Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

2360 Gyál, Rákóczi utca 42-44.

A munkakapcsolat felügyeletéért az igazgató a felelős.

5. Az iskola helyiségeit, épületét más szervezetek az igazgatóval történt megbeszélés után, a működtetővel egyeztetve használhatják.

A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

- A tanulók érdekeinek képviseletére az iskolában diákönkormányzat működik.
- A diákönkormányzat feladata, hogy tagjainak érdekeit képviselje, az érintett tanulók érdekében eljárjon.
- A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed.
- A diákönkormányzat a tanulói érdekképviseleten túl részt vesz az iskolai élet – tanórán kívüli – alábbi területeinek tervezésében, szervezésében és lebonyolításában:
  - a tanulmányi munka (versenyek, vetélkedők, pályázatok stb.);
  - tanulói ügyelet, iskolai felelősi rendszer;
  - sportélet;
  - túrák, kirándulások szervezése;
  - kulturális, szabadidős programok szervezése;
  - a tanulók tájékoztatása (iskolaújság, iskolarádió, iskolai honlap).

- Ezekben a kérdésekben a tanév folyamán az osztályközösségek, illetve a diákönkormányzat iskolai vezetősége javaslatokkal élhet az osztályfőnökök, a nevelőtestület és az igazgató felé.
- A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 120 § (4) alapján, a diákönkormányzat véleményét ki lehet kérni, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.
- A diákönkormányzatot az iskola igazgatóságával, a nevelőtestülettel, illetve más külső szervezetekkel való kapcsolattartásban (a tanulók véleményének továbbításában) a diákönkormányzat iskolai vezetőségének diákvezetője (elnöke) vagy a diákönkormányzatot segíti a Dök segítő tanár képviseli.
- Az iskolában iskola vezetése mellett Kibővített vezetőség működik, mely az iskolai élet egészére kiterjedő döntés előkészítő, véleményező és javaslattevő jogkörrel rendelkezik.
- Az iskolában intézményi tanács és iskolaszék nem működik, így ezen szervezetek véleményezési jogától eltekintünk.

A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani.

Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük:

- osztályozó vizsga,
- pótló vizsga,
- javítóvizsga
- különbözeti vizsga

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,

- egyéni tanrend szerint haladó jogviszonyban áll az iskolával
- engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja osztályozó vizsgát köteles tenni,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák 25 százalékát meghaladja osztályozó vizsgát köteles tenni.
- a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik.

A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

A vizsgázó pótló vizsgát tehet az igazgató által meghatározott vizsganapon, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató engedélyezheti, hogy a vizsgázó a pótló vizsgát az adott vizsganapon tegye le, ha ennek a feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

Különbözeti vizsgát tehet

- az a tanuló, aki átvételét kéri az intézménybe, tagozatra, és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.
- Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

A tanulmányok alatti vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel ismertetni kell:

- osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább egy hónappal,
- javítóvizsga esetén, a tanév végén (bizonyítványosztáskor) közölni kell.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-től augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet. A különbözeti vizsgákra tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni. Javítóvizsga letételére az augusztus 15-től augusztus 31-éig terjedő időszakban, osztályozó, különbözeti és beszámoltató vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni azzal, hogy osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni.

Tanulmányok alatti vizsgát független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.

A tanulmányok alatti vizsgák követelményei minden tantárgyra nézve, minden osztályzatot tekintve megegyeznek az iskola helyi tantervében (a kerettantervben) szereplő követelményekkel, értékelési határokkal. A követelményeket a kerettanterv alapján a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok állapítják meg.

Az informatika különbözeti vizsga követelményei az emelt szintű csoport követelményei szerint valósulnak meg.

A tanulmányok alatti vizsga – ha azt az iskolában szervezik – vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes kormányhivatal bízza meg.

A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért, ennek keretében

- meggyőződik arról, a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére, és teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket, továbbá szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását,
- vezeti a szóbeli vizsgákat és a vizsgabizottság értekezleteit, c) átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat, a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait,
- a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.

A vizsgabizottsági elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja. A kérdező tanár csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat az Nkt. 3. melléklete szerint taníthatja. A vizsgabizottság munkáját és magát a vizsgát az iskola igazgatója készíti elő. Az igazgató felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért.

Az igazgató e feladata ellátása során dönt minden olyan, a vizsga előkészítésével és lebonyolításával összefüggő ügyben, amelyet a helyben meghatározott szabályok nem utalnak más jogkörébe, írásban kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről, ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását, minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan, pontosan meg lehessen kezdeni és be lehessen fejezni. A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig. Az írásbeli vizsgára vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni a gyakorlati vizsgára, amennyiben a vizsgafeladat megoldását valamilyen rögzített módon, a vizsga befejezését követően a vizsgáztató pedagógus által értékelhetően kell elkészíteni.

Az írásbeli vizsgán kizárólag a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon (a továbbiakban együtt: feladatlap) lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni.

A feladatlap előírhatja számológép, számítógép használatát, amelyet a vizsgaszervező intézménynek kell biztosítani. Az íróeszközökről a vizsgázók, az iskola helyi tanterve alapján a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik, azokat a vizsgázók egymás között nem cserélhetik.

A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap dátumát, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni. A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló idő tantárgyanként általános iskolában és szakiskolában maximum, hatvan perc.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakértői véleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni, lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja, írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.

Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani. A pótló vizsga – szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával – harmadik vizsgaként is megszervezhető.

Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató pedagógus kijavítja, a hibákat, tévedéseket a vizsgázó által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával megjelöli, röviden értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat.

Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga. Minden vizsgázónak tantárgyanként legalább harminc perc felkészülési időt kell biztosítani a szóbeli feleletet megelőzően. Vét, a vizsgabizottság tagjaitól segítséget kaphat.

A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
	VIZSGA		
<i>ALSÓ TAGOZAT</i>			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Erkölcstan		SZÓBELI	
Környezetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene		SZÓBELI	GYAKORLATI
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Életvitel és gyakorlat			GYAKORLATI
Testnevelés és sport			GYAKORLATI
Informatika	ÍRÁSBELI		GYAKORLATI
<i>FELSŐ TAGOZAT</i>			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelvek	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	

Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Erkölcstan	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Történelem	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Természetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Fizika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Kémia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Biológia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Földrajz	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
Hon- és népismeret		SZÓBELI	
Vizuális kultúra		SZÓBELI	GYAKORLATI
Informatika	ÍRÁSBELI		GYAKORLATI
Technika, életvitel és gyakorlat		SZÓBELI	GYAKORLATI
Testnevelés és sport			GYAKORLATI

1. A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók esetében a helyi tantervünket, ill. a fogyatékoság típusához igazodó fejlesztő programot és értékelési rendszert vesszük figyelembe.

Szükség esetén az egyes évfolyam követelményeinek teljesítéséhez szakértői javaslat alapján egy tanítási évnél hosszabb idő is adható.

Az iskolába jelentkező tanulók felvételének és átvételének elvei

1. Iskolánk a kötelező beiskolázási körzetéből – melyet az iskola fenntartója határoz meg – minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz.
2. Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse.
3. Ha az iskola a felvételi kötelezettségének eleget tett és további felvételi kérelmeket is teljesíteni tud, akkor a további kérelmeknél figyelembe kell venni és előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, tanulókat.
4. Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:
  - a gyermek születési anyakönyvi kivonatát;
  - a szülő személyi igazolványát;
  - a gyermek lakcímkártyáját;
  - az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító óvodai igazolást;
  - a gyermek egészségügyi könyvét a gyermekorvos felvételi javaslatával;
  - szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.
5. A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:
  - a tanuló anyakönyvi kivonatát;
  - a szülő személyi igazolványát;
  - az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
  - lakcímkártya/ védőnői igazolás.
6. Külföldi állampolgár beiratkozása: A mindenkori törvényi előírásoknak megfelelő dokumentumokkal igazolt módon történhet.
7. Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók átvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt.

8. Ha az átvételt kérő körzeten kívüli tanuló előző tanév végi osztályzatának átlaga 3,5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag vagy változó minőségű, az igazgató a tanuló felvételéről szóló döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettesek és az érintett évfolyam osztályfőnökeinek véleményét.
9. A második-nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulónak – az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított – szintfelmérő, különbözeti vizsgát kell tennie azokból a tantárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján – nem tanult. Amennyiben a tanuló bármely tantárgyból a szintfelmérő vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból két hónapon belül megismételheti. Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni, illetve tanév közben az előző évfolyamra beiratkozni.
10. Vendégtanulói státusz: EMMI 20/2012.(VIII. 31.) rendelet szerint.

A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében különösen fontos a tanulók között tapasztalható egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

Az anyanyelvi nevelésnek kisiskolás korban is alapvető szerepe van a kulcskompetenciák kialakításában, fejlesztésében, mert erre építve, ezáltal válik lehetővé a kultúra aktív befogadása, a társas-társadalmi érintkezés, az identitás kialakulása, az önálló ismeretszerzés és a tanulás.

Az olvasás és írás életkornak megfelelő tudása nélkül elképzelhetetlen a tantárgyakban való továbbhaladás. Az első-második osztályban a tanulók egyedi sajátosságaira tekintettel, differenciáltan kell megszervezni az olvasás-írás tanulásának folyamatát. Segíteni kell a tanulókat abban, hogy a tanulási tevékenységüket fokozatosan növekvő időtartamban legyenek képesek irányítani.

Ennek eszköze a tanítói módszertani eszköztár, s a tanulói csoportnak megfelelő jól megválasztott tankönyvcsalád. Első évfolyamon a Meixner-módszerrel történik az olvasás- és írástanítás, a hozzá tartozó megfelelő eszközök alkalmazásával.

A tanulási hátrányokkal küzdő tanulók megsegítésére az iskolánkban dolgozó fejlesztő pedagógusok és gyógypedagógusok állnak rendelkezésre, akik együttműködnek az osztálytanítókkal.

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése a következők mentén történik:

- Fokozatosan átvezetjük a tanulókat az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- Felkeltjük a tanulók érdeklődését a tanulás iránt figyelembe véve az életkori és egyéni jellemzőket is. A tanítás folyamában törekedni kell a tanulók pozitív motiváltságának biztosítására, önállóságuk fejlesztésére.
- A tanítás célja, hogy formálódjon és gazdagodjon a tanulók személyisége és gondolkodása. Az életkori sajátosságoknak megfelelően játékos tevékenységekkel, a fokozatosság elvének betartásával és a tapasztalatokon alapuló megismerési módszerek alkalmazásával jutunk közelebb a célhoz.
- Útbaigazítást adunk a tananyag elsajátításával, annak szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban, valamint megtanítjuk a tanulókat tanulni.
- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- Az alapkészségek kialakítása (értő olvasás, íráskészség, számfogalom fejlesztése), az előzetes tudás és tapasztalat mozgósítása; az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások.
- A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával.

- A tanulási részképességek fejlesztése (beszéd, olvasás, figyelem, memória, gondolkodás, logika, önművelés), tanulóink problémamegoldó képességének fejlesztése.
- A gondolkodási kultúra fejlesztése; az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása; az egész életen át tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása.
- Olyan tudás kialakítása, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni: előtérbe kerül az új ötletek kitalálása, azaz a kreatív gondolkodás fejlesztése.
- Lehetőséget adunk a tehetségek kibontakoztatására és lemaradók felzárkózására.
- A környezet, a körülöttünk lévő világ egyes jelenségeinek empirikus tapasztalatok útján való értékelése.
- A környezeti nevelés terén törekedni kell a tanórán kívüli környezetben történő megvalósítás bővítésére, a lehetőségek maximális kihasználására (napközis időkeret, iskolán kívüli programok, erdei iskola, tanulmányi kirándulások, pályázati programok stb.).
- A tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre szocializáljuk a foglalkozások során.
- Stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.
- Az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A beszédképesség a szóbeli szövegek megértésének és alkotásának fejlesztése.

- Döntően meghatározza a tanuló kortársaival való kapcsolattartásának és iskolai pályafutásának sikerét a nyelviség.

- Elkezdődik a tudatos nyelvszemlélet kialakulásának folyamata.
- Különösen fontos a kulturált nyelvi magatartás megalapozása, a szókincs aktivizálása és gyakoroltatása.
- Fontos a magyar kultúra hagyományainak megismerése, megszerettetése.

Kiemelkedően fontos az önálló tanulás képességének kialakítása. A tanulási szokások, technikák tanulása, információszerzés lehetőségeinek, korlátainak megismerése.

A figyelem, az önértékelő képesség, a kritikai érzék fejlesztése:

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.

A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában – élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal fejleszti az alapvető képességeket és alapkészségeket, közvetíti az elemi ismereteket, szokásokat alakít.

Ez az iskolaszakasz a kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált tevékenységek segítségével fejleszti a tanulóknak a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozza a reális önértékelést. Szabályokat közvetít a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. A tanuló jellemét formálva elősegíti a személyiség érést.

A stressz- és feszültségoldás különféle lehetőségeinek kimerítése a mindennapi nevelési és más közösségi szituációkban komoly eszköz a problémakezelés és a konfliktuskezelés terén éppúgy, mint az interperszonális kapcsolatokban. Támogatja az egyéni képességek kibontakozását, segíti a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát.

A fejlesztést a tanító az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal szolgálja.

Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. A pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoporthoz, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti legfontosabb kiindulási pontnak.

A motoros fejlesztés eszközei a differenciálás és a motiváció fontos eszközei valamennyi képesség- és készségfejlesztési területen mind a tanórai, mind az egyéb foglalkozások során.

Kisiskolás korban a tanulási képesség az érdeklődés, a kíváncsiság és a kompetenciára törekvés által motivált közös és egyéni tanulási tevékenységek keretében: problémahelyzetek megoldásával, kreativitást igénylő érdekes feladatokkal, a már megszerzett tudás szüntelen mozgósításával, új helyzetekben való felhasználásával fejleszthető leginkább.

E tevékenységek közben alakulnak a fontos képesség-összetevők (együtműködés, megbízhatóság, sikerek megélése, a kudarcok elviselése, újrakezdés, kitartás, önellenőrzés, értékelés) is. Ezekre egész további életükben szükségük lesz.

Szükséges, hogy ne csak a tanító direkt irányítása mellett, hanem egyre inkább függetlenül, önállóan is dolgozni tudjanak.

A belépő első idegen nyelv oktatása vonatkozásában a távlati koncepciót arra kell alapozni, hogy a 12. évfolyam végéig – az érettségi vizsga idejére – a B1 szintet elérjék a tanulók a nyelvtudás terén.

Az önálló tanulás képességének megalapozásához az olvasás-szövegértés fejlődésének függvényében néhány elemi tanulási technika tapasztalati megismerése és többszöri kipróbálása, valamint alapvető tanulási szokások kialakítása szükséges.

Alapvető fontosságú a környezeti nevelés tanórán kívüli megvalósítása, a tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre való szocializálása, mely minden foglalkozásban helyet kap. Kulcsfontosságú a stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.

Fontos, hogy biztosított legyen a tanulók számára az alkotás lehetősége, melyben megnyilvánulhat kreativitásuk, fejlődhet kezdeményező és problémamegoldó képességük. Ez lehet az alapja a konstruktív gondolkodásuk kialakulásának, valamint ennek során a tanulók felkészülnek az önálló ismeretszerzésre, az örömet nyújtó egész életen át tartó tanulásra.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Különösen nagy hangsúly van a matematikai és az anyanyelvi kompetenciaterületek fejlesztésén. Esélyteremtéssel, felzárkóztatással, tehetséggondozással igyekszünk segíteni a tanulók képességeinek kibontakoztatását. Az esélyegyenlőtlenség, a szegregáció elleni küzdelem, a megkülönböztetés hátrányainak bemutatása és az ellenük való küzdelem az iskolában társadalmi fontosságú. Ennek etikai alapú megközelítése valamennyi tanórai és – a nevelési célzatú foglalkozások között kitüntetett helyen szereplő osztályfőnöki órák mellett – a tanórán kívüli foglalkozásban is elengedhetetlen. A nemzetiségek, a nyelvi-vallási etnikumok iránti megértő, befogadó attitűd, a kultúrtörténeti relevanciájuk, államalkotó jelentőségük bemutatása egyaránt lényeges az ismeretközlésben és a nevelés-oktatás egészén keresztül.

A kompetencia alapú oktatás napjainkban olyan cél, amely alapvetően átalakítja az iskoláról, a tanításról és tanulásról való gondolkodást. A hangsúly a tartalomról a tanulás kompetencia alapú koncepciójára helyeződött át. A cél eléréséhez a tudás alapú társadalom követelményeinek megfelelő, a magasabb szintű és színvonalú foglalkoztatás igényét kielégíteni képes oktatási és képzési rendszerekre van szükség. Ennek fő összetevője az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák elsajátítása, amely a személyiség kiteljesítéséhez, a társadalmi beilleszkedéshez és a foglalkoztathatósághoz nélkülözhetetlen.

Az ismeretek, alapfogalmak és a rendszerközpontú szemlélet mellett kell megfelelő teret engedni az ezeket nélkülözni nem képes kompetencialapú fejlesztésnek. A kulcskompetencia olyan kompetencia, amely döntő a személyiség kiteljesítése és az egész életen át tartó fejlődés (kulturális tőke), az aktív állampolgári szerepvállalás és beilleszkedés a társadalomba (társadalmi tőke) és a foglalkoztathatóság (emberi tőke) szempontjából.

Az iskolai nevelés-oktatás alapvető célja az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák fejlesztése, melyek a következők:

- anyanyelvi kommunikáció

- idegen nyelvi kommunikáció
- matematikai kompetenciák
- természettudományos és technikai kompetenciák
- digitális kompetencia
- szociális és állampolgári kompetenciák
- kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
- esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség
- a hatékony, önálló tanulás

A kritikus készségek, így az alapkészségek elsajátítása az iskolai nevelő-oktató munka fő feladata, melynek keretében:

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- az egészséges életvitel kialakításához biológia-egészségtan tantárgy gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni, mely az egészségmegőrzésnek, a fizikailag aktív és egészségtudatos életvezetésre készítetésnek a komplex intézményi mozgásprogrammal, valamint az egészségnevelési programmal való összhangját képes megjeleníteni a lelki egészség fejlesztésével egyetemben (pl. stressz- és feszültségoldó programok);
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása;
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;

- az egészséges nemzeti öntudat fogalmi elemeinek megismertetésével a közösségfejlesztés céljait is szolgáljuk, de kellő hangsúllyal mutatunk rá a tolerancia fontosságára, a velünk élő nemzetiségek, vallási-nyelvi etnikumok nemzet- és államalkotó szerepére, melynek különös jelentősége van történelem, magyar irodalom, erkölcstan tantárgy terén;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már 1-6. évfolyamon – meg alapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint, a pályaválasztás és pályaaorientáció.

A XX. századi totális diktatúrák jellemzőinek feldolgozása, az általuk elkövetett bűntettek tárgylagos megismertetése a tanulók életkori sajátosságaiból fakadóan különös jelentőségű az alapvető emberi jogi (alkotmányjogi) ismeretek közvetítésével együtt. Ennek keretén belül az Alaptörvény Nemzeti hitvallás és Alapvetés részegységeinek ismertetésével igyekszünk a tanulókat érthető és általuk is értelmezhető ismeretanyaghoz juttatni, mely a felelős, nemzetéért megalkuvás nélkül tenni akaró és tudó, pozitív demokráciaképpel rendelkező állampolgárrá nevelés kulcsfontosságú területe.

A természettudományi tantárgyak oktatása terén – az adott kompetenciaterület sajátosságaihoz igazodóan – a következők jelentik a prioritást:

- természettudományos és műszaki életpályára való szocializáció;
- a jelen érdekesítő kutatási kérdései, az abba való bepillantás engedése a tanulók számára;
- természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő komplex fejlesztése.

Az iskola egészségnevelési programja

Az egészségnevelés fogalma, feladatai

A környezet és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természet és környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti-környezeti szennyeződések károsan hatnak vissza a saját szervezete működésére. Pedagógiai programunkban a könnyebb áttekinthetőség céljából külön fejezetben tárgyaljuk az iskola egészségneveléssel kapcsolatos koncepcióját.

Az **egészség** nem statikus állapot, hanem állandó mozgásban, változásban lévő, kiegyenlítődésre törekvő folyamat, amely az egyén szervezetén belüli összhangban, illetve az egyén és természeti-társadalmi környezete közötti dinamikus egyensúlyban nyilvánul meg. Az egészség megőrzése, az egyensúly fenntartása két irányból érhető el:

- az egyént, a szervezetet érő káros hatások csökkentésével vagy kiküszöbölésével,
- az egyén, a szervezet alkalmazkodó képességének, az ártalmak kiegyenlítését szolgáló testi és lelki erejének fokozásával.

Az **iskolai egészségnevelés** nemcsak a fiziológiai értelemben vett testi egészségre irányul, hanem egy komplex személyiségfejlesztésbe illeszkedik. Az egészségnevelés minden tanár feladata.

Az egészségmegőrzés iskolai területéhez tartozik:

- a mindennapi életre való nevelés
- önismeret
- stresszkezelés
- szenvedélybetegségek megelőzése (dohányzás, alkohol, kábítószer stb.)
- társadalmi támaszok (család, barát, helyi kisközösségek) fontossága
- szexuális nevelés (szerelem, házasság, nem kívánt terhesség, AIDS stb.)
- a másság elfogadása
- háztartástan és fogyasztói szokások
- egészséges táplálkozás
- rendszeres testedzés
- a napi és heti életmódrítmus

- a testi higiénia
- balesetek megelőzése, elsősegély-nyújtási alapismeretek
- elemi jogi ismeretek
- cyberstratégia

Az iskolában folyó egészségnevelési munka keretei

Tanórai keretek

Az iskolában folyó egészségnevelési munka legfontosabb szinterei a tanórák. Az alsó tagozaton a környezetismeret, technika, és testnevelés órákon folyik egészségnevelési munka.

Felső tagozaton a következő táblázat mutatja be, melyik tantárgy keretében milyen tartalommal végzünk egészségnevelési tevékenységet:

Osztályfőnöki órák

Osztály	Egészséges életmód	Lelki egészség	Egyéb
5. o.	táplálkozási szokások napirend sport illetmten: étkezési szabályok, terítés	önismeret tanulási módszerek fiúk-lányok, osztálytársak család, munkamegosztás csonka család	A kerékpáros közlekedés szabályai
6.o	a serdülők biol. változásai fokozott higiénia a testi és lelki egészség összefüggései dohányzás és egyéb szervenélybetegségek	tanulási szokások fiú-lány barátság az igazi barátság a család válsága értékek, mi az értékviselkedés illetmten: köszönés, bemutatkozás, megszólítás	

		a sport illemtana játékok a játékok veszélyei	
7.o.	jól ápoltság, öltözködés, divat	Önkritika, szerelem, szexualitás, az osztályközösség kap- csolatrendszer, illettan: telefonálás, színház, mozi, utazás, vendéglátás a fiatalkori bűnözés a kábítószer , elfbár., mint a mentálhigiénés zavar tünete, szekták, alkoholizmus, a munka szerepe az ember életében, a pénz	
8.o.	testápolás - szépségápolás tájékoztatás a legismer- tebb betegségekről és a prevencióról	vágyak és lehetőségek pályaorientáció társas kapcsolatok magány és elidegenedés a felnőttek és fiatalok közötti kommunikáció szabályai a munkahelyek illemta- na szenvedélybetegségek, játékszenvedély	az iskolainál nagyobb közösségek: város, megye, nem- zet, európaiság a közösséghez tarto- zás milyen jogokkal és kötelezettségekkel jár

Technika és életvitel

Osztály	Táplálkozás	Ruházat	Egyéb
5. o.	táplálkozás a kül. korokban az élelmiszerek összetétele, tulajdonságai ételkészítési eljárások egyszerű ételek készítése étrendek a családi asztal	a ruházkodás és anyagai praktikus ruházat ruházati alapanyagok	közlekedés gyalogosan és kerékpárral kertészkedés
6.o.	a korszerű konyha táplálkozás, terítés, a gyümölcs gépek a konyhában mélyhűtött és félkész ételek	a ruházat karbantartása testápolás, öltözködés	a lakás, az épített környezet alternatív energiaforrások környezetbarát kertművelés

Egészségtan

Főbb témakörei:

- A biztonság megőrzése: balesetek megelőzése, elsősegélynyújtás, veszélyes anyagok otthon és az iskolában
- A táplálkozás
- Mozgás és személyes higiéné
- Az emberi szexualitás
- Családi élet és kapcsolatok
- A környezet állapota és védelme

Etika

Fő témakörei:

- A gyermekkorról
- A serdülőkorról
- A szeretetről

- A családról
- A kortárscsopotról
- A romboló csoporttagokról, csoporthatásokról
- A barátságról
- A szerelemről
- A kapcsolat kialakítás gátjairól
- A házasságról
- A válásról
- Az ember és a természet kapcsolatáról
- Az életmódról
- Az emberi jogokról
- A gyermekek jogairól

Biológia

Témakörei:

- Testfelépítésünk
- Szervezetünk anyagcseréje
- Szabályozás
- Szaporodás
- Fertőzések, járványok

Testnevelés órák, szünetek

A sport egészségfejlesztő, a gyermek egészséges testi fejlődését támogató funkciója közismert. Nem csak a testi edzettséget, hanem a lelki alkalmazkodást is növeli. Testnevelés órákon helyet kap a tananyagba illesztett **stresszkezelő technikák** (relaxáció, jóga) elsajátítása is.

Iskolánk a Nkt. 27§. /11 alapján megszervezi a mindennapos testnevelést legalább napi egy testnevelésóra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra váltható ki a sportról szóló törvény szerinti igazolt sportolói jogviszonyban álló versenyző tanuló kérelme alapján – versenyengedély birtokában – a sportszervezet keretei között szervezett edzéstátogatás igazolásával, amennyiben a testnevelésórát közismereti tanóra nem előzi meg vagy nem követi.

Iskolánkban a hagyományos testnevelés órákon kívül megszerveztük az **úszásoktatást**.

Kötelező tanórai foglalkozások keretében gondoskodunk a könnyített testnevelés szervezéséről. Biztosítjuk az iskolai sportkör működését. Az iskolai sportkör feladatait – az iskolával az iskolai sportköri tevékenység ellátására, sporttevékenység szervezésére kötött megállapodás alapján – a sportról szóló törvény szerinti sportszervezet is elláthatja. Az iskolai sportköri foglalkozások megszervezéséhez – sportágak és tevékenységi formák szerint létrehozott iskolai csoportonként hetente legalább kétszer negyvenöt percet biztosítunk.

A testnevelés órákon kívül is mozognak tanulóink. Minden évszakban lehetőség szerint a szüneteket az udvaron töltik, játszanak. Jó idő esetén a napközisek és a tanulószobások is az udvaron töltik szabadidejüket.

Tanórán kívüli foglalkozások

A délután szervezett sportfoglalkozásoknak köszönhetően iskolánkban megvalósult a **minden-napos testnevelés**. Kosárlabda, futball, közül választhatnak a sportolni vágyók. Tematikus iskolai projektnapokon, Bartók Alapítványi napon ügyességi játékokban mérhetik össze tudásukat.

Külső szakemberek előadásai

Az iskolában folyó egészségnevelési munkában igénybe vesszük külső szakemberek előadásait. A **védőnő** folyamatosan tart előadásokat az egészséges táplálkozásról, a nemi higiénéről, a nemi betegségekről. Részt veszünk az Egészségügyi Központ és a védőnői hálózat által szervezett programokon is. **Drogprevenció, mentálhigiéné, bűnmegelőzés** témakörben a **rendőrségtől** kérünk külső előadót az osztályfőnöki órák keretében. Az internetes zaklatásról, bűnözésről az egészségnevelési program egészét, a területeket és a korosztályokat áthatja, hiszen a mindennapok részévé vált az internet használata, ezért fontosnak tartjuk a **Cybertér veszélyeivel megismertetni diákjainkat** külső előadók bevonásával osztályfőnöki órákon.

További célok és feladatok

Egészséges táplálkozás

- hangoljuk össze az osztályfőnöki, technika, és egészségtan órákon tanított tananyagot
- hívjuk fel a figyelmet az elhízás, a túlzott fogyókúra, a bulimia és anorexia veszélyeire
- a büfében legyenek túlsúlyban az egészséges ételek és italok (teljes őrlésű lisztből készült péksütemények, müzli szelet, tej, joghurt, gyümölcs). A Büfében_ az egészséges étkezés

jegyében -, 4. óra szünetéig a tanulók nem vásárolhatnak édességeket, „csak” a különböző szendvicsek közül választhatnak,

- iskolai rendezvényeken kínáljuk a gyerekeket ellenőrzött forrásból származó egészséges ételekkel, ügyelve az élelmiszerallergiásokra.
- Örömmel részt veszünk az **Iskolagyümölcs** és **Iskolatej/ ha lesz még/** programban.

Személyi higiénia

Kitűzött tananyagon kívül is rendszeresen vissza kell térni a tisztálkodás, a ruházat, cipő, haj, köröm tisztántartásának fontosságára, a rendszeres fogápolásra. Elterjedt az edzőcipő egész napos használata, ami egészségtelen. Ellenőrizni kell, hogy testnevelés óra után igénybe veszik-e a tanulók a meglévő tisztálkodási lehetőségeket.

Szexuális felvilágosítás

Az emberi szaporodás biológiája mellett meg kell találni azokat a kereteket, amikor a szerelemről is beszélgetünk (etika és irodalom óra, könyvajánlás)

Testnevelés és sport

Iskolánkban és a városunkban működő sportegyesületekben sokféle lehetőség közül választhatnak a sportolni vágyók.

Káros szenvedélyek, drogprevenció

A káros szenvedélyek (dohányzás, elfbár, alkohol, drog) kipróbálásának okaiként többek között a lelki egyensúly hiányát, a kortársaknak való megfelelni akarást, a kíváncsiságot emelik ki a szakemberek. A rossz családi légkör, esetleg minta is alapul szolgálhat. A káros szenvedélyek közül külön figyelmet érdemel a drogprevenció.

Az egészségnevelés módszerei és eszközei

Módszerek:

- ismeretek közlése
- megbeszélés, elemzés, vita
- kiselőadás
- munkáltatás
- szociometriai vizsgálat
- drámapedagógia

- a sport speciális módszerei

Ellenőrzés:

- fogalmak, ismeretek tartalmának szóbeli, írásbeli számonkérése
- gyakorlati tudnivalók vizsgaszerű számonkérése
- versenyeztetés

Erőforrások:

- biológia, technika, testnevelés szakos tanárok
- orvos, védőnő, drogprevenciós szakember
- osztályfőnöki órák: bármilyen szakos tanárok

Eszközök:

- egyéni, tanulói egészségügyi egységcsomag
- írásvetítő, diavetítő, videó
- bemutató táblák, tablók
- diasorozatok
- emberi test-modell
- technika órákhoz konyhai eszközök
- könyvtári könyvek, folyóiratok, videofilmek
-

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat.
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élet-tani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;

- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegély-nyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével;
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok részvételét 30 órás, elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen,
- támogatjuk a diabetessel élők megsegítésére vonatkozó továbbképzéseken való részvételt. .

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
biológia	rovarcsípések légúti akadály artériás és ütőeres vérzés komplex újraélesztés
kémia	mérgeзések vegyszer okozta sérülések savmarás égési sérülések forrázás szénmonoxid mérgezés

fizika	égési sérülések forrázás
testnevelés	magasból esés
környezetismeret 1-4. o.	- hámsérülések - égési sérülések - mérgezések - egészséges táplálkozás
technika	- égési sérülések - forrázás - hámsérülések

- az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele fél évente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.
- Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások: szakkörök (Ifjúsági Vöröskereszt, elsősegély-nyújtó);
- minden évben egy alkalommal elsősegély-nyújtási bemutatót szervezünk a tanulóknak az Országos Mentőszolgálat, Magyar Ifjúsági Vöröskereszt vagy az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületének bevonásával;
- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók

Az egészségnevelési program célja

A tanulók ismerjék meg az egészségvédelem kiemelt kérdéseit

- az életkorral járó biológiai-pszichohygiénes tennivalókat;
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztésének módjait;

- a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét;
- az egészségtudatos léthez tartozó egyénileg kialakított mozgásprogram
- fittség megőrzése szempontjából való fontosságát;
- az egészségre káros szokások biológiai – élettani – pszichés összetevőit
- (alkoholfogyasztás, dohányzás, inaktív életmód, helytelen táplálkozás,
- drogfogyasztás);
- a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepét a testi-lelki kiegyensúlyozottság elérésében;
- a társas kapcsolatok egészségi-etikai kérdéseit.

Ezen tudás birtokában képesek legyenek egészségük megőrzésére, a betegségek megelőzésére, egészséges személyiség kimunkálására, a helyes magatartás kialakítására.

Szomatikus nevelés

- higiénés nevelés (személyi nevelés, környezethigiénére nevelés)
- profilaxisra (betegség megelőzésére) nevelés
- kondicionálás (testedzés, sport)
- baleset megelőzésre nevelés

Pszichohigiénés nevelés

- önismeretre, önfejlesztésre nevelés
- fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre nevelés
- környezeti hatások feldolgozására nevelés
- emberi kapcsolatok harmóniájára nevelés
- abúzusok, devianciák (káros szokás, szenvedély) megelőzésére nevelés
- érzelmi nevelés

Szociálhigiénés nevelés

- kedvező társas miliő működtetése
- kommunikációs nevelés
- családi életre nevelés
- az iskola, mint munkahely pszichoklimájának alakítása
- szerepfeszültségek felismerése, feloldása
- a stressz- és feszültségoldás metódusai
- társadalmi izolációk megelőzése, közéletiségre nevelés
- egészségpropaganda

Alapvető célunk: az egészségmegőrzés elemi feltételeinek megismertetése és betartatása.

Célok	Feladatok	Kritériumok
A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> - A három kondicionális alapképesség (erő, gyorsaság, állóképesség), a koordinációs képességek (egyensúly, térérzékelés, reakciógyorsaság, ritmusérzék, hajlékonyság) fejlesztése. - A sportjáték komplex szerepének kihasználása. - Mindennapos testmozgás gyakorlati alkalmazása (heti 5 testnevelés óra + min. 2 alkalommal játékos testmozgás egyéb foglalkozásokon). - komplex intézményi mozgásprogram	<p>A kondicionális és koordinációs alapképességek az életkornak megfelelő szinten legyenek (Eurofit-mérés).</p> <p>Az aktív, mozgásos tevékenységek az iskolai élet minden területét fogják át.</p>

Célok	Feladatok	Kritériumok
Az egészséges „fair-play” uralta versenyszellem kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> - A céllal szorosan összefüggő felnőtt életben nélkülözhetetlen pozitív tulajdonságok (küzdeni tudás, alázatosság, hazaszeretet, kitartás, büszkeség, önismeret, önuralom) fejlesztése. - A közösségbeli „én-szerep” felismerése. 	<p>A tanulók:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vegyenek részt aktívan a különböző iskolai, kerületi sport-, illetve tanulmányi versenyeken, diákolimpiákon; - alakítsanak ki közös érdeklődésen alapuló, tartalmas baráti kapcsolatokat.
Az egészséghez és az egészséges környezethez való igény kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> - Megtanítani, bizonyítani, hogy alapvető értékünk az egészség. - Kialakítani, hogy az egészség egy soktényezős fogalom. - Az egészség megvédésére, megőrzésére, visszaszerzésére vonatkozó közérthető, de tudományos ismeretek átadása. - Annak tudatosítása a tanulóknál, hogy az élethossziglani öntevékeny testedzés, az önálló sportolás és a motoros önkifejezés fontos eszköze a személyiség fejlesztésének és a lelki 	<p>A tanulók:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ismerjék az egészséges táplálkozás aktuális alapelveit; - legyenek igényesek a személyes higiénia területén; - ismerjék és alkalmazzák az egészség megővésének lehetőségeit és alternatíváit; - legyen tudatos stratégiájuk egészségük megőrzésére.

Célok	Feladatok	Kritériumok
	<p>egészség megőrzésének.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tudatmódosító szerekkel kapcsolatos prevenció. - Az egészségmegóvó alternatívák terjesztése, gyógynövények, természetgyógyászat. - A saját testkép megismerése és a testtudat kialakítása a tanulóknál az egészségtudatos, az egészségmegőrzést preferáló magatartás fontos része. - A helyes napirend kialakítása. - A környezetszennyezés, mint egészségkárosító tevékenységforma vázolója. - Az egészséges életmód-tréningek beépítése az iskolai programokba (sport- és egészségnapok). - A „természet-iskola” tevékenységek megszervezése és megtartása (tanulmányi kirándulások, erdei iskolák, séták). 	
<p>Önismeret, önuralom, a társadalmi normák szerinti viselkedés és pozitív gondolkodás kialakí-</p>	<p>- Értékkorlatáció, személyes példamutatás, azaz a tanári</p>	<p>A tanulók:</p> <ul style="list-style-type: none"> - iskolai életükben

Célok	Feladatok	Kritériumok
tása	<p>magatartás legyen modell értékű.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tolerancia és empátia fejlesztése. - A kapcsolatok, problémák konfliktusmentes megoldására való igény kialakítása, fejlesztése. - A stressz- és feszültségoldás alapvető fontossága az interperszonális kapcsolatok kezelésében. 	<p>nyilvánuljon meg a felnőttek és társak tisztelete;</p> <ul style="list-style-type: none"> - ismerjék fel a jó és rossz tulajdonságokat; - legyenek fogékonyak a tanárok által nyújtott modellekre; - tudjanak könnyen és vidáman alkalmazkodni a változó élethelyzetekhez.
A biztonságos életvezetés elsajátítása	<ul style="list-style-type: none"> - A fejlett technikai eszközök szakszerű és biztonságos használatának bemutatása, megtanítása. - Rávilágítás a lehetséges veszélyforrásokra. - Annak tudatosítása, hogy az egészségtudatos magatartásra szocializálásnak szerves része a lelki egészség erősítése és fejlesztése, a szükséges prevenciós folyamatok és tevékenységek kialakítása. - A KRESZ, munkavédelem, 	<p>A tanulók:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ismerjék a KRESZ, az elsősegélynyújtás és munkavédelem reájuk vonatkozó szabályait és alapelveit.

Célok	Feladatok	Kritériumok
	elsősegélynyújtás elsajátítása, ilyen jellegű és témájú vetélkedők szervezése.	

Az egészségnevelés várható eredményei

- A család szerepének megértése.
- A helyes viselkedés szabályainak elsajátítása, a felnőttek és a társak tisztelete.
- A jó és a rossz tulajdonságok felismerése, önismeret és az önuralom kialakítása
- A közösségekben az „én-szerep” felismerése, a tolerancia, empátia és pozitív gondolkodás kialakítása.
- A jó emberi és baráti kapcsolatok kialakítására és a problémák konfliktusmentes megoldására való, igény megteremtése
- Az egészségmegőrzés alapvető feltételeinek ismerete a helyes napirend kialakítása
- Az egészséges táplálkozás aktuális elveinek ismerete.
- A biztonságos közlekedés és elsősegélynyújtás alapelveinek elsajátítása.
- A káros szenvedélyek negatív hatásainak felismerése.
- A testi higiénia iránti igény kialakítása.
- A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása.
- Az egészséges életkörülményekre való igény: tudni azt, mit tehet az ember szűkebb és tágabb környezetéért.
- A környezet egészségre káros hatásainak ismerete.
- Az egészségért és az egészséges környezetért folyó törekvésekben (egészség- és környezetvédelem) való aktív részvétel igényének kialakítása.
- Az egészségtudatos, fizikailag aktív – egészségmegőrzésre épülő – motoros tevékenységekben rejlő személyiség- és közösségfejlesztésben rejlő lehetőségeket kiaknázó életvezetés igényének kialakulása és megvalósítása.
- A stressz- és feszültségoldás elméleti ismerete és gyakorlati megvalósítása.

Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében;
- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel
  - a táplálkozás,
  - az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás káros hatásai a szervezetre,
  - a családi és kortárskapcsolatok,
  - a környezet védelme,
  - az aktív életmód, a sport,
  - a személyes higiénia,
  - az elsősegély-nyújtás alapismeretei,
  - a szexuális fejlődés

területén.

Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

a) a mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása:

- testnevelés órák;
- játékos, egészségfejlesztő testmozgás az első-negyedik évfolyamon;
- az iskola sport foglalkozásai; (mazsorett, birkózás, tömegsport) foglalkozások;
- lehetőség szerint fakultatív és kötelező úszásoktatás;

b) a helyi tantervben szereplő magyar nyelv és irodalom, matematika, angol, történelem társadalmi ismeretek és állampolgári ismeretek, erkölcsstan, vagy hit- és erkölcsstan, termé-

szetismeret, biológia-egészségtan, fizika, kémia, földrajz, ének-zene, vizuális kultúra hon-és népismeret, informatika, technika életvitel, és gyakorlat, testnevelés és sport, osztályfőnöki, tárgyak tananyagai

- c) az ötödiktől nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek
- d) évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára;
- e) az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:
  - szakkörök (elsősegély, táplálkozási, túra);
  - minden fél évben osztályonként egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra szervezése;
  - évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára./, Fogyasztóvédelem, Civil szervezete bevonásával/
- f) az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele
  - félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában;
  - a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezésében.
  - (A tanulóknak évenként legalább egyszer fogászati, szemészeti és általános szűrővizsgálaton kell részt venniük.)

Komplex intézményi mozgásprogram

1. Egészséges életmód-tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fitnesz és más sportprogramokon).
2. A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.

3. Az egész napos iskolai (szabadidős), napközis és tanulószobai foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint, míg a különféle szabadidős tevékenységekben azok időkeretének minimum 40 %-a erejéig a testmozgás különféle formái dominálnak a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.
4. Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – nagyobb időkeretben és változatosabb programok keretében képviseltessék magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportszakkör, sportkör stb.).
5. Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél – korcsolyázás) – legyen egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelve, mely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya legyen.
6. Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai sportegyesülettel illetve a településen működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.
7. A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.
8. A felső tagozat osztályfőnöki foglalkozásain tematikus program kerüljön kidolgozásra a testmozgás propagálására, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magába.
9. Az uniós és a központi költségvetési források kimerítésével, az ezekre épülő anyagi alapokra támaszkodva a legkülönbélebb sportprogramok kerüljenek megszervezésre.

10. A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.

- az iskola kapcsolatot épít ki az Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével;
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- lehetőség szerint támogatjuk a pedagógusok részvételét 30 órás, elsősegélynyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.

Az iskola környezeti nevelési programja

A környezeti nevelés olyan pedagógiai folyamat, amely a társadalom fejlődése és a természet fenntarthatósága céljából elősegíti és erősíti az emberek környezettudatos magatartását, életvitelét.

A környezeti nevelés átfogja a személyiség kognitív és nem kognitív tartományait, alakítja az érzelmi viszonyulásokat, értékrendet, megismerési, cselekvési és döntési képességeket fejleszt, az embert képessé teszi az együttműködésre, altruizmusra és életvitelének tudatos hangolására, beleértve az önkorlátozást is.

Kiemelt stratégiai céljaink

- Természetismereti, természetvédelmi, környezetvédelmi problémákkal kapcsolatos ismeretek átadása.
- A természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben való fejlesztése a természeti környezet értékeinek és megóvásának céljaival összhangban.
- Globális környezeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása. A fenntartható fejlődéshez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése.
- Helyi környezeti, természeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása, ezek felismeréséhez szükséges kompetenciák fejlesztése.

- Saját környezetünkkel kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés.
- A tanulók lakóhelye közelében található természeti értékek megismertetése.
- A természet szeretetére nevelés, közvetlen élmény kialakítása a természettel.
- A globális és a helyi környezeti problémákkal kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés.
- Szelektív hulladékkezelésre szoktatás.
- A természetes anyagok és hagyományos kézműves technikák megismertetése.
- A mindennapi életben való környezettudatos gondolkodásra és magatartásra nevelés.
- A kertészkedés, kertészeti munkák megismertetése, örömeinek megmutatása.
- A kerékpáros közlekedés gyakorlatának, kultúrájának népszerűsítése.
- Városunk helytörténeti, építészeti értékeinek megismertetése.

Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- a tanulóknak a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása;
- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük azokat a környezet megóvásához szükséges képességeket és készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elősegíthetik. A szükséges eszközök biztosításával.
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
  - a környezet fogalmával,
  - a földi rendszer egységével,
  - a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
  - a környezetvédelem lehetőségeivel,
  - lakóhelyünk természeti értékeivel,
  - lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival,

- Környezettudatos közlekedés- gyaloglás lehetőségeivel.

A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozásának feladata.

Az iskolai környezeti nevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő magyar nyelv és irodalom, matematika, angol, történelem társadalmi ismeretek és állampolgári ismeretek, erkölcsstan, v hit- és erkölcsstan, természet-ismeret, biológia-egészségtan, fizika, kémia, földrajz, ének-zene, vizuális kultúra hon-és népiismeret, informatika, technika életvitel, és gyakorlat, testnevelés és sport, osztályfőnöki, tárgyak tananyagai
- Ökoiskolai elkötelezettség 2015-ben sikeres pályázat után örökös Ökoiskola címet kaptunk. A név kötelez bennünket. A környezettudatosságra való nevelést az Ökoiskola névhez méltón és az elmúlt évek tapasztalataira építve a következő iskolai tevékenységek akciók, programok és projektek révén kívánjuk megvalósítani iskolánkban. (Folytatni kívánjuk azokat, amelyeket már az előző években elindítottunk, ill. új témakörben tervezzük iskolai szintű projekteket):

- 1) Egészséges életmód,
- 2) Zöld Udvar projekt,
- 3) Gyümölcs – nap/projekt,
- 4) Energia projekt (a városi iskolák bevonásával),
- 5) Víz világnapja projekt,
- 6) Kistérségi hulladékgazdálkodásról projekt,

Folytatni szeretnénk állandó tevékenységeinket is:

- A) Az aula és folyosók dísznövényeinek ápolása.
  - B) Tantermek „szépségversenye”.
  - C) Udvarrendezés
  - D) Környezettudatos közlekedés Bringázz munkába!
- Hulladékgazdálkodás

Ezen a téren az elmúlt évben jelentős fejlődés tapasztalható iskolánkban.

- A) Megteremtettük a zöld hulladék komposztálásának a feltételeit.
- B) Papírgyűjtés, Az elektronikai hulladék gyűjtésére, használt elemgyűjtés.

- Kirándulások

Javasoljuk a felsős és alsós munkaközösségnek, osztályfőnököknek, hogy a tanulmányi és tanulmányi kiándulások szervezésekor részesítsék előnyben, az öko-tárgyúakat (pl. erdei iskola, Természettudományi Múzeum)

- Zöld filmklub

A zöld tematikájú rövid filmek bemutatását, illetve ezekről a filmekről/témákról beszélgetéseket, vitafórumot szervezni.

- Média

Feladatunknak tekintjük tevékenységeink bemutatását, az ökológiai nevelés népszerűsítését a média különböző „szinterein”: városi újság, helyi tv. illetve az iskolai faliújság és az iskola honlapja.

- Továbbképzés,

Részt kívánunk venni olyan (tovább) képzéseken, melyeket öko témakörben szerveznek és, melyekről az ökohírlevél révén szerezhetünk tudomást.

- Kapcsolatépítés

- A város intézményeivel és iskoláival való együttműködést öko-témában
- (ld. Föld napja akció, biciklis felvonulás, energia projekt).
- Az Iskolai Szülői Szervezetet kívánjuk bevonni tevékenységeinkbe. (ld. Zöld Udvar projekt)

- Gyál Város Önkormányzatának támogatásának elnyerése ökoiskolai tevékenységünk támogatására.

Részt vállalunk a város által szervezett akciókban, programokban, (pl. a Föld napja, vagy Környezetünk tisztaságáért szeméthyűjtési akció).

- Részt veszünk a környezettudatosságra nevelő programokon.
- A környezeti nevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:
  - osztályonként egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra a környékre a környezeti értékek felfedezésére;
  - évente egy környezetvédelemmel, természetvédelemmel foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése a „Föld napja” ill. Öko-projektnap alkalmából játékos vetélkedővel, akadályversennyel, kerékpáros felvonulással az alsó és a felső tagozatos tanulók számára;
  - a mindenkor hetedik évfolyamosok hulladékfeldolgozással kapcsolatos kirándulása
  - minden tanévben egy alkalommal részvétel a városi hulladékgyűjtő napon;
  - a szelektív hulladékgyűjtés folytatása az iskolában;
  - További kapcsolattartás az ASA-val;
  - Kertbarát körrel közös Öko-nap tervezése, rajzpályázaton való részvétel;
  - Kapcsolattartás a Fogyasztóvédelem gyáli szervezetével.

Módszerek, tanulásszervezési formák:

- A tanítási órák klasszikus módszerei
- Kooperatív tanulási technikák
- Tanítási órán kívüli környezetben megvalósuló egyéni, páros és csoportos tevékenységformák
- 2017-18-as tanévtől bevezetésre került a Samsung Smarts Scool tanteremben tervezett tanulás. 2023-2024-es tanévtől ezt az oktatási formát a tabletes tanórák vál-

tották fel, mely nem kötött tanteremhez, az osztály létszámának megfelelő számú tablet felvehető és bármelyik osztály számára bármelyik tanteremben elérhető.

A környezeti nevelés szinterei

- Tanítási órák
- Egyéb foglalkozások, kiemelten az egész napos iskolai foglalkozások szabadidőszegmense, valamint a napközis és tanulószobai foglalkozások
- Erdei iskolák, tanulmányi kiándulások, táborok
- Iskolai, kerületi, fővárosi, országos versenyek
- ÖKO-hét
- Projektnapok iskolán kívüli helyszínen.

Környezeti nevelés a tanórákon

A környezeti nevelés átfogja az alsó tagozatos foglalkozások teljes körét, valamennyi tantárgy ismeretanyagába beépítve, integrált módon. Az első és második osztályban inkább az érzelmi beállítódás alakítása, a természettel, a környezettel való ismerkedés és "környezetbarát" szokások formálása a fő cél, később fokozatosan alakul ki a tudatosság és elkötelezettség szintje.

Felső tagozaton a környezeti nevelés alapvető pillérei a **természettudományi** tantárgyak: *biológia-egészségtan, földrajz, fizika, kémia, matematika*. E tantárgyak tanulása során szerzi meg a tanuló a természetre vonatkozó ismeretek, összefüggések, kölcsönhatások sokaságát. Védni, szeretni csak azt lehet, amit ismerünk. Környezetünk élővilágának ismerete nemcsak tananyag, hanem a szemléletformálás nagyon fontos eszköze is.

A **társadalomtudományi** tantárgyak feladata, hogy a társadalomszerveződés, valamint az emberi viselkedés és kultúra irányából közelítse meg a kérdést. A környezeti válság megoldása nem képzelhető el a jelenlegi társadalmi-kulturális viszonyok pozitív irányú formálása nélkül. A korábbi döntések elemzése segíti a jelenben való eligazodást, növeli a jövő iránti felelősséget. Ezek a tárgyak útmutatást adnak a környezeti gondok felismeréséhez és megoldásához, a közügyekben való részvételhez. A humán tantárgyi oktatás feladatai közé tartozik az is, hogy bemutassák a fogyasztói modell helyett javasolt utakat, a környezeti válság kezeléséhez és megoldásához

szükséges világképet, erkölcsi értékrendet, valamint a rendelkezésre álló gazdasági és jogi eszközöket.

Az életvitel és gyakorlat (1-4. évfolyam), illetve a *technika, életvitel és gyakorlat* (5-8. évfolyam) tantárgy nagy lehetősége, hogy gyakorlati szempontból elemezze a környezetbarát létformát, és követendő, helyes példákat keressen és mutasson be.

A *művészeti tantárgyak* alkalmasak a kérdéskör érzelmi megközelítésére, a természet és az ember alkotta környezet szépségeinek művészi bemutatására. E tárgyak hatásosan fel tudják hívni a figyelmet az értékvesztésre, az uniformizálódásra, kulturális örökségünk megőrzésének fontosságára.

A *test- és egészségnevelési tantárgyak* a környezet és az egészség szoros kapcsolatának megértésével, és az igények kialakításával tehetik a legtöbbet.

Környezeti nevelés az egyéb foglalkozásokon, kiemelten a napközis és tanulószobai foglalkozásokon.

Az egyéb foglalkozásokon a nevelési-oktatási tartalomhoz igazodóan a környezettudatos magatartásra nevelés a tantárgyhoz illetve műveltségi területhez kapcsolódó tartalmi struktúra része. Minden szabadidőben töltött pedagógiai tartalmú foglalkozás döntő arányban magába foglalja – a foglalkozás tematikai jellegétől függően – mind a környezet és a természet megismerésének és védelmének témáját, mind az egészségnevelés preferált céljait. Jellegéből fakadóan elsősorban a szakkörök esetén teljesebben ki a gyakorlatban is e nevelési tartalom.

A napközis és tanulószobai foglalkozások természetes része a környezettudatos magatartásra nevelés.

Környezeti nevelés tanulmányi kirándulások, Erzsébet –kirándulásokon, erdei iskolában

A környezeti nevelés egyik hatékony módszere a tantárgyi időben szervezett terepi program, az tanulmányi kiándulás és az erdei iskola szervezése, mely a helyi tantervi célok megvalósulását szolgálja azzal, hogy a valóságos környezet megismerésére, értékeinek befogadására, a problémák értelmezésére támaszkodik. A programokon az érzéki-megismerő tanulás, a cselekvő-felfedező magatartás dominál. Ösztönzi a kollektív és egyéni érdeklődés kialakulását. A szabadidő megszervezése, az önkiszolgálás, a tanulási helyzeteken kívüli csoportos tevékenységek és

együttesen megélt élmények képezik fontos előnyeit. Jelentős személyiség- és közösségfejlesztő hatású.

A kirándulások, erdei iskolák időpontját éves munkatervünkben előre meghatározzuk.

A környezeti nevelés tantárgyközi keretek közt

A környezeti nevelés szempontjából kiemelt jelentősége van a szabadidős tevékenységeknek. A szabadabb keretek nagyobb teret engednek a többirányú pedagógiai módszerek alkalmazásához.

Területei:

- „Tiszta virágos iskoláért” program.
- Kerületi környezetvédelmi, környezetszépítő pályázatok.
- Helyismereti és helytörténeti foglalkozások, szakkörök, versenyek.
- Hagyományörző programok.
- Táborok.

Cél	Feladat	Tevékenység	Kritérium
1. Környezettudatos magatartás elősegítése	Tudatformálás ismeretekkel, élményekkel. Természetes anyagokkal való ismerkedés.	Papírmerítés.	A környezettudatos gondolkodás alapjainak az elsajátítása.

Cél	Feladat	Tevékenység	Kritérium
	Természeti tárgyak, dolgok, jelenségek észlelése, megfigyelése, vizsgálata.	Cserepes növények gondozása (öntözés, tápoldatozás, átültetés), az iskola környékén lévő fák, bokrok ültetése, megfigyelése, örökbefogadása, ápolása.	Igény kialakítása az esztétikus zöld környezetre.
	A természeti környezet időbeli, térbeli, működésbeli változásainak érzékelése, helyi, térségi, globális szinten.	Vízminőség- vizsgálat. Zaj- és levegőtisztaság mérés az iskola településén.	A káros környezeti hatások tudatosítása.
	A földrajzi táj és a földrajzi környezet alakulásának adott szintű értelmezése.	A geológiai tanösvények bejárása, a terület botanikai, zoológiai értékeinek megismerése.	Ismerkedés a környék természeti kincseivel.

Cél	Feladat	Tevékenység	Kritérium
	A környezeti problémák természettudományos megközelítésű értelmezése.	Az erdőlátogatás szabályainak ismerete. A veszélyes hulladékok megismerése, kezelésük szabályai.	A szelektív hulladékgyűjtés gyakorlaltosítása.
	Környezeti hatások és történések közötti kapcsolat meglátása.		Ok-okozati összefüggések felismerése.
	A környezet egészségünkre gyakorolt hatásainak ismerete.	A levegőt szennyező források és a szennyeződés következményeinek vizsgálata.	
	„E” számok, ételminőszer adalékanyagok megismerése.	Mi van a Colában? – ételminszerek vizsgálata.	Az egészséges táplálkozás megalapozása.
	A természetes és környezetbarát anyagok felhasználása. Az újrahasznosítás fogalmának, hasznának ismerete.	Papírgyűjtés, szelektív hulladékgyűjtés, veszélyes hulladékgyűjtők az iskola településén.	Környezetbarát anyagok megismerése.

Cél	Feladat	Tevékenység	Kritérium
	Az energia és az anyagtakarékosság fontosságának ismerete.	Az áram és víztakarékosság lehetőségeinek vizsgálata otthon és az iskolában.	Energiatakarékossági ismeretek szerzése.
	Hulladékmentességre törekvő szemlélet kialakítása.	Környezetbarát vásárlás.	Környezetbarát csomagolási ismeretek.
	A „Zöld Napok”, azaz a fontosabb környezet- és természetvédelmi jeles napok ismerete.	Megemlékezés a legfontosabb „Zöld Napokról” = Öko napok hagyományos formában (pl. Föld Napja) illetve projekt-módszerrel (pl. a Vízz Világnapja).	A környezetvédelmi napok tartalmának jelentősége.
2. A környezetért felelős egészségorientált életvitel elősegítése	Felelős állampolgári szerepekre való felkészítés. Környezetszennyezés elhárítása, környezeti problémák felismerése.	Az Alaptörvény környezet védelméről szóló cikkeinek értelmezése. Helyi viszonyoknak megfelelő környezeti probléma kiválasztása, helyi környezeti gondok megismerése, pályázatokon való	A közvetlen környezet problémáinak felismerése.

Cél	Feladat	Tevékenység	Kritérium
		részvétellel.	
	Praktikus környezetvédelmi ismeretek szerzése, a háztartás környezetbarát működtetése.	„Zöldköznapi praktikák” megismerése lépésről lépésre.	Háztartási praktikák megismerése.
	Felelős állampolgári magatartás kialakítása. Tudatos egészségmegőrzési viselkedés. A szűrővizsgálatok fontosságának ismerete.	Kerületi és iskolai egészség- és sportnapok szervezése. A komplex intézményi mozgásprogramban szereplő feladatok megvalósítása.	Az egészségmegőrzés alapjainak a kialakítása.
	Állóképesség fejlesztése. Helyes életviteli szokások kialakítása. Szabad percek, órák felhasználása. Káros környezeti hatások elkerülésének, kivédésének technikái.	Túrák, hétvégi kirándulások, erdei iskolák. A televíziózás káros hatásainak vizsgálata. Mibe ne csomagoljunk	Helyes napirend, életviteli szokások megismerése és alkalmazása.

Cél	Feladat	Tevékenység	Kritérium
		uzsonnákat?	
3. Környezettudatos értékrend, „ökológiai morál” kialakítása	Érzelmi viszonyulások alakítása, képessé tenni az egyént a másokkal való együttműködésre. Az élet tiszteletére való nevelés. Az állatok iránti felelősség kialakítása, az állattartás etikája.	Madáretető, madárkálacs készítése, madáretetés novembertől február végéig. Állatsimogató	A tudatos kisállatvédelem kialakítása.
	Megélhető vagy elképzelhető élethelyzetek teremtése.	Látogatás a Fővárosi Növény- és Állatkertben.	Az állatok életközeli megismerése.
	Gondolatok befogadására és kifejezésére való nyitottság és képesség fejlesztése. A környezet esztétikai felismerése iránti igény kialakítása. Az együttes cselekvésekhez szükséges sajátos kommunikáció fejlesztése. Családi szerepek.	Helyzetgyakorlatok, tanórai és tanórán kívüli tevékenységek. Az iskola esztétikai képének közös kialakítása. Erdei iskola, tanulmányi kirándulás, projektnapok, iskola szintű programok közös megvalósítása.	Szerepjátékok által a különböző élethelyzetek megismerése.

Öko- Napok /Projekt-napok tervezett időpontjai:

Március 22.   A Víz Világnapja

Április 22.   A Föld Napja

Május 10.	Madarak és Fák Napja
Szeptember 23.	Takarítási Világnap
Október 4.	Az Állatok Világnapja

Az iskolai környezet kialakításában és az iskola működtetésében rejlő környezeti nevelési lehetőségek

Iskolánk külső, belső megjelenésének tükröznie kell azt a szemléletet, hogy mindenki fontosnak tartja a környezet állapotának milyenségét, az egészséges, esztétikus környezet biztosítását a hatékony munkavégzéshez. Nem sokat ér a szavakban átadott tudás, ha az iskola egész működése, a dolgozóinak személyes példája ellentmond annak.

Ehhez mindenkinek – pedagógusoknak, technikai munkatársaknak egyaránt – tevékenyen hozzá kell járulnia a saját munkaterületén, tevékenysége során.

Iskolánk arculatának fontos eleme a településünk lakói felé való nyitottság, törekvés arra, hogy a lakosság egy szélesebb rétege számára szabadidős és kulturális tevékenységek színtere lehessen. Ez a nyitottság viszont – egyesek ellenőrizhetetlen romboló magatartása miatt – sok előnye és lehetőségei mellett jelentős elmaradást eredményezett néhány olyan fejlesztési területen, mint például az iskolabelső udvarának és külső környezetének parkosítása, a kényelmes, kulturált pihenést szolgáló eszközökkel való felszerelése. Ezen a területen rengeteg tennivalónk van. Ehhez a működtetőnk segítsége nélkülözhetetlen.

Az iskola belső környezete

Az iskolai környezet természet közelivé formálásához az osztályteremben szobanövények gondozásával, akvárium és terrárium berendezésével járulhatunk hozzá. Az élőlények természetes közegükben való megfigyelése hasznos tapasztalatokat nyújt, igényességre nevel, hozzászoktatja a tanulókat a növényekkel való gondoskodáshoz, s egyúttal a közvetlen környezetet is emberibbé teszi.

Általánossá kell, hogy váljon iskolánkban a környezetbarát termékek használata a papírhasználattól az írószereken át a takarításig, tanórákon, tanórákon kívül és az irodákban egyaránt.

A tantermek dekorálásához lehetőség szerint természetes alapanyagokat használjunk: színes karton, fa, textil, parafa. Kerüljük az egészségkárosító adalékokat tartalmazó termékeket (oldó-

szeres ragasztó, alkoholos filc). Műanyagokat csak indokolt esetben alkalmazzunk. A dekoráció legyen tartós, máskor is felhasználható.

A környezetismeret és a természetismeret órák eszközigényesek. Fontos, hogy milyen tárgyi felszereltségre építhetünk: szemléltetőeszközök, tablók, poszterek, képgyűjtemények, képi, vizuális információk. Ezek beszerzése, újítása folyamatos.

Nyitott, a nagyközönség számára is látogatható környezetvédelmi és természeti értékeket bemutató kiállításokat rendezünk az Öko projektnapokon és az ÖKO-hét keretében.

Hulladékgyűjtés

A szelektív hulladékgyűjtés megszervezésével hozzájárulunk nemcsak iskolánk, hanem tágabb életterünk, szűkebb környezetünk megóvásához.

Kommunikáció: web-lap, faliújság, iskolarádió

Tanulóink és természetesen a szülők, a pedagógusok figyelemfelkeltését, tájékoztatását biztosítja a megújult honlapunk, faliújságok és az iskolarádió. Így tudunk szóban, írásban, fotókon hírt adni az iskolában, a tankerületünkben, a Gyálon történő jelenségekről, folyamatokról, eseményekről, programokról is.

Komplex alapprogram

A Komplex Alapprogram iskolánkban az 1–4. osztályban került bevezetésre a 2021/2022-es tanévtől. Ettől kezdve felmenő jelleggel alsó tagozaton, 1-4 évfolyamon folytatjuk a programot. A pedagógusok választható jelleggel alkalmazzák és tartanak KAP-os / KIP-es tanórákat az általuk elvégzett képzés alapján, kéthetente legalább egy tanórán.

ALAPELVEK, CÉLOK, FELADATOK

Célok:

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciós célú beavatkozásainak megalapozása;
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőkézség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egy szóval: az eredményes tanulásra.

Alapelvek:

A Komplex Alapprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybevágó alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alapelvei:

- 1) adaptivitás; 2) komplexitás; 3) közösségiség; 4) tanulástámogatás; 5) méltányosság

Komplex Alapprogram

- egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, státuszát megváltoztató és ezzel a tanulási motívációt növelő Komplex Instrukciós Programot;
- különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

A jelszava: **Tanulni élmény!**, amely magával hozza az élményalapú tanulást, ami nem valósulhat meg máshol, mint az Élménysuliban. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórugója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

FELADATOK, ELJÁRÁSOK, ESZKÖZÖK, MÓDSZEREK

Fejlesztési feladatok:

Fejlesztjük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket)!

- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak
- A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják
- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.
- A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítsük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában
- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építsük a pozitív énképét, erősítsük, a belső kontrollos beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!
- Tudatosan neveljünk „én” erős, jó komfortérzésű fiatalokat.
- A szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.
- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése

Kiemelt fejlesztési feladataink:

- énkép, önismeret,
- hon-és népismeret,

- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosság, fenntarthatóság
- művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepre
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak

További feladatok:

A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.

- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a tevékenység-központú tanítási gyakorlatot honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;
- Növeljük a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel.
- Alkalmazzuk a DFHT módszerét.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket.
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- Az alprogramokkal illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.

- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- Emberléptékű következetes követelés.
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.
- Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

Komplex Alapprogramban megjelenő eszközök:

A program szakmai anyagai:

- Nevelési- oktatási program - KAK
- Tanítási stratégia - DFHT
- Alprogrami koncepciók (5 db.)
- Alprogrami eszköztár és feladatbank (5 db.)
- Tanítói- tanári kézikönyvek (10+16 db.)
- Óraillusztrációk, példák
- Foglalkozástervek
- Tankockák

További tanulást segítő eszközök:

- Az intelligencia és kreativitás - fejlesztő egyéni programok.
- A komplex személyiségépítés teljes eszkörendszere.
- Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási – tanítási folyamatokat.
- A pozitív motivációs eszközei, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.

- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása, a konfliktusok kezelésére.
- Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
- A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformák alkalmazása.

Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek

Tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása
- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása
- csoportfolyamatok elősegítése

Alkalmazott módszerek:

A tanítás – tanulási folyamatban a DFHT tanítási-tanulási stratégiát alkalmazzuk, mint a Komplex Alapprogram hangsúlyos elemét.

A kötelező tanítási órák 20%-ban a DFHT (differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoportban) szükséges alkalmazni.

A DFHT célja:

- A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
- A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
- Az alulmotiváltság mérséklése.
- A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
- A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

DFHT koncepciója, módszerei:

Egyénre szabott differenciálás

- egyedül végzett munka
- rétegmunka
- teljesen egyénre szabott munka
- részben egyénre szabott munka

Párban folyó munka

- páros munka
- tanuló párok munkája

Csoportban végzett munka

- A kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka
- KIP

Ezenkívül a tanórák 80%-ban a pedagógus választ módszereket.

Alapmódszerek:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer, házi feladat
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

Motiváló módszerek:

- páros munka
- csoportmunka
- játék
- szerepjáték (drámapedagógia)
- vita
- kutató-felfedező módszer

- kooperatív módszerek
- projekt módszer
- szituációs játékok

A Komplex Alprogram alprogramjai:

A testmozgásalapú alprogram (TA)

Az alprogram az iskolai testmozgásprogramok három területén kívánja bővíteni, sajátélményszerzést biztosító tanulási környezetben a pedagógusok módszertani repertoárját és szemléletét:

- testnevelés óra
- mozgásos tanulás osztálytermi környezetben
- szabadidős mozgástevékenységek

A TA a testmozgás iskolai környezetben előforduló minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben.

Az aktív, kreatív, felelősségteljes magatartást kialakító oktatási módszerek alkalmazásával teszi az alprogram a testmozgáson alapuló tevékenységeket a közösségi célok és az egyéni felelősség életgyakorlatává.

Cél még az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.

Az alprogram tartalma:

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és kereshittantervi tartalmak implementációjának támogatása testnevelés órai környezetben, a differenciálásra építve.

Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás testmozgás-alapú támogatása iskolai környezetben.

Az életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)

Az Életgyakorlat-alapú alprogram egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának tudatos és felelős alakításához.

Az életgyakorlat koncepció egyrészt figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz.

Minden egységen belül alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl.

Az alprogram célja, hogy az életben hasznosítható ismereteket, tapasztalatokat szerezzon a gyermek, amely sikeres életvezetési kompetenciákkal vértelzi fel.

Cél továbbá, hogy megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást. Célunk még az életformák sokszínűségének tisztelete, a családi közösségek megbecsülése, az egészséges énkép kialakítása.

A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az életgyakorlat témái komplexek és minden szinten - a rendszerszemléletnek megfelelően - kidolgozásra kerülnek.

Az alprogram tartalma:

- egészséges életmód, életvezetés
- környezettudatosság (fenntarthatóság)
- állampolgári felelősség (közösségi szerepek)
- életút-támogató pályaorientáció
- család, párválasztás
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés)

A művészetalapú alprogram (MA)

- Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórák, a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti tevékenységek terén nevelő/oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába.

Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.

Indirekt célok:

- Személyiség- és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása
- Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között
- tanulásfejlesztés a művészetek révén
- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevő központú gyakorlatokon keresztül
- Pályaorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályaorientáció művészetek révén.
- A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló egyéni sajátosságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazására, ezáltal az adaptivitás biztosítására.

Alprogram tartalma:

A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is.

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és kereszttantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve.

Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészet-alapú támogatása iskolai környezetben.

A logikaalapú alprogram (LA)

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein.

Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal, (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket a pedagógus fel tud használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz.

Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.

Az alprogram célja, a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékosságra épít.

A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető.

Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhöz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma

A problémamegoldó gondolkodásfejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.

- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében.
- Játék alapú megközelítések:
- Térszemlélet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése
- A matematikai gondolkodás fejlesztése
- Sakkjáték alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba
- Táblajátékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása
- Játékstrukturált megközelítések:

- Logikai játékok, logisztik
- Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok
- Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok

A digitális alapú alprogram (DA)

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit keresztntantervi, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinteti feladatának.

Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak.

Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúraváltását segítjük elő, olyan korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon.

Az alprogram célja, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár” habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása a technológia segítségét is igénybe veszi.

Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulás módszertani repertoárjukat, pályaorientáció szempontjából releváns ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- Játékalapú megközelítések
- Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat
- IKT-műveltség

- Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat
- Digitális írástudás
- IKT alapú óratervezés
- Személyes tanulási környezet menedzselése

Komplex óra

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. A kötelező és szabadon tervezhető tanórákat fedi le, amelyekben a tudástartalom (a tananyag kereszttantervi része) kb. 30%-át hordozzák. A „Komplex órák” tekintetében a tudástartalmak kereszttantervi kapcsolatai mellett a DFHT tanítási-tanulási stratégia, valamint az alprogrami kapcsolódások jelennek meg. Ez utóbbi órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek fejlesztése is megvalósítható.

Tartalmi fejlesztési pontok:

- legalább 1 alprogrami (max. 3 alprogrami) kapcsolat megjelenik benne
- kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez, és a tanítói kézikönyvben megjelenített órához
- minden alprogram (törekedve arra, hogy) egyenlő aránnyal (kb. 20%) jelenik meg (össz. komplex óraszám)

Ráhangolódás

A ráhangolódás biztosítja, hogy a tanulók lelkesen, motiváltan kezdjék el a napot az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben. Iskolánkban ezt heti 2 alkalommal 20-25 perces foglalkozás keretén belül valósítjuk meg, hétfő és csütörtök reggel.

7-45-től 8.10-ig. A tanulási környezetet átalakítva úgy, hogy a tanulók körben ülhessenek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikáció feltételeit.

A foglalkozás felépítése a következő:

- Üdvözlés

- Beszélgetés
- Közös tevékenység/játék
- Zárás

„Te órád”

„Te órád” - a diák érdeklődéséhez, igényéhez, saját választásához igazítható, amely órákon nem az osztálykeret érvényesül. Az intézmény életében már meglévő, jól működő, már hagyományokkal rendelkező foglalkozások, szakkörök, tehetséggondozó programok, egyéni korrepetálás, differenciálás foglalkozásokon valósulnak meg. Az óra kiválasztását a pedagógus segíti.

Házi feladat

Azokon a napokon, amikor a tanulók KIP-es órákon vesznek részt, azokon a napokon sem írásbeli, sem szóbeli házi feladatot nem ad a pedagógus a tanulónak. Ez nem azt jelenti, hogy elmaradhat a szükséges gyakorlás és rögzítés, hanem azt, hogy a pedagógusnak az iskolai tanórákon kell a tanulókkal ezeket a feladatokat elvégezni. Úgy kell a mindennapokban terveznie és megvalósítania az óráit, hogy legyen elegendő idő a szükséges gyakorlásra és az új ismeretek rögzítésére az órák keretén belül.

Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik.

Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT módszert használják a pedagógusok.

A Komplex Alaprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

- a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés)
- a minősítő (szummatív értékelés)
- a fejlesztő (formatív értékelés).

Fontos szerepe van a helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek. Ennek eredménye feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire építheti további munkáját. Ez határozza meg az

oktatási tartalmat és a módszereket. A tanév közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. A tanév végi diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap visszajelzést, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról, hogy mennyire sajátította el a követelményeket.

A minősítő (szummatív) értékelés egy tanulási szakasz lezárásakor, egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot.

A Komplex Alapprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek. Ennek célja nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása. A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segített a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpon- tokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a gyer- mek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe. Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket, és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajel- zést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikere- sen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.

Az értékelésnek fontos része:

- az önértékelés
- a társak értékelése.

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges.

Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAINAK ÁTTEKIN- TÉSE, ILLESZTÉSE A KOMPLEX ALAPPROGRAMHOZ

A pedagógusok feladata kiegészülhet a DFHT órák megszervezésével, a kapcsolódó dokumen- tumok (óraillusztrációk) elkészítésével:

A választott alprogramokhoz kapcsolódó foglalkozások megszervezése, megtartása, foglalkozás illusztrációk készítése.

Az elkészült óraillusztrációk, foglalkozás illusztrációk, tapasztalatok megosztása a kollégákkal.

Programhoz kapcsolódó további oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása, közreadása.

Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

A SZÜLŐK ÉS A TANULÓK TÁJÉKOZTATÁSA

A szülőket és a tanulókat a programról, annak tartalmáról, megvalósításáról, iskola életéről, az iskola igazgatója, és az osztályfőnökök tájékoztatják szóban és írásbeli a helyben szokásos módon/rendszeren keresztül.

AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ MUNKA IDŐKERETE

A Komplex Alaprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól. Az iskolában folyó munka továbbra is két elkülönülő egységre oszlik:

A kötelező és szabadon tervezhető időkeret:

- a Komplex Alaprogram a pedagógusok módszerbeli gazdagságát, korábbi gyakorlaton alapuló pedagógiai-módszertani kultúráját tekintve kb. 80 %-ban nem szabályozza.
- A tanítási órák 20%-ban azonban javasolt a Komplex Alaprogram tanítási-tanulási stratégiájának, a *DFHT tanítási-tanulási stratégiának* az alkalmazása (differenciált egyéni munka, rétegmunka, pármunka, kooperatív módszerek, csoportmunka, drámajáték és projektmunka).
- 10-30%-ban pedig a Komplex órák keretében a keresztantervi tantervek feldolgozása történik.

A Komplex Alaprogram által innovált alprogrami foglalkozások és a „Te órád” többnyire a délutáni időszávban valósulnak meg.

A Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiához kapcsolódó elemei

Időkeretek:

Az egyes évfolyamok kötelező óraszámai alapján számított, a DFHT- módszertant alkalmazó órák arányait alsó tagozaton az alábbi táblázat mutatja be.

A Komplex Alapprogram tervezett-hetirendje, 1-3. osztályokban (minimum)

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
7.45–8.05	Ráhangolódás	Ráhangolódás	Ráhangolódás	Ráhangolódás	Ráhangolódás
8.05–8.45	Magyar	Matematika	Matematika	Magyar	Matematika
8.45–9.00	15 perces tízórai szünet				
9.00–9.45	Ének-zene	Magyar	Testnevelés	Magyar	Magyar
10.00–10.45	Környezetismeret	Magyar	Viz. kult.	Matematika	Magyar
11.00–11.45	Technika	Testnevelés	Viz. kult.	Testnevelés	Szabadon terv.
11.45–12.15	Ebéd és játék				

12.15–13.00	Testnevelés	Ének-zene	Erkölcstan	Szabadon tev.	Testnevelés
13.00–14.00	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás
14.00–15.10	„Te órád”	Szabad időke- ret	Szabad időke- ret	Szabad időke- ret	„Te órád”
15.15–16.00	Játék-felügyelet	Játék- felügyelet	Játék- felügyelet	Játék- felügyelet	Játék- felügyelet

A Komplex Alapprogram tervezett-hetirendje, 4. osztály (minimum)

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
7.45–8.05	Ráhangolódás	Magyar	Ráhangolódás	Ráhangolódás	Idegen nyelv
8.05–8.45	Magyar	Magyar	Matematika	Magyar	Matematika
8.45–9.00	15 perces tízórai szünet				
9.00–9.45	Testnevelés	Matematika	Testnevelés	Szabadon tev.	Magyar
10.00–10.45	Környezetism.	Testnevelés	Viz. kult.	Matematika	Szabadon tev.
11.00–11.45	Szabadon tev.	Idegen nyelv	Viz. kult.	Testnevelés	Testnevelés
11.45–12.15	Ebéd				
12.15–13.00	Ének-zene	Erkölcstan	Magyar	Ének-zene	Technika
13.00–14.40	Játék	Játék	Játék	Játék	Játék
14.40–15.25	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás

15.25–16.30	„Te órád”	Szabad időkeret	„Te órád”	Szabad időkeret	„Te órád”
-------------	-----------	-----------------	-----------	-----------------	-----------

Tantárgyfelosztás és a KAP által kínált módszertani elemek összehangolása:

A tanuló heti kötelező tanóráinak számát, beleértve a választható tanóráinak számát az Nkt. határozza meg.

A tantárgyfelosztás a törvény által meghatározott feltételeknek megfelelő, de az intézmény sajátos helyzetét figyelembe vevő alpdokumentum. Alapjául az intézményre érvényes törvény által előírt, a közismereti tantárgyakra vonatkozó heti óraszám.

A nevelés-oktatást a *délelőtti* és *délutáni* tanítási időszakban olyan módon kell megszervezni, hogy a foglalkozások ajánlottan 16.30. óráig tartsanak.

Megjegyzés: Amennyiben több osztályból tevődik össze egy alprogrami foglalkozás, s akik nem vesznek részt ezen a foglalkozáson, azoknak napközis foglalkozás vagy “Te órád” biztosított.

Jelölések a krétában

A digitális naplóban az alábbi jelölések szolgálnak a program megvalósításának jelölésére:

DFHT –val megvalósított tanóra

TA – testnevelés alapú alprogram

ÉA – életgyakorlat alapú alprogram

DA – digitális alapú alprogram

MA – művészetalapú alprogram

TÓ – „Te órád”

RÁ – ráhangolódás

IV. Helyi tanterv - Műveltségterületek-tantárgyak

Választott kerettantervek

Pedagógiai programunknak ez a fejezete az Oktató- és Fejlesztő Intézet honlapján olvasható kerettantervi tervezetek alapján készült.

A választott kerettantervre, az iskolában tanított kötelező és nem kötelező (választható) tantárgyakra és óraszámokra, vagyis az óratervre vonatkozó pontos szabályozást tartalmazza.

1. Iskolánk helyi tanterve az Emberi Erőforrások minisztere által kiadott kerettantervek közül az alábbi tantervre épül:

Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel.

2. A miniszter által kiadott kerettantervben meghatározott szabadon tervezhető órák számával az alábbi tantárgyak óraszámát növeltük meg azzal a céllal, hogy e tárgyból a készségfejlesztésre, az ismeretek gyakorlására több idő jusson: magyar, matematika, informatika.

A jelenlegi kerettanterv tervezetek két évfolyamra határozzák meg a tananyagot és a követelményeket. Helyi tantervünkben lebontottuk egy-egy évfolyamra. E munkában segítséget jelentettek az Oktató- és Fejlesztő Intézet által kiadott tantervi javaslatok.

A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei

A jogszabályi előírások szerint, és az iskola tantestületének döntése alapján az oktatás a központi kerettanterv óraszámainak, iskolánk egyéni arculatához módosított változatával végezzük.

Iskolánk a tankönyvjegyzékben szereplő az Oktató- és Fejlesztő Intézet által kiadott tankönyveit és programjait alkalmazza.

Ezen tankönyvek használatával kerül megvalósításra az oktatás, a tanári szabadságot figyelembe véve.

Más kiadó tankönyveire- a fentiekén kívül- csak a tantestület döntése alapján, a törvényi rendelkezés szerint lehet áttérni. Ezt a tényt a pedagógiai programhoz kell csatolni mellékletként.

1. Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyek a hivatalos tankönyvjegyzékben szerepelnek.
2. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál a tanulóknak egyéb eszközökre is szükségük van. Ezek a *testnevelés*, a *vizuális kultúra*, valamint a *technika, életvitel és gyakorlat*.
3. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.
4. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.
5. Fontos szempontok:
  - A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.
  - Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
  - A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.
  - Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve más támogatásokból egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják.

Az iskolában tanított kötelező és választható tantárgyak

Iskolánkban a tanulók az idegen nyelvi órákon az angol nyelvet tanulják.

Az alsó tagozatos kötelező és választható órák felhasználásáról

Minden évben első évfolyamon egységesen tanul mindenki.

Második és harmadik és negyedik évfolyamon az osztályok egyik fele a jobban teljesítők-, emelt óraszámúban tanulnak digitális kultúrát heti 2 órában, és angolt, szakköri keretben heti 1- 2 órában.

Az emelt óraszámúban digitális kultúrát tanulók minden évben, év végén vizsgáznak.

Aki nem felel meg a követelményeknek, a szaktanár javaslatára normál képzésben folytatja tanulmányait.

A negyedik év végén tett vizsga alapján az évfolyam legeredményesebb tanulói, a főrészek számának megfelelően és függvényében folytathatják ötödikben, már emelt szinten, heti 4 órában a digitális kultúra tanulását.

Az új NAT esetében az emelt szintű oktatás csak ötödik évfolyamon kezdődik.

Az emelt óraszámúban, emelt szinten digitális kultúrát tanuló új tanuló csak úgy vehető fel, ha különbözeti vizsga alapján megfelel a vizsgakövetelményeknek.

Az emelt óraszámúban, vagy emelt szinten tanulók mellett a „nem tagozatosok” a megengedett óraszámokban fejlesztő foglalkozáson vesznek részt.

Digitális kultúra-vizsga

A 4. évfolyam végén a párhuzamos osztályok emelt óraszámú informatika órákon részt vett tanulói év végi vizsgát tesznek, melynek alapján főrészek függvényében informatika tagozatú csoport szerveződik.

Negyedik évfolyamig minden osztály érdeklődő, jobb képességű, tanulói emelt óraszámúban, heti 2 órában informatikát tanulnak.

Negyedik évfolyam végén vizsgáznak.

A vizsga eredménye és a matematika és magyar jegyeik alapján az évfolyam maximum 25 legjobban teljesítő tanulója ötödiktől emelt szinten, heti négy órában tanul informatikát.

A vizsga feladatai: 1 rajzoló program teljes ismerete (Paint), gyakorlati szinten. Annak valamennyi eszközének és beállításának felhasználó szintű használata, annak bemutatása egy gyakorlati feladaton keresztül.

Szövegbeviteli gyakorlat: Valamilyen szövegszerkesztőn vagy internetes szövegbeviteli játékon keresztül kb.: 10 perc alatt min. 400 karakter bevitele.

A tagozatos csoportok minden év végén vizsgáznak.

Általános értékelés a tagozatos osztályoknál a 2017-18-as tanévtől:

75 %-os teljesítmény felett emeltszintű informatikaoktatásban részesült bejegyzés a bizonyítványba, 50% fölött teljesítő diák tagozaton maradhat, de nem kap bejegyzést a bizonyítványba,

50% alatt normál tanrendű csoportba áthelyezve.

Óraszámok, óratervek, csoportbontások

Kötelező tantárgyak és óraszámok az 1–4. évfolyamon

Az 1-4. évfolyamok tantárgyai és heti órszámai, 2020												
Heti óraszám/évfolyam	1.			2.			3.			4.		
	Normál tanrend	NAT	Emelt óraszámú informatika	Normál tanrend	NAT	Emelt óraszámú informatika	Normál tanrend	NAT	Emelt óraszámú informatika	Normál tanrend	NAT	Emelt óraszámú informatika
Magyar nyelv és irodalom	8	7		8	7	7	6	5	6	6	5	6
Matematika	5	4		5	4	4	5	4	4	5	4	4
Történelem												
Állampolgári ismeretek												
Hon- és népismeret												
Etika/hit és erkölcstan	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1

Környezetismeret							1	1	1	1	1	1
Természettudomány												
Kémia												
Fizika												
Biológia												
Földrajz												
Első élő idegen nyelv										2	2	2
Ének-zene	2	2		2	2	2	2	2	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2		2	2	2	2	2	2	1	1	1
Dráma és színház												
Technika és tervezés	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1
Digitális kultúra						2	1	1	2	1	1	2
Testnevelés	5	5		5	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki												
Hittan egyházi intézményben												
Kötelező alapóraszám	24	22	0	24	22	24	24	22	24	25	23	25
Szabadon tervezhető óra		2			2			2			2	
engedélyezett maximális órakeret		24			24			24			25	
emelt szintű informatika												

Összes tervezett óraszám	24		0	24		24	24		24	25		25
--------------------------	----	--	---	----	--	----	----	--	----	----	--	----

Kötelező tantárgyak és óraszámok az 5–8. évfolyamon

Az 5-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, 2020

Heti óraszám/évfolyam	5			6			7			8		
	Normál tanrend	NAT	Emelt óraszámú informatika	Normál tanrend	NAT	Informatika tagozat	Normál tanrend	NAT	Informatika tagozat	Normál tanrend	NAT	Informatika tagozat
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	4	4	3	3	3	4	3	4
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	3	3	4	3	3
Történelem	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek										1		1
Hon- és népismeret				1		1						
Etika/hit és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret												
Természettudomány	2	2	2	2	2	2						
Kémia							1,5	1	1,5	1,5	2	1,5
Fizika							1,5	1	1,5	1,5	2	1,5
Biológia							1,5	2	1,5	1,5	1	1,5
Földrajz							1,5	2	1,5	1,5	1	1,5

Első élő idegen nyelv	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Ének-zene	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Dráma és színház							1		1			
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
Digitális kultúra	2	1	4	2	1	4	1	1	4	1	1	4
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hittan egyházi intézményben												
Kötelező óraszám	27	27	27	26	26	26	28	28	28	28	28	28
Szabadon tervezhető óra	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
emelt szintű informatikára adható óra			2			2			2			2
Maximális engedélyezett óreke- ret	28	28	30	28	28	30	30	30	32	30	30	32
Maximális órakeret	28		30	28		30	30		32	30		32

Csoportbontások

Iskolánk tanulói eltérő képességekkel rendelkeznek, más a munkatempójuk, terhelhetőségük, érdeklődésük, ezért az, hogy kisebb csoportban tanulhatnak, képességeik szerint bontva, nagyban segíti a tehetséges tanulók kibontakozását, továbbfejlődését, ill. a felzárkóztatást. Hasonló képességű gyerekekkel könnyebben megy a tananyag megtanítása, elsajátítása, ill. rögzítése, így eredményesebben tudjuk őket felkészíteni kompetencia-mérésre és a központi írásbeli felvételre 8. osztályban. A gyerekeknek jóval több így a sikerélménye, mindez pedig találkozik a szülők elvárásaival. Kikerülve iskolánkból eredményesebben boldogulnak a középiskolában is.

Csoportbontások:

- Iskolánk egyik fő profilja az informatika tagozat. Alsó tagozaton második évfolyamtól emelt óraszámban tanulják a jobb képességű diákok az informatikát. A szabadon tervezhető heti két órában az osztályok egyik fele / férőhelyek függvényében/ informatikát tanul, a másik fele magyar és matematika felzárkóztatáson vesz részt. Felső tagozaton 7. évfolyamon magyar, 8. évfolyamon matematika tantárgyból van ilyen óra, mikor az osztály egyik része, a tagozatosok informatika órán, másik része tantárgyi fejlesztő órán vesznek részt.
- Mivel iskolánk pedagógiai munkájának alapvető feladata, hogy mindenki a neki megfelelő képzésben részesüljön, és felső tagozaton egyre jobban mutatkoznak az eltérő elvárások és adottságok. Szükségesnek tartjuk magyar / 5.6. évfolyam/, angol és matematika tantárgyakból / 5-8. évfolyam / a csoportbontásokat. Amennyiben az osztálylétszám magas / 28 fő feletti/osztály szintű, egyéb esetekben évfolyami szintű nívócsoportos bontásokat alkalmazunk. Magas évfolyami létszám / 50 fő feletti/ esetén külön adott tanévre szóló fenntartói engedéllyel a hármas bontást alkalmazzuk.

A csoportbontásoknál figyelembe kell venni,

- a minimális csoportlétszám 14 fő
- az informatika terem befogadóképessége 16 fő, azonban a férőhelyek igény szerint bővíthetők

Bármely más esetben / 14 fő alatti csoportlétszám, hármás bontás/ az adott tanévre szóló fenntartói engedéllyel lehetséges a csoportbontás.

A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának és szorgalmának ellenőrzése és értékelése

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

A magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, informatika tantárgyakból az első, második, harmadik, negyedik évfolyamon, a tanév végén a tanulók a követelmények teljesítéséről átfogó írásbeli dolgozatban is tanúbizonyságot tesznek.

Második- és negyedik évfolyamon matematikából és szövegértésből áprilisban, átmenetmérést végezzünk, az igazgatóhelyettesek irányításával.

A következő elméleti jellegű tantárgyak: magyar nyelv és irodalom, angol nyelv, matematika, környezetismeret, természetismeret, történelem, fizika, kémia biológia, földrajz, technika, ellenőrzésénél:

- a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizhetik;
- az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.

A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Ennek érdekében egy-egy tantárgy esetében egy témakörön belül – a témazáró dolgozaton kívül – legalább egyszer kerülhet sor írásbeli számonkérésre, és minden tanulónak legalább egyszer kell felelnie szóban:

- az ének-zene, a rajz, az informatika, a technika tantárgyból félévente, valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva,
- a többi tantárgy esetében pedig egy-egy témakörön belül.
- A testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott

– fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

- Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét, előmenetelét szöveges minősítéssel értékeljük. A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:
  - KIVÁLÓAN TELJESÍTETT
  - JÓL TELJESÍTETT
  - MEGFELELŐEN TELJESÍTETT
  - FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORUL
- A második évfolyamon, év végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük. Kivéve, ha szakértői javaslattal rendelkezik, amelyben részletesen megfogalmazták mely tantárgy értékelését, minősítését végezze az iskola szöveges értékeléssel. A szöveges értékelés érdemjegyes átváltására iskolaváltáskor, ill. a 8. év végén minden esetben sor kerül.

- A második évfolyamon, év végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanuló osztályzatát az adott félév során szerzett érdemjegyek, illetve a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

Félévkor, ill. tanév végén a szöveges értékelés bizonyítványba történő bejegyzése: **Fejlesztésre szorul, gyenge, változó, jó, jól megfelelt** minősítéssel történik, pótlapon mellékelve a teljesítmény részletes indoklását.

A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak legalább két érdemjegyet kell szereznie. Ha a témakör tanítása hosszabb időt vesz igénybe, minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni.

A szabadon választott tanórai foglalkozást az értékelés és a minősítés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mint a kötelező tanítási órát. A tanulónak – kiskorú tanuló esetén a szülőnek – írásban nyilatkoznia kell arról, hogy a szabadon választott tanítási órákra történő jelentkezés jogkövetkezményeit tudomásul vette.

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti a Kréta e-napló digitális felületen keresztül. Az érdemjegyet beírásának határideje a megszerzéstől számított maximum 2 munkanap.

A tanulmányok alatti vizsgán az osztályozás szempontjai a PP-ben meghatározott szempontok és százalékszámítás alapján történik.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

<u>Teljesítmény</u>	<u>Érdemjegy</u>
0-33%:	elégtelen (1)
34-59%:	elégséges (2)
60-70%:	közepes (3)
71-89%:	jó (4)
90-100%:	jeles (5)

A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzésekor, értékelésekor a tananyag tartalmától és pedagógiai, oktatási céljától függően alkalmazzuk a diagnosztikus, szummatív és fejlesztő értékelési formákat.

A félévi és év végi osztályzatok megállapításának a szabályai:

- 1,8 –től a kettes osztályzatot meg kell adni
- 2,6, 3,6, 4,6 –től a magasabb osztályzatot meg kell adni.
- Ettől eltérni csak abban az esetben lehet, ha alacsonyabb átlagra is megkapja a tanuló a magasabb osztályzatot.
- Amennyiben a tanulónak hiányzásai miatt osztályozóvizsgát kell tenni, a félévi és év végi értékelésnél a tanév során szerzett jegyek átlagának és az osztályozóvizsga eredményének átlagát kell venni.

Az SNI tanulók értékelését a gyógypedagógus közreműködésével és irányításával a tanítók, szaktanárok végzik. Értékelésük a szakértői véleményben megfogalmazottak alapján történik.

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a **példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

A tanulók magatartását az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti és ezt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzi.

A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli.

A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök javaslata alapján a nevelőtestület állapítja meg. A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a) **Példás (5)** az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik;
- kötelességtudó, feladatait teljesíti;
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti;
- tisztelettudó;
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet;
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása;

b) **Jó (4)** az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik;
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti;
- az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;
- nincs írásbeli intője vagy megrovása.

c) **Változó (3)** az a tanuló, aki.

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be;

- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik;
- feladatait nem minden esetben teljesíti;
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
- igazolatlanul mulasztott;
- osztályfőnöki intője van.

d) **Rossz (2)** az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti;
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt;
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a **példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

A tanulók szorgalmát az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti, és azt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzzi.

A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló szorgalom osztályzatát az első félév és a tanév végén az osztályfőnök javaslatára a nevelőtestület állapítja meg.

A félévi és az év végi osztályzatot a krétába, év végén a bizonyítványba be kell jegyezni.

Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a) **Példás (5)** az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi;
- munkavégzése pontos, megbízható;
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

b) **Jó (4)** az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
- a tanórákon többnyire aktív;
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;
- taneszközei tiszták, rendezettek.

c) **Változó (3)** az a tanuló, akinek:

- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja;
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

d) **Hanyag (2)** az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
- feladatait többnyire nem végzi el;
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;

- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszégül;
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít,
- vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesítheti.

Az iskolai jutalmazás, büntetés formái.

a) Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicsérek adhatók:

- szaktanári dicséret,
- napközis nevelői dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- igazgatóhelyettesi dicséret,
- igazgatói dicséret,
- nevelőtestületi dicséret.

b) Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,

- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.
- c) Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen vagy a ballagási ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.
- d) Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki dicséretben részesülnek.
- e) Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.
- f) A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- vagy a házirend előírásait megszegi,
- vagy igazolatlanul mulaszt,
- vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.

Az iskolai büntetések formái:

- Ügyeletes tanári figyelmeztetés
- szaktanári figyelmeztetés;
- napközis nevelői figyelmeztetés;
- osztályfőnöki figyelmeztetés;
- osztályfőnöki intés;
- osztályfőnöki megrovás;
- igazgatóhelyettesi figyelmeztetés;
- igazgatóhelyettesi intés;

- igazgatóhelyettesi megrovás;
- igazgatói figyelmeztetés;
- igazgatói intés;
- igazgatói megrovás;
- tantestületi figyelmeztetés;
- tantestületi intés;
- tantestületi megrovás.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől azonban indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni.

A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a büntetési fokozatok betartásától el kell tekinteni, s a tanulót azonnal legalább az „osztályfőnöki megrovás” büntetésben kell részesíteni. Súlyos kötelességszegésnek minősülnek az alábbi esetek:

- az agresszió, a másik tanuló megverése, bántalmazása;
- az egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszesital, drog) iskolába hozatala, fogyasztása;
- a szándékos károkozás;
- az iskola nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése;
- ezeken túl mindazon cselekmények, melyek a büntető törvénykönyv alapján bűncselekménynek minősülnek.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

A tanulói súlyos kötelességszegés maga után vonhatja azt, hogy az osztályfőnök, ill. a nevelőtestület, igazgató döntése alapján az érintett tanuló nem vehet részt osztály –illetve, iskolai közösségi rendezvényeken/ Pl. tanulmányi kiándulások, bálók, egyéb rendezvények/.

Ha a tanuló a kötelességeit vétkezen és súlyosan megszegi, ellene **a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény** rendelkezései alapján fegyelmi eljárás indítható. A tanuló a fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

Iskolánk a Nkt. 27§. /11 alapján megszervezi a mindennapos testnevelést legalább napi egy testnevelésóra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra váltható ki a sportról szóló törvény szerinti igazolt sportolói jogviszonyban álló versenyző tanuló kérelme alapján – versenyengedély birtokában – a sportszervezet keretei között szervezett edzslátogatás igazolásával, amennyiben a testnevelésórát közismereti tanóra nem előzi meg vagy nem követi.

Első és második évfolyamon a nemzeti Úszás program keretében heti 2 óra úszásóra.

A tanulók fizikai állapotának mérése

A tanulók fizikai állapotának mérését a testnevelő tanárok (csak felső tagozat) végzik el a NETFITT program alapján.

V. A pedagógiai Program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések

A pedagógiai program érvényességi ideje

Ezen pedagógiai program a 2024-2025-ös tanév szeptember 1-től érvényes.

A pedagógiai program felülvizsgálata, módosítása

1. A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

- A nevelők szakmai munkaközösségei minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

1. A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- az iskola igazgatója;
- a nevelőtestület bármely tagja;
- a nevelők szakmai munkaközösségei;
- kibővített vezetői tanács;
- Az Iskolai Szülői Szervezet;
- az iskola fenntartója.
- A tanulók a pedagógiai program módosítását a diák-önkormányzati képviselői útján az kibővített vezetői tanácsnak, illetve az intézményben a Dök segítő nevelőknek javasolhatják.

A pedagógiai program módosítása a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé. A pedagógiai program elfogadása előtt ki lehet kérni az intézményi szék véleményét, azonban iskolánkban nem működik ilyen szervezet, így e véleményezési jogtól eltekintünk. A pedagógiai programot az igazgató készíti el, melyben a nevelőtestület közreműködik.

A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra vagy a működtetőre a jogszabályi előírásokon felül többletkötelezettség hárul, be kell szerezni a fenntartó, illetve a működtető egyetértését.

A módosított pedagógia programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától az első és az ötödik évfolyamtól kezdve felmenő rendszerben kell bevezetni.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

1. Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára hozzáférhető.
2. A házirend elolvasható az iskola honlapján.
3. Az iskolai honlap internet címe: www.bartok@bartok-gyal.sulinet.hu
4. Az iskola e-mail címe: bartok.gyal@gmail.com
5. A pedagógiai programról minden érdeklődő tájékoztatást kérhet az iskola igazgatójától, igazgatóhelyettesétől, valamint az iskola pedagógusaitól a nevelők fogadó óráján vagy – ettől eltérően – a pedagógussal előre egyeztetett időpontban.

6. A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az iskola honlapján,
- OH közzétételi listán
- az iskola fenntartójánál,
- az iskola irattárában,
- az iskola könyvtárában,
- az iskola nevelői szobájában,
- az iskola igazgatójánál,
- az iskola igazgatóhelyetteseinél,
- a nevelők szakmai munkaközösségeinek vezetőinél,
- a könyvtárban.

Felelős gondolkodás folyamata

Arizona program

A program célja

A tanárok számára a zavartalan tanítás, a tanulóknak a zavarmentes, nyugodt tanóra biztosítása, valamint a felelősségteljes gondolkodás kialakítása a tanulóknak.

A program nem a büntetésre, sokkal inkább a tanulók saját felelősségére épít.

A sikeres működéshez alapvetően szükségesek jól meghatározott szabályok.

A pedagógus kérdésekkel vezeti rá a tanulót arra a felismerésre, hogy viselkedésének a környezetére is hatása van (Mit csinálsz? - Mi a szabály? - Mi történik, ha megszeged a szabályt? - Ezt akartad elérni?...).

A módszert iskolánkban harmadik osztálytól alkalmazzuk.

A programról

Edward E. Ford vezette be **Responsible Thinking Process (RTP)** néven 1994-ben egy phoenixi iskolában, Arizonában (innen a magyar elnevezés). Sikere miatt széles körben elterjedt Európában is. Németországban dr. Stefan Balke pszichológus alkalmazta először. Magyarországon kb. 40 iskola működteti sikerrel, elsőként a pápai Weöres Sándor Általános Iskola vezette be 2006 őszén.

A program alapelvei

1. *Minden tanulónak joga van a zavartalan tanuláshoz.*
2. *Minden tanárnak joga van a zavartalan tanításhoz.*
3. *Mások jogait mindig tiszteletben tartom.*

Tanórai szabályok

- 1. Az órára pontosan érkezem, a szükséges felszereléseket előkészítem**
- 2. Társaimat, tanáromat nem zavarom**
- 3. Követem tanárom utasításait, együttműködöm**
- 4. Engedély nélkül nem hagyom el a helyem**
- 5. Jelentkezem, megvárom, hogy felszólítsanak**
- 6. Sértő, trágár szavakat senkivel szemben nem használok**

A program elveit és a tanórai szabályokat az iskola minden tantermében kifüggesztjük.

Aki az iskolai szabályok ellen vét, és nem akar, vagy nem tud viselkedésén változtatni, lehetőséget kap, hogy az órát elhagyja, s az Arizona szobába távozzon.

Az Arizona szoba, a „töprengő”

Egy olyan terem, ahol mindig tartózkodik egy felügyeletet ellátó pedagógus, aki nyugodtan, higgadtan fogadja az odaérkező gyereket (gyerekeket).

A helység felszerelése egyszerű, berendezése eltér a tantermekétől.

A három alapelv itt is látható a falon.

A program működése

Ha a tanórát zavarja egy a tanuló, vagy akár egy csoport, akkor a pedagógus megállítja az órát. Felszólítja a renitens gyereket vagy a csoport hangadóját, hasonlítsa össze viselkedését a három alapelvvel.

Megkérdezi, hogy melyik szabály ellen vétett, és a továbbiakban be tudja-e tartani azokat.

- Ha a tanuló úgy érzi, erre az adott pillanatban nem képes, a tanár kitölt egy, Információs lapot az Arizóna szoba felügyelője számára /átadja a diáknak, aki távozik az Arizona szobába.
- Amennyiben a tanuló a tanteremben maradás mellett dönt, ügyelnie kell arra, hogy ismételten ne zavarja meg az óra menetét. Amennyiben másodszor is vét valamely szabály ellen, a tanár jelzi, hogy a tanulónak távoznia kell az Arizona szobába. Távozása ekkor is az „Információs lappal” történik, amelyet a tanár értelemszerűen tölt ki.

Érkezés az Arizóna szobába:

A tanuló kopogtatás és illendő köszönés után lép be az Arizóna szobába.

Átadja az osztályból hozott lapot, majd a teremben felügyelő nevelőtől kap egy másik, a

„Tervkészítő lap „ címűt.

Leül egy szabad asztalhoz, kitölti a nyomtatványt, ami arra szolgál, hogy egy cselekvési tervet készítsen a saját viselkedésével kapcsolatban.

Segítséget is kérhet, de önállóan is dolgozhat.

Megmutatja válaszait a nevelőnek.

Ha megtörtént a válaszok elfogadása, dönthet, vissza akar e térni az osztályba.

- Ha igen, kap egy kitöltött űrlapot / Információs lap az osztályba való visszatéréshez /, elhagyja az Arizóna szobát. Szó nélkül bemegy a terembe, leteszi a hozott lapot a tanári asztalra, és csendben leül a helyére, bekapcsolódik a munkába. Fontos, hogy a visszatéréssel sem zavarhatja meg az óra menetét.
- Ha nem akar visszatérni, a tanóra végéig az Arizóna szobában marad.

A diák tulajdonképpen mindkét esetben a saját döntése alapján távozik.

Néhány fontos szabály

- Az Arizóna program nem kiküldő program, az óraelhagyás kizárólag a gyerek döntése
- A tanuló, aki a tanórát az Arizóna szobában töltötte, nem hiányzó, csak az adott szituációból lett kiemelve, ezért a tananyag pótlása a saját felelőssége,
- Felelésnél, dolgozatnál nem hivatkozhat a tréning szobára.
- A tanuló kötelessége megkeresni azt a tanárt, akinek az órájáról távozott, hogy megbeszéljék a történeteket és az óra anyagát, házi feladatot elkérni.
- Az Arizóna szobába távozott kérhet segítséget az órát tartó pedagógustól a tananyag pótlásához. / órán kívül /
- Dolgozat, témazáró írása közben is kiküldhető a tanuló, s a dolgozatot addig értékeljük, ameddig megírta.
- Az osztályból egyszerre csak egy tanuló küldhető ki, de egy órán több tanuló is távozhat.
- Az óra utolsó 10 percében nem engedhető ki gyerek az Arizóna szobába.
- Óraközi szünetekben és a hetedik órában nincs nyitva az Arizóna szoba.
- Az Arizóna szobában tartózkodó gyerekek egymással nem kommunikálhatnak.
- Ha a tanuló nem együttműködő, akkor automatikusan az 5. alkalom utáni fokozat lép érvénybe.

Ha a kiküldött tanuló nem jelenik meg időben (2 percen belül) az Arizóna szobában, a házirend megszegéséért járó büntetési fokozat

A segítő beszélgetés

Ha egy tanuló több alkalommal távozik az Arizona szobába, akkor segítő megbeszélést szervezünk. A segítő beszélgetéseknek fokozatai vannak, melynek résztvevői:

ha a tanuló 3 alkalommal volt az Arizona szobában:

- tanuló,
- tanuló osztályfőnöke,
- a tanuló által választott pedagógus

ha a tanuló 5 alkalommal volt az Arizona szobában:

- az előző beszélgetés résztvevői
- a tanuló szülei vagy egyik szülője

ha a tanuló 10 alkalommal volt az Arizona szobában:

- az előző beszélgetés résztvevői
- az iskola igazgatója

ha a tanuló 15 alkalommal volt az Arizona szobában:

- az előző beszélgetés résztvevői
- Családsegítő Szolgálat egyik képviselője

ha a tanuló 20 alkalommal volt az Arizóna szobában:

- az előző beszélgetés résztvevői
- a Rendőrség Ifjúságvédelmi, ill. az Önkormányzat Hatósági Osztályának munkatársai

Ha a szülő nem hajlandó az együttműködésre, azt azonnal jelezni kell a Családsegítő szolgálat felé.

Mivel a program nem a büntetésre, inkább a tanulók saját felelősségének fejlesztésére helyezi a hangsúlyt, a magatartás értékelésében csak akkor jelenik meg, ha a program működése folyamán a tanuló nem együttműködő.

Az Arizona csoport

Tagjai: a tantestület önkéntes tagjai

Baloghné Balogh Mária

Klauszné Anancsenko Nyina

Brassányi Zsuzsanna

Noszlopi Rita

Hegedűs Márta

Feladatuk:

- az Arizona szoba felügyeletének megszervezése
- űrlapok szerkesztése, majd folyamatos biztosítása a zavartalan működéshez;
- a programmal kapcsolatos dokumentáció vezetése, rendszerezése, azok rendszeres értékelése
- kapcsolattartás a tantestület többi tagjával, szülőkkel, gyerekekkel, külső személyekkel, szervezetekkel
- kérdőívek szerkesztése a programmal kapcsolatban azok szétosztása, eredményeinek értékelése
- az Arizona verseny koordinálása
- segítő beszélgetések lebonyolítása
- tájékoztató tartása az újonnan beiratkozott gyerekeknek és szüleiknek a programról minden ősszel

– információk bizalmas kezelése

Arizona verseny

Osztályok közötti verseny. Az iskolai hirdető táblán / aulában / havonta összesítjük osztályonként az tréningzobába távozó gyerekek számát.

Egy-egy félév végén a legkevesebb pontszámmal rendelkező osztály(ok) díjazásban részesül(nek).

Információk az Arizona szoba felügyelője számára

Tanuló neve: .....

Osztálya:.....

Tanár:.....

Tanóra:.....

Dátum:..... Idő:

☐ közbekiabált, beszélt	☐ osztályban tárgyakat dobált
☐ megtagadta a munkát	☐ zavarta padtársát, környezetét
☐ verekedett	☐ rongálta az iskola felszerelését
☐ elhagyta a helyét	☐ másokat megsértett
☐ bekapcsolta a mobiltelefonját	☐ udvariatlanul viselkedett
☐ megtagadta a tanár kérését, utasítását	

Tervkészítő lap

Név: .....

Osztály: .....

Dátum: .....

Mit tettem:

.....

Mi az oka, hogy így viselkedtem:

.....

Azért kerültem az Arizona szobába, mert a következő alapszabályt nem tartottam be:

.....

.....

Mit gondolsz, milyen következményei lesznek a tetednek? (magadra, társaidra, tanárodra nézve):

.....

TERVEM:

Mit változtatnék meg a viselkedésemen, hogy ne sértsem meg az alapszabályokat:

.....

Kinek a segítségét kérem ehhez:

.....

Információs lap az osztályba történő visszatéréshe

Tanuló:.....

Osztály: .....

Dátum: .....

Idő: .....

Ügyeletes tanár: .....

Melléklet 2.

HÁT-TÉR program:

A teljességre való nevelés az általános iskolában.

A gyermekvédelem és a tehetséggondozás egy új perspektívában.

Egymásra épülő évfolyamok

programterve, az első osztálytól a nyolcadik osztályig.

Célcsoport: Alsó és felső tagozatos iskolások. Olyan gyermekek részére, akik már valamilyen beilleszkedési, tanulási, szociális, mentális problémával küzdenek, illetve a gyermekvédelem látókörébe esnek, vagy valószínűsíthető, hogy szükséges lesz a család gondozása. Nagy hangsúlyt fektetünk az integrálásra, így a problémamentes gyermekek is lehetőséget kapnak a foglalkozásokon a tehetségük megmutatására, illetve a készségeik fejlesztésére. Ezzel a programmal egy más aspektusban találkozunk a gyermekekkel és azok családjával.

Fejlesztési Célok: Alapvetően tanórán kívüli foglalkozásokról beszélünk, amelyen kb. 60 tanuló vesz részt. Olyan alapvető értékeket és normákat kívánunk átadni, és készségeket fejleszteni, amivel a felnőtt életben könnyebben boldogul a fiatal. Szeretnénk a felelősségvállalást, a toleranciát, becsületességet, a munkára való hajlandóságot előtérbe helyezni. A gyermekeket különböző gyakorlati foglalkozás keretében megismertetnénk néhány szakmával.

Nem direkt nevelésről van szó, hanem közvetett, rávezető, felismerő tevékenységről.

Cél továbbá az, hogy a pályaválasztást megkönnyítsük, a szakmák felé felkeltsük az érdeklődést és aktív munkaerőket neveljünk ki, akik képesek az öfenntartásra. Az érzelmi intelligencia fejlesztése minden foglalkozáson jelen van.

Tehát egyrészt a leszakadó iskolázatlan, szakmát nem tanult társadalmi réteg gyermekeinek felzárkóztatása, illetve a gyermek valamilyen kompetencia hiány miatt kialakult frusztrációjának megszüntetése a cél.

A fejlesztés területei:

Általános készségek, képességek fejlesztése, játékos formában, művészeti elemek felhasználásával.

Szocializálódás elősegítése, a társadalmi beilleszkedés stratégiáinak átadása.

Különös hangsúlyt kapnak:

- Tolerancia
- Önismeret
- Önbizalom
- Tisztelet
- Konfliktuskezelés
- Kompromisszumkötés
- Vitakészség

- Csoportos munkavégzés
- Kommunikáció
- Türelem
- Szókincsbővítés
- Figyelemösszpontosítás
- Kitartás
- Felelősségvállalás
- Egészséges életmód
- Környezettudatosság
- Megújuló energiák hasznosításának megismertetése
- Érzelmi intelligencia fejlesztése.

A fejlesztés várható eredményei

Rövidtávú eredmények: A szocializálódás hatékonyabb lesz, a gyermek könnyebben tud pályát választani, a társas viselkedése fejlődik, jobb kommunikáció és hatékonyabb konfliktuskezelés. A fennálló tanulási nehézségek csökkennek illetve megszűnnek, így a tanulmányi kimenetel pozitív irányba mozdulhat el. Elsajátítja az alapvető értékeket és normákat.

(Jelenleg fennálló tanulási és egyéb nehézségekkel küzdők típusai: olvasási, betűfelismerési zavarok, beszédzavarok, dadogás, hadarás, halk beszéd beszédhibák, artikulációs nehézségek, szókinshiány, szorongások, kreativitás hiánya, finommotorika fejletlensége ezáltal írásnehezítettség, magaratás problémák.)

Távolabbi eredmények: Kevesebb munkanélküli, csökkenő deviáns magatartású fiatal. Nő az önfenntartó felnőtt lakosok száma.

Témakörök és óraszámok

Iskolai órakeret: Hetente alsó: 2x 60 perc

felső: 60 perc

A rendszeresen résztvevők számára jutalomként nyáron egy hetes ingyenes tábor szervezünk.

Tematika:

Minden foglalkozásnak kerete van. A megérkezés és elköszönés formái. Ennek időigénye alkalmanként 4-6 perc. Ezt követi az aznapi foglalkozás ismertetése, majd a konkrét feladatmegoldása, végül a foglalkozáson szerzett tapasztalatok, egyéni észrevételek, érzések megbeszélése.

Tekintettel arra, hogy alapvető dolgokat kell megtanítani a gyermekeknek a kiszabott időkeret sokszor átlépjük. Alapvetően maga a köszönés a foglalkozásra való bebocsájtást megelőző várakozás módja is sok időt és energiát igényel, mivel a gyermekek többsége nem szokta meg, a fegyelmezett várakozást.

A fiúknak el kell sajátítaniuk a kézfogást és annak szertartását. Pl. Nem zsebre dugott kézzel, határozottan a másik szemébe nézve fogunk kezét. A lányoknak szintén el kell sajátítaniuk ezeket, de velük nem gyakoroljuk minden alkalommal, mivel ez nem megszokott köszönési forma a társadalomban. Szintén elsajátíthatják azon udvariassági szabályokat, hogy ki kinek mikor hogy nyújt kezét, és azt hogyan kell fogadni.

Önmagában tehát a lányok és a fiúk köszönése minden alkalommal egy szertartást vont maga után, aminek célja a beivódás. A foglalkozások indításánál a fegyelmezés az alapvető udvariassági formák elsajátítása szintén nagyon időigényes feladat. Jellemzően egymás szavába kiabálva beszélnek és nincsenek tekintettel a másokra.

Az év elején ismertetjük a szabályokat, melyeket el is magyarázunk, hogy miért. A szabályokhoz szigorúan tartjuk magunkat, azért, hogy a kereteket és határokat megtanulják és biztonságba érezzék magukat.

Ilyen szabályok a következők:

- Tisztelet
- Pontos érkezés
- Nem csúfolhatják egymást
- Normál hangon való kommunikáció
- Szabadon eldöntheti a gyermek, hogy a felkínált lehetőségekből mit választ.
- Van passzolási lehetőség. Érzelmek, szereplés és más megnyilvánulási formák esetén.
- Titokdoboz használata, melybe a foglalkozások végén a kérdéseiket feltehetik.

A program rövid ismertetése:

A probléma felismerése: A társadalom által kitermelt problémáról és annak megoldásáról szól a program. A probléma az alapvető értékek és normák családon belüli elsajátításának hiánya, mindez a tiszteletlenséggel ötvözve. Megfigyelések szerint, a gyermekek amikor bekerülnek a nevelési, oktatási intézményekbe, nincsenek tisztába a társas viselkedés alapjaival. Mivel ez nem csak bizonyos iskolákra igaz, elmondható, hogy globális problémáról van szó.

Ezen gyermekek többsége halmozottan hátrányos helyzetű és szinte kilátástalan számukra, hogy segítség nélkül önfenntartó felnőtteké váljanak. El kell mondani azt is, hogy az említett problémák a társadalom közép és felső rétegeiben is megfigyelhető. Az ok általában közös. A gyermekek nem kapnak elég figyelmet a családi környezetükben, illetve a nevelésben a számítógép, telefon, pénz, vagy annak a hiánya szerepel. A gyermekekkel való személyes törődés háttérbe szorult. Ez az a probléma amit úgy nevezünk, hogy társadalom által kitermelt probléma.

Programunkban a fő cél az, hogy a gyermekek lehetőséget kapjanak arra, hogy megismerkedhessenek különböző kommunikációs technikákkal, konfliktuskezelési technikákkal. Megtanulhassák az önkifejezést, a toleranciát, betekintést kaphatnak néhány művészeti tevékenységbe, szakmákba. A gyermekekkel az első osztályoskortól a nyolcadik osztályos korig foglalkozunk. A már az általános iskolát befejezettek is igénylik a program folytatását, amit közösségi szolgálat révén tudunk számukra biztosítani.

A foglalkozások bizonyos keretek között előre megtervezett program alapján történnek, előtérbe helyezve a játékosságot, a felismerést, az önkifejezést. Nagy hangsúlyt fektetünk az önálló munkára és annak a bemutatására, majd az önbecsülés építésére. A gyermekek önálló munkáiból minden évben kiállítást és bemutatót szervezünk, mellyen a gyermekek átélhetik a siker örömét, ez által fejlődhet az önbecsülésük és önbizalmuk. A foglalkozásokon sok csapatmunka zajlik, ami segíti a szocializálódásukat. Nagy figyelmet fordítunk arra, hogy a foglalkozások egymásra épüljenek és több oldalról közelítsünk meg egy-egy elsajátítandó normát, készséget, viselkedési formát.

Minden év elején pár hónapot arra használunk, hogy az alap viselkedést elsajátítsák. A gyermekek körében eleve a köszönés, a megjelenés a csendben maradás, az állandó erőfitogtatás problémát jelent. A foglalkozás első évében eljutottunk arra a szintre, hogy megtanultak illedelmesen köszönni, kommunikálni, egymás kezét megfogni, egymás mellett dolgozni és fellépni. A foglalkozás fő motiválója az alsósoknak a mesekönyv írás és illusztrálás a felsősök-

nek a színjátszás. Az a gyermek aki nem szeret szerepelni az választhat a többi társszakmák között. Pl. rendezés, sminkelés, díszlettervezés és készítés, hangmérnökösödés, forgatókönyv írás, ruhatervezés és készítés.

A gyermekek ezen kívül készítettek festményeket, és az alsósok megcsinálták a saját maguk által készített mesekönyvet.

Mivel társadalmi problémáról beszélünk ezért tartjuk fontosnak ezen problémák társadalmi szintű orvoslását.

Ezen program kivitelezéséhez állandó anyagi biztonság és megfelelő számú pedagógus szükséges.

I. Legitimációs záradék

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A(z) Gyáli Bartók Béla Általános Iskola Pedagógiai Programjának véleményezése az alábbiak szerint megtörtént:

Véleményező szerv	Dátum	Dokumentum iktatószáma
Intézményi tanács	2024.03.26.	klik032480001/01312-1/2024
Szülői szervezet	2024.03.26.	klik032480001/01312-1/2024
Diákönkormányzat	2024.03.26.	klik032480001/01312-1/2024

JÓVÁHAGYÁSI ZÁRADÉK

A(z) Gyáli Bartók Béla Általános Iskola Pedagógiai Programját a Monori Tankerületi Központ Szervezeti és Működési Szabályzatának 5. § (2a) pontjában biztosított hatáskörömben eljárva az Nkt. 83. § (2) g) pontja alapján jóváhagyom.

Monor, időbélyegző szerint

dr. Hrutkáné Molnár Monika
tankerületi igazgató